

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina: ena mesecno Din 25.—
Za izposojstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.
Celje, Stromayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Recepti se ne vračajo.

JUTRO

Sprememba v Angliji

Čudno je, ali resnično, da se veliki zgodovinski dogodki sodobnikom, ki jih doživljajo, navadno ne zde prav nič veliki. Ko se je ob zaključku svetovne vojne izvršil največji prevrat, kar jih pozna zgodovina, je le malokdo občutil vso velikost tistih časov. Dogodki so se vrstili kakor da so sami po sebi umevni in kot take so jih ljudje tudi sprejemali.

Slično je tudi te dni z odstopom angleškega kralja. Res ta dogodek ni tako dalekosežen, da bi ga bilo primerjati s spremembami, ki jih je prinesla velika vojna, brez dvoma pa pomenja dogodek svetovnega pomena. Saj prstovoljno prepušča svoje mesto vladar najmočnejšega in največjega imperija in povrh vladar, ki je bil sprejet ob svojem nastopu s takimi splošnimi simpatijami ne le svojega, temveč tudi drugih narodov, kakor se je to doslej zgodilo se prav redkemu državnemu poglavarju. Prav zaradi tega predstavlja odstop kralja Edvarda za Anglijo mnogo težji udarec, kakor bi ga pomenila sprememba na prestolu v drugačnih okoliščinah, in je v zgodovinah narodov težko najti enak primer.

Da odstopajo člani vladajočih rodbin in se odrekajo vsem svojim pravicam in častem, da lahko slede klicu svojega srca, to ni ničesar izrednega in poznano vse polno takih primerov. Bolj redki pa so primeri, da se umakne v zasebno življenje aktiven vladar velike in močnejše države, pa še tako priljubljen in popularen povrh. Angleška zgodovina takega dogodka še ne beleži. Zato je razumljivo, da se angleška javnost ni mogla sprijazniti z mislijo Edvardove abdikacije in da je vse do zadnjega trenutka vztrajala na svoji zahtevi, naj se najde izhod, ki bi to preprečil, pa čeprav je bilo že skoro jasno, da takega izhoda ni.

In vendar se je ves odpor polegel, ko je bil odstop kralja Edvarda izvršen. Da, celo one množice, ki so mu poprej prirejale navdušene ovacije, da bi ga odvrnile od odstopa, so si olajšano odahnille. Prevladal je zdravil angleški instinkt, ki je spoznal, da je ta rešitev za državo in s tem tudi za narod najboljše. Saj je presekala hudo krizo, ki se je začela razvijati v že zelo nevarno smer. Ko so mnogi že občutili, da je vsaka rešitev boljša od zavlačevanja. Pokazalo se je tudi, da je ta rešitev najbolj v skladu z angleško mentaliteto. Krona, simbol britanskega imperija, katere ugled je v zadnjih letih še posebno narasel, je šla iz boja nedotaknjena. Edvard je znova pokazal, da mu je angleško gentlemanstvo v krvi in da je res mož, kakršnega so njegovi narodi ljubili in spoštovali. In angleška demokracija se je v težki preizkušnji zopet enkrat izkazala ter se še globlje zasedla v ljudstvu, kajti brez dvoma je, da spada med prve naloge vsake demokracije, čuvati ugled in avtoriteto narodne skupnosti in njenega predstavnika.

Poročila, ki prihajajo iz Londona, potrjujejo, da je zadovoljstvo angleškega naroda splošno. Celotno najbolj goreči in navdušeni prijatelji kralja Edvarda VIII., ki so videli v njem enega največjih bodočih angleških monarhov in ki so se zato na vse močnega načine trudili, da bi preprečili njegovo odpoved, se udajajo spoznanju, da je bilo kraljevo postopanje prav tako modro, kakor je bilo modro zadržanje ministrskega predsednika Baldwinja. Nastop novega kralja pa je bil pozdravljen z navdušenjem, ki potrjuje Baldwinove besede, da ne bo angleška krona utrpela zaradi Edvardove epizode nikake izgube na ugledu in sijaju.

Poslovilni govor, ki ga je imel v petek ponoči kralj Edvard po radiu in ki so ga poslušali nešteti milijoni po vsem svetu, je bil tako človeško tople in obenem tako prepričljive, da je angleškemu narodu odstopivšega kralja še bolj vtisnil v prijazen spomin. Priprosto je Edvard, sedaj vojvoda Windsorski, razložil tragično dilemo, v kateri se je nahajal in priznal, da bi bil nesrečen, ako bi ne mogel imeti ob sebi življenjske družice, ki si jo je bil izvolil. V takem položaju bi se ne čutil doraslega težkim nalogam britanskega vladarja, pa je rajši izvajal konsekvence in se umaknil. V enako toplih besedah je govoril o svojem nasledniku in bratu, sedanjem kralju Juriju, kateremu je kot prvi prisegel zvestobo in poslušnost. Prosil je prebivalstvo britanskih držav, naj se oklene kralja Jurija z enako ljubeznijo in zaupanjem, kakršno je gojilo napram njemu.

Vse kaže, da se bo res tako zgodilo. Poročila iz Anglije in dominionov pričajo, da stopajo čedalje bolj v ozadje sentimentalni momenti, ki so v razpletu krize igrali nedvomno zelo veliko vlogo. Javljajo se trezna presoja položaja, ki jo dviga zaupanje v novega vladarja, kralja Jurija VI. V njem vidijo Angličani predstavnika prave monarhične tradicije, kakršna sta v Angliji zakoreninila zlasti kraljica Viktorija in njen sin kralj V., oče kralja Edvarda in

Jurij VI. — novi angleški kralj

Dosedanji vojvoda Yorški je bil včeraj kot kralj Jurij VI svečano po prastarih običajih proglašen za novega vladarja

London, 12. decembra. br. Z današnjo proklamacijo po prastarem običaju je postal dosedanji vojvoda Yorški pravnovladni vladar prostranega britanskega imperija. K tej zgodovinski svečanosti se je zbralo v Londonu mnogo odličnikov, od blizu in daleč pa so prihiteli nepregledne množice. Ki so že od ranega jutra oblegale vse kraje, kjer so pozneje uradno proglašali, da je zaradi odstopa kralja Edvarda VIII. zasedel izpraznjeni prestol največje države vojvoda Yorški kot kralj Jurij VI. Največje množice so se zbrale pred prinčevim dvorcem in kraljevo palačo, ki je bila za današnji zgodovinski dan primerno okrašena z zlatimi zavesami in skratimi preprogami. Pred palačo sta se razvrstili konjenici in pehota kraljeve garde, okrog palače pa mnogostevilne delegacije vseh vrst orožja angleške vojske, mornarice in letalstva.

Svečana proglasitev

Z kmalu po 11. ugodni se so začeli v kraljevi palači zbirati člani kronskega sveta in ostali odličniki, ki prisostvujejo po prastarem običaju njegovim sejem. Poleg članov tajnega sveta pripadajo kronskega svetu visoki komisarji dominionov in Indije ter člani kraljevske rodbine. Na seji je bil najprej sestavljen državni akt o proglasitvi novega kralja, nakar je poseben glasnik odšel v prinčev dvorec in pozval vojvodo Yorškega v palačo. Ob 12.30 se je vojvoda Yorški s predpisanim spremstvom podal na sejo kronskega sveta. Na poti so ga pozdravljale velike množice, ki so mu prirejale navdušene ovacije. Ko je stopil vojvoda Yorški pred kronske svet, je predsednik kronskega sveta prečital naslednjo izjavo:

Tu prisotni so se zbrali, da razglasijo in proglasijo soglasno in prisrčno, da je visokorodni princ Albert Friderik Artur Jurij postal po milosti božji naš edini zakoniti pravomočni gospodar Jurij VI., kralj Velike Britanije, Irske in britanskih dominionov onstran morja, in cesar Indije, ki smo mu dolžni popolno zvestobo in pokorščino z vso našo ponižno ljubeznijo.

Člani kronskega sveta so nato kot prvi prisegli novemu kralju zvestobo. Kralj Jurij VI. je zatem podal običajno zaobljubo, da bo vselej in povsod čval koristil in dobro države in narodov britanskega imperija ter zvesto vršil svoje vladarske dolžnosti strogo po ustavi in državnih zakonih.

Prve avdiencie in prvi obiski

Sledile so prve avdiencie, s čimer se je začelo vladarsko poslovanje novega kralja. Prvi je bil sprejet notranji minister sir John Simon, nato pa lordski predsednik državnega sveta Ramsay MacDonald, ki mu je kralj sporočil svojo željo, naj se priprave za kronanje nemoteno nadaljujejo in da se naj kronanje izvrši 12. maja prihodnjega leta, kakor je bilo določeno že za vladanja kralja Edvarda VIII.

Takoj nato so se poklonili novemu vladarju predstavniki dominionov, nakar je kralj med burnimi ovacijami zbranih množic odšel v buckinghamsko palačo, kjer je obiskal kraljico mater Mary, nato pa se vrnil v svojo rezidenco. Vse ulice, kjer se je vozil kralj, so bile nabito polne občinstva, ki ga je prisrčno pozdravljalo in neprestano prepevalo državno himno.

Proklamacija narodu

Takoj nato je sedla običajna ceremonijalna proklamacija novega kralja po mestu. Točno ob 15. je stopil na balkon Saint-jameske palače dvorni glasnik in spremetval 12 heroldov. Na znak fanfar je zavladala tišina, v kateri je dvorni glasnik s povzdignjenim glasom prečital zbranemu narodu naslednjo proklamacijo:

»Ker se je naš močniti in slavni vladar in gospodar kralj Edvard VIII., po svoji svobodni volji in s pristankom narodnega predstavnika prstovoljno odrekel prestolu, prehaja cesarska krona Velike Britanije in Irske po pravu nasledstva na visokega in močnega princa Alberta Friderika Arturja Jurija. Zato smo se zbrali mi duhovni in posvetni lordi tega kraljevstva skupaj z lordi tajnega sveta ter s številom drugih gentlemanov, z županom in mestnimi svetniki in prebivalci Londona sklenili soglasno in pristali vsi z besedami in srcem, da objavimo in proglasimo:

Visokorodni in močniti princ Albert Friderik Artur Jurij je postal po odstopu kralja Edvarda VIII. naš edini zakoniti in pravomočni gospodar Jurij VI., po milosti božji kralj Velike Britanije, Irske in britanskih dominionov onstran morja, cesar Indije. S tem sporočamo to dejstvo in prav

Jurija VI. Ni dvoma, da si bo tudi novi kralj kmalu usvojil srca svojih narodov, Anglija pa se bo po prestani krizi zopet lahko posvetila nalogam, ki jo čakajo. In te niso majhne.

tako našo stalno poslušnost z vso našo srčno in ponižno ljubeznijo. Prosimo boga, po čigar volji vladajo kralji in kraljice, naj blagoslovi kralja Jurija VI., da bi nam vladal dolga srečna leta.

Velike manifestacije

Množica je poslušala odkritih glav proklamacijo. Ko je glasnik končal, so zaorili po trgu in sosednih ulicah gromki vzkliki novemu kralju. Godba je zasvirala državno himno, ki jo je pela vsa množica. V istem trenutku je zagrmelo 21 topovskih strel in so zazvonili v pozdrav novemu kralju vsi zvonovi londonskih cerkva, na palači, ki je bila doslej vojvode Yorškega, pa je zapaljala kraljeva standarta. Ko se je dvignila kraljeva standarta, je častna četa pred dvorcem oddala častno salvo, nad dvorcem pa so se pojavila mnogostevilna vojaška letala in metala na dvorec in ulice male zastave in šopke cvetja. Ovacije se dosegale vrhunec, ko se je na balkonu palače pojavil novi kralj in se s pokloni zahvalil množici za ovacije.

Nato je 12 plemičev v starinskih oblekah v spremstvu oddelka heroldov krenilo v notranje mesto, da po starinskih predpisih na določenih krajih objavijo, da je zasedel prestol novi kralj. V sprevedu je bila tudi državna kočija, v kateri se je kot zastopnik kralja vozil glavni komornik markiz Col Mondley.

„Vstop v London“

Na meji starega in novega mesta pri Temple-baru, kjer je vhod v City of London, je bila cesta zaprta z rdečim svilenim trakom. Tu so čakali spreved londonski župan, najvišji londonski sodnik in 12 zastopnikov meščanstva. Ko se je spreved ustavil, je vprašal londonski župan: »Kaj hočete v našem mestu?« Dvorni glasnik je na to vprašanje odgovoril: »M: smo glasniki Njegovega Velikanstva« ter zahtevalo vstop v mesto, da proglasimo kralja za vladarja. Londonski župan je nato po »posvetu« z zastopniki meščanstva »odprli mestna vrata« s tem, da je prezel trak.

V spremstvu župana so nato kraljevi glasniki krenili k mestni hiši in tu pred špalirjem kraljeve garde in odposlanitve vseh edinic londonske garnizije prečitali proklamacijo, nakar je godba zasvirala državno himno. Ista ceremonija se je nato ponovila pred borzo in še na dveh mestih. Z izvršitvijo teh ceremonij, ki so jih prenašale vse angleške radijske postaje in so jih poslušali istočasno po vsem britan-

skem imperiju, je postal vojvoda Yorški pravomočni vladar imperija kot kralj Jurij VI.

Svečani seji obeh zbornic

Istočasno s proklamacijo po ulicah Londona je bila izvršena tudi proklamacija v obeh zbornicah, ki sta se ob 15. sestali k svečani seji. V obeh zbornicah je bila najprej prečitana proklamacija vojvode Yorškega za kralja Jurija VI., nato pa sta bili sprejeti resoluciji, v katerih obe zbornici čestitata novemu kralju. Sledila je zaprisega članov lordske in poslanske zbornice po posebnem, starem ceremonijalu. Danes je priseglo 100 članov spodnje zbornice, ostali pa bodo prisegli v ponedeljek, nakar bodo seje obeh zbornic odgodene preko božičnih in novoletnih praznikov.

Irska priznala novega kralja

Šla pa je pri tem korak naprej v svoji osamosvojitvi in si vzela popoln položaj dominiona

Dublin, 12. decembra. br. Irski parlament je danes s 96 glasovi proti 6 sprejel zakon, s katerim je pristal na odstop kralja Edvarda VIII. in priznal za kralja vojvodo Yorškega kot kralja Jurija VI.

Dublin, 12. decembra. Irsken parlament je bil danes predložen zakonski načrt, ki vsebuje priznanje kralja Jurija, a obenem predvideva ukinitve mesta generalnega guvernerja in odstranitve kraljevega imena pri vseh aktih notranje uprave svobodne irske države. Zakon pravi v svojem uvodu: »Dokler je svobodna irska država zvezana z Avstralijo, Kanado, Veliko Britanijo, Novo Zelandijo in Južno Afriko in dokler naređi teh držav priznavajo kralja glede imenovanja diplomatskih in konzularnih zastopnikov in glede sklepanja mednarodnih dogovorov, je na ta način priznan kralj pooblaščen, da zastopa za enake svrhe tudi svobodno irsko državo.«

S sprejetjem tega zakona, bo irska svobodna irska država republikansko obliko vlade glede na notranje stvari, čeprav bo ohranila zvezo s krono glede zunanjih stvari. Generalni guverner je nocoj podpisal

Kraljeva poslanica vojski in mornarici

London, 12. decembra. br. Kralj Jurij VI. je po starem običaju izdal posebno poslanico za vojsko, mornarico in letalstvo in uradništvo. V tej poslanici naglašajo, da se s pomorsko spominja, da je svojo prvo vojaško izobrazbo užival pri mornarici in služil kot oficir v mornarici v miru in vojski. Bil je priča velike pomorske bitke pri Skagerraku, kjer je britanska mornarica tako junaško čuvala svojo tradicijo. Prepričan je, da bo tudi v bodoče hodila vedno po tej poti. O vojnem letalstvu pravi, da je več ko dorusko svoji nalogi, ter občuduje pogum in energijo, s katero ta vrsta državne obrambe vrši svoje tako številne in vedno težje naloge. Angleška vojska je bila vedno verna opora države in upa, da bo to ostala tudi v bodoče. Uradništvo poziva, da vestno kot doslej izpolnjuje svoje naloge v dobrobiti domovine.

Vojvoda Windsorski

London, 12. decembra. br. Kralj Jurij VI. je danes popoldne kot prvi državni akt podpisal ukaz, s katerim podeljuje btitve mu kralju Edvardu, ki je z abdikacijo izgubil tudi vse plemiške naslove in dohodke, naslov vojvode Windsorskega s pripadajočimi vojvodeškimi prejemki.

zadnji zakonski nečrt, s katerim je odpravljena njegova lastna funkcija.

Ministrski predsednik De Valera je izjavil danes v parlamentu: »Mi želimo vsesilno republiko, vendar menim, da za ustanovitve take republike sedanjih trenutkov ni ugoden ker je združenih le 26 grofov svobodne irske države. Vseirski republiko želimo za vso nacionalno Irsko. Noben član britanske države ne more ugovarjati čisto notranje političnim in notranje ustavnopravnim izpremembam, ki jih imamo v načrtu. Angleška vlada ve, kaj nameravamo. V sedanjem trenutku moramo samo razjasniti naš ustavno-pravni položaj in odstraniti, kar je bilo že davno le ustavnopravna fikcija. Nikakor pa ne nameravamo opustiti svojih vezi z britanskim imperijem. Tudi Angliji ne nameravamo zadati nobenega udara. V novi irski ustavi so razločeni tisti, ki so člani, ki dajejo kralju britanske države funkcije, po katerih dobiva pravico odločevanja v notranjih irskih zadevah. Svobodna irska država, to poudarjam še enkrat, odločno vztraja na svojem statutu kot enakopraven član britanskega imperija.«

Kralj Edvard odšel

Sredi noči je zapustil svojo dosedanjo prestolnico

London, 12. decembra. br. Po poslovilnem govoru, ki ga je imel sredi noči po radiju, se je bivši kralj Edvard podal v palačo Windsor, kjer so se zbrali vsi člani kraljeve rodbine k poslovilni večerji. Po večerji se je Edvard prisrčno poslovil ter se jim zahvalil za vso tolažbo in podporo, ki so mu jo iz-

kazali v teh zgodovinskih dneh, nato pa se je odpravil v dvorec Belvedere, kjer so se že izvršile zadnje priprave za njegov odhod v inozemstvo. Kmalu po polnoči je krenil iz dvorca Belvedere osebni avtomobil bivešega kralja. Okna na avtomobilu so bila zastrta. Za njim sta vozila še dva druga avtomobila in tovorni avto s priljago.

Avtomobili so peljali naravnost v vojno pristanišče v Portsmouthu, kjer je bilo že vse pripravljeno. Ker čas odhoda bivešega kralja ni bil znan, tudi ni bilo nikjer občinstva. Zaradi pozne ure je bilo tudi malo policijskih in vojaških straž. Avtomobili so se ustavili na samem pomolu, kjer so potniki izstopili. Bivešega kralja je spremljal njegov adjutant polkovnik Meg in njegov osebni sluga. Bivši kralj se je takoj podal v pisarno poveljnika vojne luke admirala Fisherja, nakar se je skupno z njim vkrcal na rušilec »Fury«, ki je čakal v luki. Rušilec je takoj dvignil sidra in okrog 8. ure krenil na odprto morje. Spremljali sta ga admiralska jahta »Euchantress« in rušilec »Wolfhound«.

Cilj potovanja doslej še ni znan in ga drže v najstrožji tajnosti. Po enih verzijah odpotuje kralj na francosko riviero, kjer se bo seetal z gospe Simpsonovo, po drugih verzijah pa se bo izkrcal v Italijo, odkoder bo nato skupno s svojo izvoljenko krenil v Švico ali pa kako drugo zimsko letovišče, da si po naporih in razburjanjih zadnjih dni odpočije in pozdravi svoje zrahljane živce.

Zastopniki oblastev so odšli, kordon mobilne garde je pa ostal poleg križarke »Wolfhound« in onemogočil pristop k temu delu nabrežja radovednežem, a tudi časopisnim poročevalcem in fotografom.

Vožnja preko Francije

Boulogne na morju, 12. decembra. AA. (Havas) Ze ob 15. je na pomorski postaji Boulogne na morju vladala nenavadna živahnost. Opazili so razne ugledne osebnosti, med njimi podprefekta, župana mesta britanskega generalnega konzula in druge. Kmalu nato so prispeli večji oddelki mobilne garde in zavzeli mesta na nabrežju, da preprečijo dostop radovednežem. Ob 15.45 je britanski rušilec »Wolfhound« z bivšim kraljem Edvardom VIII. počasi priplul v pristanišče. Ob 16.05 je vojna ladja pristala na mestu, kjer običajno pristajajo ladje, ki vozijo med Boulognom in Folkestonom. Zastopniki oblasti so prihiteli, da pozdravijo vojvodo Windsorskega, toda sporočili so jim, da potuje biviš kralj v strogem incognito in da noče nikogar sprejeti. Vojvoda Windsorski bo ostal na ladji do 20. ure, nato se bo po izkrcal in stopil v posebni vagon brzega vlaka, ki pelje v Basel. Vojvoda Windsorski se odpelje najprej v Curih, nato pa najbrž v Avstrijo.

Kralj Edvard govori milijonom križem sveta

Poslovilni govor odstopivšega kralja in cesarja je poleg britanskih prenašalo tudi nešteto drugih radijskih postaj po vsem svetu

Odstopivši angleški kralj Edvard se je v petek zvečer po radiu poslovil od narodov britanskega imperija. Njegov govor so poleg radijskih postaj v Angliji ter angleških dominionov in kolonijah prenašale tudi skoro vse druge oddajne postaje križem sveta, med njimi tudi vse tri jugoslovenske. Nikdar nobenega govora in nobene druge oddaje še ni razširjalo v svet toliko radijskih postaj. Zato gotovo tudi nikdar nobenega govora in nobene prireditve še ni poslušalo toliko milijonov ljudi, kakor je poslušalo poslovilne besede enega najpopularnejših vladarjev moderne dobe.

Govor smo prinesli že v včerajšnji drugi izdaji. Za čitatelje naše prve izdaje ga objavljamo danes še enkrat. Z glasom, ki se mu je na mnogih mestih poznalo razburjenje in ginjenje, je kralj Edvard, ali v trenutku svojega govora že preprosti »mister Edvard Windsors«, izjavil:

Napočil je čas, ko lahko izpregovorim narodom britanskega imperija. Če sem doslej molčal, nisem molčal zaradi tega, ker bi bil imel kako tajnost, marveč zato, ker mi je bilo kot suverenu po ustavi nemožče obračati se neposredno k svojemu narodu. Pred par urami sem izvršil svojo poslednjo dolžnost kot kralj in cesar britanskega imperija in s tem trenutkom je stopil moj brat, vojvoda Yorški na prestol. Smatram za svojo prvo dolžnost, da mu iz vsega srca priščem postužnost in pokorščino.

Poslušalcem so znani vzroki, ki so me dovedli do mojega dalekosežnega sklepa. Prosim jih, naj verujejo, da tudi v teh težkih urah odločitve nikdar nisem pozabil naroda in države. 25 let sem zvesto služil svojemu narodu in državi ter sem vedno mislil na svoje dolžnosti. Prosim vas, da

mi verujete, da ne bi mogel dolžnosti in odgovornosti vladarja brez pomoči in podpore ljubljenih žene vršiti tako, kakor sem si zamislil. Moja abdikacija je popolnoma moja lastna, osebna odločitev.

Drug človek, ki je bil zaradi tega najbolj prizadet, ki je do zadnjega poskušal, da me odvrne od tega sklepa in pripravi do drugačne odločitve, je bil ministrski predsednik Baldwin. Vendar je odločitev padla tako, kakor je, ker mislim, da je tako najbolj za vse.

Moj težavni položaj je olajšan s tem, da je moj brat, vojvoda Yorški, mož z obsežno državniško izobrazbo in sposobnostmi, brez škode za državo stopil na prestol. On ima svoj dom, ženo in otroke, in bo zato veliko lažje vršil odgovornosti polno nalogo v teh težkih časih.

V teh težkih urah sem imel tolažbo svoje matere in svojih bratov, a tudi ministrski predsednik Baldwin je bil napram meni do skrajnosti obziren in je vselej kazal največje spoštovanje. Nikdar ni bilo med menoj in vladar ali parlamentom nikakega ustavnega spora. Vzgojen po tradicijah svojega očeta bi tudi tega ne bil nikdar dopustil. Za vso ljubezen in spoštovanje, ki so mi ga izkazovali narodi britanskega imperija, se jim v tem trenutku zahvaljujem iz vsega srca.

Umikam se sedaj iz javnosti in odlagam težko vladarsko breme. Morda bom za dalje časa zapustil svojo domovino, ki je morda dolgo ne bom več videl, toda verujete mi, da bom tudi v tujini vedno mislil na njo in budno spremljal usodo imperija. Tudi kot privatnik bom po svojih najboljših močeh služil koristim domovine. Verujete mi, da noben klic mojega naroda ne bo ostal brezuspešen.

Bog blagoslovi vse poslušalce. Bog blagoslovi kralja, ki je z današnjim dnevom stopil na prestol!

Seja narodne skupščine

Živahna verifikacijska debata o mandatih poslancev, ki naj pridejo v skupščino na mesta obsojenih poslancev

Beograd, 12. decembra. p. Današnja seja narodne skupščine je bila predvsem posvečena vprašanju verifikacije mandatov narodnih poslancev. Pri tem je mestoma prišlo do ostrih debat, tako da je moral predsednik Čirić neprestano intervenirati. Debata je trajala skoraj do 14. ure, a se še ni zaključila. Nadaljevala se bo v sredo, ko se skupščina zopet sestane.

Pred današnjo seja so se v kabinetu predsednika Čirića sestali šefi parlamentarnih skupin ter se sporazumeli o soglasni izločitvi skupščinskih odborov za proučitev predloženih zakonskih načrtov.

Seja se je začela kmalu po 9. uri. K zapisniku sta se oglasila nar. posl. Voja Lazij in Vojislav Došen. Slednji je zahteval, naj se v zapisniku zabeleži dve izjavi, ki ju je včeraj dal predsednik narodne skupščine Čirić. Predsednik je na to takoj odgovoril, da o slovenskih obsojenih ni ničesar dejal, pač pa da je res izrekel željo, naj bi ministri hitreje odgovarjali na interpelacije.

Poročilo verifikacijskega odbora, ki je predlagal, naj se mesto pokojnega nar. posl. Todorovića proglasi za poslanca njegovega naslednika kmečki posestnik Stanko Čosić iz Krivalje, je bilo soglasno in brez debate odobreno. Predsednik Čirić je že navzočega Čosića takoj zaprisegel.

Interpelacije in predlogi

Narodni skupščini je bilo nato sporočenih več interpelacij, med drugimi tudi interpelacija narodnega poslanca Rajka Turka na finančnega ministra glede povišanja dohoda državnim uslužbencem in upokojenecem. Prečitani so bili akti kmetijskega ministra, ki prosi skupščino, naj bi skupščinski odbor za proučitev zakonskega načrta o gospodarskih združbah, ki je bil izvoljen že v preteklem zasedanju, nemudoma nadaljeval svoje delo in ga čim prej dovrši. Minister za socialno politiko zahteva, naj bi se čim prej sklical odbor za prehrano pasivnih krajev v svrhu proučitve tozadevne uredbe z zakonsko veljavo. Predsednik Čirić je pozval oba odbora, naj zaključita svoje delo.

Predsednik je nato odgovoril na nekaj vprašanih posameznih narodnih poslancev, med drugimi tudi na vprašanje nar. posl. Rajka Turka zaradi preiskave, ki je bila izvršena v njegovem stanovanju. Dejal je, da je o tem vprašanju obvestil notranjega ministra in da bo odgovoril, ko bo od njega prejel točne podatke. Poslanec Turk se z odgovorom ni zadovoljil, ker mu predsednik ni odgovoril, kako namerava zaščititi imuniteto narodnega poslanca. Hkratu je zahteval, da se njegov protest predloži tudi imunitetnemu odboru narodne skupščine.

Osporjeni mandati novih poslancev

Narodna skupščina je potem prešla k dnevnemu redu. Najprej so razpravljali o predlogu verifikacijskega odbora glede nar. posl. Milana Mijića, nad katerega imetjega je bil proglašen konkurz. Večina verifikacijskega odbora se je postavila na stališče, da mandata ni mogoče razveljaviti, ker stečaj ni bil pravomočno in pravočasno otvoren in zaradi tega prav za prav ne obstoja. Za manjšino je poročal posl. Luka Šoškić, ki je obrazložil mnenje, da je bil stečaj redno otvoren in da se mora mandat omenjenega narodnega poslanca razveljaviti. O tem se je takoj razvila daljša debata, vendar je bilo nazadnje z večino glasov sprejeto večinsko poročilo odbora.

Kot druga točka je bila na dnevnem redu poročilo verifikacijskega odbora o verifikaciji mandatov narodnih poslancev Sadila Červinagića mesto nar. posl. Petra Ivančevića, ki je postal ban, Vasilija Kostića mesto pokojnega Uroša Stajice in Stojana Radenkovića mesto pokojnega Bogdana Milenića. Tudi o tem poročilo se je razvila v skupščini daljša debata posebno glede priznanja mandata Vasiliju Kostiću, o katerem se je manjšina verifikacijskega od-

bora postavila na stališče, da mu ne gre priznati mandata, ker je bil bolgarski poslanec in celo bolgarski narodni poslanec ter vprašanje njegovega državljanstva še zmerom ni definitivno urejeno. Poročevalce večine je menil, da je Kostić iz vasi, ki pripada srežu, ki je bil po mirovni pogodbi razdeljen v dva dela, od katerega je prvi pripadel naši državi. Kostić je bil tedaj dejanski poslanec za ta srez in ga je zastopal v sofijskem parlamentu. Poslanec je bil tudi še ob času, ko se je na novo dočela meja med obema državama. Pripomniti pa je treba, da je bil kot bolgarski narodni poslanec član poslanskega kluba, ki ga je vodil pokojni Stambolijski. Pozneje je uredil svoj položaj in kakor kažejo akti notranjega ministristva, je sedaj naš državljani. Poročevalce majšine nar. posl. Rašović pa se je skliceval na podatke sreskega načelnika dotičnega sreza, po katerih je Vasilijski Kostić bolgarski državljani in njegov položaj še zmerom ni urejen. Predlagal je, da bi se verifikacija mandata odgodila, dokler ne bi notranje ministristvo skupščini predložilo točne informacije. Posl. Jeremija Protić je izjavil, da je bil za časa razmejitve med Jugoslavijo in Bolgarijo upravni uradnik v našem notranjem ministristvu in da mu je znano, da je Vasilijski Kostić tedaj optiral za bolgarsko državljanstvo. Zahteval je, da bi se o celi zadevi uvedla anketa. Posl. Ješević je trdil, da je Vasilijski Kostić vprašanje državljanstva že docela uredil, da ima sina, ki je naš rezervni oficir in da o njegove hčere poročene z našimi državnimi uradniki. Njegova vas je po razmejitvi pripadla Jugoslaviji in s tem tudi on. Po mirovni pogodbi je postal naš državljani. Z glasovi večine so bili sprejeti vsi predlogi verifikacijskega odbora.

Nasledniki obsojenih poslancev

Posebej je bilo na dnevnem redu tudi poročilo verifikacijskega odbora o verifikaciji mandatov narodnim poslancom Simi Andonoviću, dr. Jovanu Šajkareviću, Milenu Zdravkoviću in Ljubomiru Djokiću namesto obsojenih narodnih poslancev Damjana Arnautovića, Vasilija Trbića, Dragice Stojadinovića. Odbor je predlagal verifikacijo, poročevalce manjšine posl. Rašović pa je z daljšim govorom nastopil proti. V svojem govoru je razpravljati tudi o obsojbi omenjenih narodnih poslancev. Prišlo je do prekrkanja, ker ga je več narodnih poslancev prekinilo. Predsednik ga je opozoril naj se ne oddaljuje od predmeta in naj ne isticira politične debate. Opozicijski poslanci pa so ugotavljali, da je verifikacijska debata vendarle povsem političnega značaja. Prerokanje se je še nekaj časa nadaljevalo in je prišlo med drugimi tudi do kontroverze med ministrom dr. Krekom in posl. dr. Vukanovićem. Slednjega in posl. Mravljeta je predsednik pozval k redu, ter jiha zagrožil, da ju bo izključil od seje.

Po govoru posl. Rašovića sta se oglasila v osebni zadevi še ministri Djura Janković in posl. Zivota Milanović, dr. Baričević pa je dokazoval, da je verifikacijska debata eminentno politična razprava in da zato pri njej dovoljeni tudi povsem politični govori.

Ob 13.50 je predsednik današnjo seja zaključil in sklical prihodajo za sredo ob 9. zjutraj.

Predlog slovenske delegacije o kmečkih dolgovih

Beograd, 12. decembra. p. Poslanec in senatorji dravske banovine, ki ne pripadajo JRZ, so imeli konferenco, na kateri so razpravljali o likvidaciji kmečkih dolgov v zvezi s položajem slovenskega zadružništva. Sklenili so osvojiti predloge, ki so jih sestavile Zadružna zveza v Ljubljani, Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani in Zveza jugoslovenskih hranilnic ter jih v obliki novega zakonskega predloga predložiti narodni skupščini. Tudi ostali poslanci dravske banovine bodo pozvani naj se pridruže tej akciji. Ta zakonski predlog bo obširno motiviran.

Vprašanje Alexandretta

Glede Alexandretta je izjavil Viennot, da zahteva turška vlada, naj se ta kraj končno javno odcepi od Sirije in naj postane samostojna država. Ne more biti v kompetenci francoske vlade, da bi sama po sebi dovolila take koncesije. Zaradi tega se je Francija izjavila pripravljena, da se vsa zadeva izroči svetu DN. Francoska vlada bo predlagala svetu DN, naj posebna komisija neodvisnih priči, ki bi ji bili prideljeni zastopniki DN, na mestu prouči pritožbe turške vlade. Obiskala bi predvsem sirijske in turške obmejne pokrajine. Kar se tiče turške demarše, ne gre v nobenem primeru za kakršnekoli francoske interese, nastaja le vprašanje, ali bi proglasitev neodvisnosti tako majhne države, kakor bi bila to, omogočala sprejem v članstvo DN, in ali bi bilo v splošno korist, da se kaj takega skleha.

Aretacije komunistov na Dunaju

Dunaj, 12. decembra. k. Na Dunaju so policijske oblasti odkrile večeraj zelo široko razporejeno komunistično organizacijo, ki se je skrivala za nekimi podjetjem, ki je imelo na videlju povsem gospodarski značaj. Aretiranih je bilo 126 oseb. Policijski agenti so zaplenili izredno velike količine propagandnega materiala.

Beležke

Prva seja Zbornice za TOI

V novembur izvoljena nova Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo imela svojo prvo seja v petek, dne 18. t. m. Na dnevnem redu te prve seje je izvolitev zborničnega predsednika in izvolitev predsednikov za štiri odseke, ki sestavljajo zbornico. Za sestanek vlada zaradi tega veliko zanimanje ne le med zborničnimi svetniki in v gospodarskih krogih, marveč tudi v širši javnosti. Kakor zbornica sama, se volijo tudi njeni funkcionarji za poslovno dobo šest let.

Nove volitve v dveh občinah brežiškega sreza

Iz občine Dobove v brežiškem srezu sta izločeni naselji Zupelevec in Vrhovec sela ter priključeni občini Kapelje v istem srezu. Zaradi tega je razpisala banska uprava za obe ti dve občini nove volitve, ki bodo v nedeljo, dne 17. januarja.

V obeh občinah so bile volitve že dne 25. oktobra. Takrat je v Dobovi zmagała lista JRZ, ki je dobila 282 glasov proti 265 glasovom opozicijske liste, v Kapelah pa je zmagała opozicijska lista z 218 glasovi, proti 80 glasovom za listo JRZ.

Slovinci v Zagrebu

»Hrvatski dnevnik« razpravlja v daljšem članku o »tujcih« v Zagrebu. Opozarja na statistiko o ljudskem šteju dne 31. januarja 1931, ki je zadnja točna statistika. Takrat je imel Zagreb 185.581 prebivalcev. Od tega jih je bilo le 47.000 rojenih v Zagrebu, vsi ostali so se doselili. Med njimi je tudi 17.541 oseb, dosejenih iz Slovenije. O tem piše »Hrvatski dnevnik«:

Med doselenci iz raznih banovin pada v oči zlasti dravska banovina s svojimi 17.541 doselenci, med katerimi je preko 11 tisoč žensk. Naravno je, da jih ne moremo šteti med tujce, toda ta nenormalno veliki priliv iz ene v drugo banovino ima tudi svoj škodljiv pomen, posebno če upoštevamo število nezaposlenih domačih ljudi.

Dr. Spaho o Pašiću

Tudi v Sarajevu je bila spominska svečanost ob 10letnici smrti Nikole Pašića. Spominski govor je imel prometni minister dr. Mehmed Spaho, ki je med drugim rekel:

»Nikola Pašić je v vseh borbah za osvoboditve in zedinjenju, pa tudi v naši največji zgodovinski igri zelo važno vlogo. Imel srečo sodelovati z njim in ohranil sem si najlepše spomine na njega. Danes drugače gledam na njegovo delo, kakor sem gledal poprej. Nikola Pašić je bil presličen velike ljubezni do demokracije in do državljanske svobode. Najbolj svobodno so bile volitve leta 1923., ko je bil Pašić predsednik radikalne stranke.«

V nadaljevanju svojega govora je dr. Spaho rekel, da so v programu JRZ ostvarjene tri velike misli Nikole Pašića: krepitve državne avtoritete, demokratski režim in politična svoboda. Vsa ta tri načela izvaja danes JRZ kot naslednica Pašićeve radikalne stranke. JRZ je privedla v življenje tudi veliko zamisel Nikole Pašića o sodelovanju pravoslavnih in muslimanov.

Razveljavljen sklep Delavske zbornice

Ljubljanska delavska zbornica je sklenila, naj se računski prihranki v znesku 160.000 Din porabijo za podporo onih delavskih zaupnikov, ki so po zaključku stavke tekstilnega delavstva ostali brezposelni. Kakor sedaj poročajo delavski listi, ministristvo za socialno politiko ni odobrilo tega sklepa. Vendar pa bo predsedstvo delavske zbornice poskusilo doseči z ministristvom sporazum, ker smatra problem zaščite delavskih zaupnikov za izredno važen in nujen.

Beograjski industrijalci proti novim obremenitvam

V petek je bilo plenarno zasedanje beograjske industrijske zbornice. Zbornica se je izrekla proti nameravani uvedbi starostnega zavarovanja. Sprejela je resolucijo, v kateri pravi, da se stanje industrije ni zboljšalo v toliki meri, da bi moglo prenesti kakršnekoli nove obremenitve. Zato se izreka zbornica tako proti uvedbi starostnega zavarovanja, kakor tudi proti nameravanemu zakonu o najmanjših mezdah.

Borba za Kulturbund

Zabeležili smo že, da bo danes v Novem Sadu glavna skupščina osrednje prosvetne organizacije jugoslovenskih Nemcev, nemškega Kulturbunda. Kakor poročajo listi, ni pričakovati, da bi skupščina potekla v harmoniji, ker se za vodstvo te naše najvažnejše nemške organizacije borijo tri skupine, poleg dosedanjega vodstva še takozvani »mladomenci« pod vodstvom znane dr. Hasslingerja in pa hitlerjevsko usmerjeni Nemci. Vsekakor ima največji vplod na uspeh dosedanje vodstvo, ki ga podpirajo tudi znani politični voditelji vojvodinskih Nemcev.

Protikomunistična akcija v Švici

Švicarska vlada je predložila zveznemu parlamentu poseben zakon za pobijanje komunizma. Zakon daje vladi tudi pravico, da v primeru potrebe razpusti komunistično stranko ali posamezne njene organizacije. Kot komunistično-revolucionarni čin je v zakonu označena tudi zasedba trgovine v času štrajka.

V utemeljitvi svojega zakonskega predloga opozarja vlada, da je švicarska komunistična stranka le sekcija internacionalne, od katere je popolnoma odvisna. Nemogoče je dopustiti, da bi manevri stranke, ki je podvzela vodstvo iz inozemstva, ogrozila demokratski ustavni red v Švici.

V zvezi z akcijo zvezne vlade so nekateri kantonske vlade, med njimi ženevska, že tudi na lastno pest začele izvajati ukrepe proti komunistični podtalni propagandi. Zlasti pripravljajo uradnikom, da bi bili člani komunistične stranke ali sodelovali pri kakršnikoli njeni akciji.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Krsna slava kraljevske rodbine

Beograd, 12. decembra. p. Jutri slavi kraljevska rodbina svojo krsno slavo sv. Andreja. Svečani službi božji in rezanju kolača bodo prisostvovali v kapelici na Dedinju vsi člani kraljeve rodbine in povabiljeni gostje.

K občnemu zboru Zveze kulturnih društev v Ljubljani

Danes se bodo zbrali v Ljubljani delegati podeželskih kulturnih društev, da na rednem letnem občnem zboru svoje centrale čujejo poročila odborov o delovanju zveze v preteklem poslovnem letu in da v medsebojni izmenjavi misli in dobljenih izkustev določijo smernice svojemu delu za prihodnje leto. Občni zbor ZKD ni samo organizacijska prireditelj, ki naj v smislu pravil zadosti formalnim zahtevam društvenega zakona. V vse večji meri je skupščina dragocena prilika, da se delegati med seboj spoznajo, da izmesejo odbor in skupščini svoje težnje in predvsem da si pridobijo moralne opore in nove pobude za nadaljevanje svojega važnega prizadevanja za povzdigo omike in napredka našega ljudstva. Po celotnem trudu in morebitnih razočaranjih je marsikakemu tihemu delavcu nadvse potrebna zavest, da ni sam ki se daleč od oplajajočega centra vbada in žrtvuje svoj čas, dobro voljo in intelektualne sile v korist narodu, marveč da je takih idealistov več, da jih je mnogo in da delujejo po vsej naši domovini. Ta zavest je nedvomno velepomembna opora vsem, da ne omagaajo pri delu in ne klonijo pred zaprekami ter navidezimi neuspehi.

Zveza kulturnih društev v Ljubljani je na svojem območju na široko razvila mrežo kulturnih organizacij in lahko rečemo, da ga ni lokalnega središča, kjer ne bi imela poštvalnih pristajev, vedno pripravljenih, da zastavijo vse svoje moči pri delu za povzdigo omike in napredka našega ljudstva. V današnjih časih splošne razsvetlosti, sebičnosti in mržnje, moramo biti naravnost srečni, da ti zli valovi niso zajeli vsega in da se še vedno najde dovolj idealistično usmerjenih posameznikov, ki jim je glavna skrb, kako bi tudi v sedaj-

„Slovenčeve“ spekulacije

Kadarkoli »Slovenec« napiše kak političen članek ali kako politično beležko, vedno se mu pozna, kako zelo spekulira na pozabljenosti ali pa strankarsko zaslepljenosti svojih čitateljev. Kajti drugače bi se ne upal stopati pred nje s takimi izmišljotinami in zavijanj, kakor to običajno dela. Ovdre bi bilo pobijati vsako sprotni, saj naša javnost že ve, da »Slovenec« marsičesa ne smatra za greh, kar označujejo verski nauki, čeprav si pusti delati propagando s trditvijo, da »piše« v duhu katoliške akcije. Od časa do časa pa se nam zdi le dobro pribiti to ali ono debelo iz »Slovenčeve« izjavjan, da se javnost na novo zave, s kakimi sredstvi se pri tem listu borijo.

V petek je n. pr. prinesel »Slovenec« uvodnik ob sestanku narodne skupščine. Med nalogami, ki čakajo skupščino in vlado, našteva tudi to, da bo morala »država zopet vrniti uradništvo kar so mu JNS reži ali odvzeli«. Res malo debela je ta, saj je preteklo šele leto dni od redukcije uradniških plač, medtem ko JNS že dve leti ne nosi odgovornosti za vlado. Pač pa je bil pred letom dni »Slovenec« za vlado že ravno tako navdušen kakor je danes.

Tevfik Ruždi Aras v Beogradu

Beograd, 12. decembra. a. Snoči ob 21.30 je na potu v Zenevo prispel semkaj turški zunanji minister Tevfik Ruždi Aras. Na postaji so ga sprejeli predsednik vlade dr. Stojadinović, turški in grški poslanec ter pomočnik zunanjega ministra Martinac. Po pozdravu sta odšla dr. Stojadinović in Ruždi Aras v dvorno čakalnico, kjer sta se razgovarjala do odhoda vlake. Ob 21.55 je turški zunanji minister nadaljeval vožnjo proti Zenevi.

Vojaška vzgoja v ČSR

Praga, 12. decembra. b. Minister narodne obrambe Machnik je včeraj referiral v osrednjem izvršnem odboru agrarne stranke o načrtu zakona o vojaški vzgoji. Poudaril je med drugim, da bo nova vojaška zahtevala sodelovanje vsega prebivalstva, tudi onega v ozadju fronte. Zato bo treba v primeru vojne mobilizirati vse državne sile. V ta namen je že sedaj potrebna sistematična vojaška vzgoja, ki bo po novem zakonu razdeljena v obvezno telesno vzgojo vse šolobvezne mladine in one mladine, ki solo zapusti ter pravo vojaško vzgojo mladine, ki se bo začela že s 17. letom in ki bo v rokah vojaške uprave. Voditelji mladinskih vojaških tečajev bodo aktivni in upokojeni oficirji in podoficirji.

Afera dr. Karpatija pred Stalom sedmorice

Zagreb, 12. decembra. o. Z alero zagrebškega zdravnika dr. Mirka Karpatija se je danes bavilo zagrebško kasacijsko sodišče. Kakor znano, je bil dr. Karpatij pred okrožnim sodiščem obsojen na 8 mesecev strogega zaporar zaradi smrti Anžele Pučovski in Pavle Petrovičeve po odpravi plodu. Kasacijsko sodišče se je poslavilo na stališče, da v primeru Anžele Pučovske ni kriv in se ima proces pred okrožnim sodiščem v tej zadevi obnoviti. Kazen 4 mesece strogega zaporar, ki jo je okrožno sodišče prisodilo zaradi smrti Pavle Petrovičeve, je Stal sedmorice izpremenil v kazen 4 mesece običajnega zaporar, pogojno za leto dni. Razsodba kasacije je izvala v Zagrebu veliko pozornost.

Pri boleznih v sklepih, protinu, išijasu

dosežete dober uspeh s Tegal tabletami. Učinek je nagel in siguran brez škodljivih stranskih pojavov. Vprašajte svojega zdravnika. — Dobivajo se v vseh lekarnah.

Ogl. registr. br. 1437 od 5/2/32.

njih neugodnih prilikah čim uspešneje vršili stavljeni si naloge.

Delegati podeželskih celic slovenske ljudske omike je zbrala v naši prestolnici osnovna misel, da ni svobode in napredka brez omike najširših slojev in da omike ni brez skrbnega, vztrajnega in smotrnega dela. Kakor je njihovo delo tiho, tako se tudi njihova letna skupščina vrši brez zunanje reklame in nepotrebnega pompa. Naša širša javnost v bežnem vsakdanjem vrvenju ne opaža dovolj živahnega delovanja ZKD, te naše kulturne institucije prvega reda. Nihče vsaj ne šteje naznanil o rednih predavanjih, gledaliških in drugih prireditvah, ki se v poslovnem letu izvrše na pobudo centrale. Kdor pa čuje poročila odbora se mora začuditi, koliko se da storiti z malenkostnimi sredstvi, ako spremljajo delo dobra volja, vasa v stvar in prepričanje, da vsaka prireditev izvrši svoj namen, da nobena beseda ne pade na nerodovita tla in da vsak napor prej ali slej pokaže svoj blagodejni učinek.

Delegati, ki se danes zbero na posveto vanje, predstavljajo le ozek krog onih, ki stoji za njimi, ki jim pomagajo orati ledino in ki trdno verujejo v uspeh načrtne in neumorne delo. Neprimerno širši je seveda krog onih, ki so željni in žejni omike in ki so jim prireditve ZKD skoro edina prilika, da se obogate znanje, razširijo obzorje in usmerijo svoje mišljenje v prave svobodoumnosti. Poročila o izvršenem delu v preteklem poslovnem letu so edino plačilo za vložen trud, so pa tudi visoko priznanje delavcem na naši kulturni njeni.

Iskren pozdrav delegatom z željo, da bi bilo njihovo prizadevanje čim uspešnejše!

V serijo »Slovenčeve« zavijanj spada tudi njegov odgovor na naše članke o samoupravah. O njih ne ve povedati drugega, kakor to, da smo baje zahtevali, da mora »tudi nacionalna prosvetna politika ostati centralizirana«. Naši čitatelji dobro vedo, da je ta »Slovenčeva« trditve neresnična, zato je na tem mestu ne bomo pobijali.

»Slovenec« pristavlja: »Mi pa pravimo, da je naše ljudstvo sposobno, da tudi svoje kulturne narodne zadeve na šolskem in vsakem drugem polju vodi samo«. To mu pritrdimo tudi mi. Pristaviti pa ei dovolj. Ijumejo svoje mnenje, da je tudi dovolj zrelo in sposobno, da bi si samostojno urejalo svoje cerkvene zadeve. Ne mislimo tu na verske nauke, ki jim ne odrekamo pravice in potrebo po »centralizaciji«. Toda cela vrsta je drugih zadev, ki bi jih slovensko ljudstvo brez škode za vero in cerkev lahko samostojno urejalo, pa si jih le mora pustiti diktirati iz Vatikana. Gotovo smo in bomo mi vedno za mnogo obsejnejšo samostojnost na kulturnem in šolskem polju, kakor pa »Slovenec« za samostojnost na cerkvenem polju.

Jubilej kmetijske šole na Grmu

Novo mesto, 12. decembra. Danes zadnji dan pred zlatim jubilejem kmetijske šole na Grmu je bil posvečen počastitvi spomina pokojnih voditeljev, učiteljev in absolventov šole. V šmihalski župni cerkvi je bila dopolnena slovenska maša zadušnica, ki jo je daroval ob asistenci mnogih duhovnikov kapiteljski prost Karel Čerin. K maši se je zbralo mnogo ljudstva in tudi sorodnikov pokojnih. Prišli so tudi vsi gojenoci pod vodstvom ravnatelja inž. Abseca. Iz cerkve je nato odšel dolg spreved ljudi na šmihelsko pokopališče, kjer sta poleg pokojnega vodje Riharda Dolence in ravnatelja Skalyčkega pokopana tudi upravnika šole Peter Urisk in Alojzij Bolčina. Učenci šole so na pokopališču položili na grob Riharda Dolence in ravnatelja Skalyčkega dva lepa vojrovska venca, ovitla s trakovi v narodnih barvah. Po molitvah je imel ravnatelj šole inž. Absec govor, v katerem je poudaril velike zasluge obeh pokojnikov za zavod in vse naše kmetijske govornike. Govoril je nato absolvent šole Ivan Jenko, obema pa se je v imenu svojcev zahvalil s toplimi besedami sin pokojnega šolskega vodje Riharda Dolence in v svak pokojnega ravnatelja Skalyčkega, Ciril Dolence, ravnatelj v p. Nato so učenci pod vodstvom šolskega nadzornika Škebeta zapeli žalostinko »Blegr mu«.

Za jutrišnjo proslavo je vsa šola obdana z zelenimi mlaji, mesto pa je okrašeno s trobojnicami. Zvečer je bilo šolsko poslopje lepo razsvetljeno.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Oblačno vreme se bo razširilo na vso državo, manjše razvedritve bodo samo v Podonavju, v Zemunu košava. Ponekod bo nekoliko deževalo, zlasti v zapadni polovici. Temperatura se bo še nekoliko dvignila.

Dunajska vremenska napoved za danes: Splošni vremenski značaj se zelo malo izpreminja in bo še dalje prihajal južni zrak z jugovzhoda. V vremenu se nobene bistvene izpremembe.

Društvo narodov za špansko vlado

Svet DN smatra pritožbo španske republikanske vlade za utemeljeno

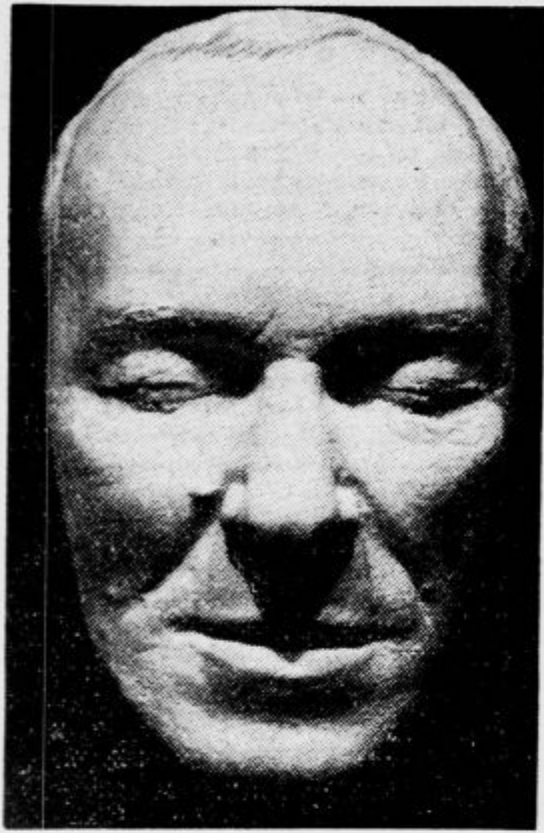
Zeneva, 12. decembra. w. Svet DN se je dopoldne sestal k tajni seji, na kateri je razpravljalo o resoluciji, s katero naj bi se, če bo mogoče, še danes končala debata o španski državljanski vojni. Resolucija ugotavlja, da je pritožba valencijske vlade utemeljena, in potrjuje potrebo, da se države vzdržijo v interju miru na svetu vsakega poseganja v notranje zadeve drugih držav. Nadalje odobrava politiko nevmešavanja, načrt mednarodnega nadzorstva ter francosko-britanski politikus posredovanja. Naposled izraža obžalovanje zaradi gorja, ki ga prenaša špansko ljudstvo zaradi državljanske vojne.

Francoski delegat o posredovalni akciji

Vodja francoske delegacije, državni podtajnik Viennot, je podal zastopnikom mednarodnega tiska naslednjo izjavo o španski državljanski vojni:

»Dosej je na francosko-angelsko pobudo pristala samo Rusija. Obstojta upanje, da bodo tudi Nemčija, Italija in Portugalska, ki imajo kakor Rusija posebne interese pri dogodkih v Španiji, sporočili svoj pristane. Največje važnosti je, da bi francosko-angelska pobuda čim prej dovela do sporazuma med vsemi v poštev prihajajočimi činitelji. Ni nobenega dvoma da bo evropski mir vedno bolj ogrožen, ako bo španska državljanska vojna trajala dalje,

Naši kraji in ljudje

Posmrtna maska skladatelja Emila Adamiča, ki jo je posnel akad. kipar profesor Ivan Sajevic.

Dr. Vojeslav Molé in njegovo delo

Jutri, 14. t. m. praznuje v Krakovu na Poljskem 50letnico življenja naš ugledni rojak, profesor Jagiellovske univerze in ravnatelj krakovskega Slovanskega inštituta dr. Vojeslav Molé.

Ta datum nam nudi všečno priložnost, da se spominjamo rojaka, ki je po dolgi letih literarnemu udejstevovanju v domačem jeziku zavzel odlično mesto v znanstvenem življenju Poljske. Tudi v novem položaju je ostal zvest svoji ožji domovini in se vedno znova vrača k umetniškim in splošnokulturnim problemom Jugoslavije. Prav posebno skrbi za propagando slovenske literature, pri čem-

pogleda v svet vzhodne umetnosti in pripomoglo, da se je mogel leta 1919 — takrat še poročnik 1. jugoslov. polka v Tomsku — habilitirati za zgodovino umetnosti na univerzi v Tomsku. V domovino se je vrnil naslednje leto po dolgem ovinku preko Vladivostoka in Sueskega kanala — pot, ki jo je krasno opisal v reviji »Dom in svet«. Po vrnitvi iz Rusije ga je pritegnila v svoj krog mlada ljubljanska univerza; predaval je zgodovino antične in bizantske umetnosti. Leta 1926. je postal redni profesor na univerzi v Krakovu. Zasedel je stolico zgodovine umetnosti evropskih narodov s posebnim ozrom na vzhodno umetnost. Na tem mestu deluje z vidnim uspehom še danes. Postal je član krakovske akademije znanosti, ki mu je poverila urejanje znanstvenega časopisa »Przegląd historii sztuki« (Pregled zgodovine umetnosti).

Predvojna in prva vojna leta je imelo ime dr. Vojeslav Molé v slovenski javnosti nimbos pesnika. S svojo l. 1910. izšlo pesniško zbirko »Ko so cvele rože« je pokazal sadove pesniškega razvoja, ki sega še v gimnazijska leta. Njegove verzije so odlikovale zvestoba etarim, preizkušeni formam, v čemer je bil nemara italijanski vpliv; Moléova poezija je učinkovala bolj po eleganciji kakor pa po živi in zgoči vsebini. Druga zbirka »Tristia ex Siberia« (Ljubljana 1920) je odraz močnih zahtev v tujem svetu in pesnikove vedno širše in globlje intelektualne kulture.

Kmalu po vrnitvi v domovino se je pričel oglašati v obeh vodilnih revijah z esej in razpravami iz zgodovine umetnosti. Strokove prispevke je priobčeval v ZUZ, Slaviji, Przegladu historii sztuki, v Spomenici Srp. kralja, akademije itd. L. 1931. je izdal v posebni knjigi spis »Historja sztuki starochre-

cijanskej i vszesnobizantinskiej«. Njegove važnejše spise do l. 1933. navaja SBL. Po tem letu je objavil dr. V. Mole v ZUZ razpravo »O sociološkem problemu v umetnosti zgodovine«, v Delih Poljskega društva za raziskovanje vzhodne Evrope in bližnjega vzhoda (Krakov) je priobčil razpravo »Na meji portretne umetnosti«, v Poročilih PAU je priobčil razpravo o problemu renesance v umetnostni zgodovini Dalmacije, v knjigi referatov o 2. mednarodnem slavističnem kongresu v Varšavi nahajamo njegovo razpravo o nalogah in vprašanjih slovanstva v zgodovini; umetnosti, podnetni spis ki je izšel tudi v »Slavische Rundschau« (l. 1935). Ob priložnosti letosnjega bizantinološkega kongresa v Sofiji je obravnaval vprašanje, ali obstoji problem renesance v umetnosti zgodovini slovanskih in bizantskih dežel? Izmed novejših spisov je treba omeniti še prispevek o arbski srednjeveški umetnosti v »Slovníku starostnosti slovanských« in študijo o Ivanu Meštroviču v zborniku o omenjenem društvu za raziskovanje vzhodne Evrope. Poleg tega je priobčil številne krajše študije in članke zlasti o jugoslov. umetnosti na področju, s katerega obravnava nekatera gesla v »Enciclopedia Italiana«.

Dr. Mole je prevedel v slovenščino nekatera pesniška dela (Krasinski, Stowacki, Kopnicka, Baudelaire, Ibsen i. dr.). Njegov uvod k poljskemu izboru Cankarjevih noveli odlikuje prodoren in pretehtan pogled na Cankarja in njegovo delo.

Prof. dr. Vojeslav Molé se je pridobil s svojim znanjem in s svojo osebnostjo velik ugled in vpliv na Poljskem. Ob srečanju z Abrahamom mu želimo še obilo osebnih srečanj in uspehov v njegovem plodovitem in za raziskovanje slovanskih kultur tako pomembnem delu!

Slavje v šolski kuhinji kraljice Marije Mladina je pristrčno proslavila god kraljeviča Andreja

Ljubljana, 12. decembra.

V šolski kuhinji Nj. Vel. kraljice Marije v Prečni ulici, se je vršila popoldne v zaključnem krogu intimna svečanost, s katero so šolska poliklinika in njeni varovanci na prav pristrčen način počastili god svojega zaščitnika Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Svečanosti, ki ji je dalo še posebno veselo obeležje dejstvo, da so bili vsi dijaki in dijakinje pogosteni z resnično prazničnim odelom, so se udeležili tudi načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mayer z inšpektorjem dr. Avramovičem, inšpektor prosvetnega oddelka Dolenc, mestni fizik dr. Rus, za društvo Atena ge. Kroftova in Danilova in za dijaško podporno društvo Domovina ravnatelj akademskega kolegija Jeran.

V imenu študentov je najprej spregovoril drugošolec Joža Jenštrik iz Poljanske doline, ki je v toplih besedah izrazil hvaležnost mladine visokim dobrotnikom in zagotavljal večno zvestobo dinastiji, nato pa je na kratko pojasnila namen ustanove namestnica šefinje šolske poliklinike dr. Kuraltova, Nj. Vel. kraljica Marija je v svoji ljubljenski do mladine dala pobudo za ustanovitve šolskih kuhinj pri vseh šolskih poliklinikah v državi. Sama jih obenem izdatno podpira, saj daruje letno nad milijon dinarjev za njih vzdrževanje. Na željo Nj. Vel. kraljice se je kuhinja ustanovila tudi v Ljubljani, najprej kot odesk društva Atena, od lanskega leta pa je odesk državne šolske poliklinike. Prvotni namen ustanove je bil, da nudi kosilo in dnevno zatočišče onim dijakom, ki prihajajo z vlaki v Ljubljano in ki so morali poprej ure in ure čakati po cestah ali železniških čakalnicah brez vsakega nadzorstva in brez tople hrane na odhode vlakov ali začetek šole. Kmalu pa se je pokazala potreba, da se daje hrana v kuhinji tudi v mestu stanujočim dijakom, bodisi da so z dežele ali pa otroci brezposelnih staršev. Zato je lansko leto kuhinja uvedla tudi večerje.

Kot odesk šolske poliklinike je postala šolska kuhinja važna zdravstvena ustanova,

Matineja kina Sloge

Albert Bassermann, Hans Jaray, Mičiko Melni

Poslednja ljubezen

Orkester dunajske filharmonije in drž. opere

Danes ob 11. dop. Cene 3.50 in 5.50 Din

Matineja kina Uniona

Danes ob 11. dop. Cene 3.50 in 5.50 Din

Žena, ki ve kaj hoče

Lil Dagover in Adolf Wohlbrück

Prof. Fran Jeran, predsednik Zveze kulturnih društev, ki bo imela danes skupščino v Ljubljani.

Prav tisti čas pa se je gori v nebesih Bog Oče vračal z večernega sprehoda, in ko je čul te besede, so ga zaskalele v dno srca. Da, tega pač res ni mogel tajiti, da v Trbovljah še svoj živ dan ni bil — a kdo bi bil tudi mogel kaj takega terjati od njega? Njegova skrb je bila vendar, da je nekoč zdavnaj ustvaril vesoljni svet in da ga zdaj iz vekov v veke ohranja in vodi — pri takšnem opravku se človeku pač lahko primeri, da se mu kakšna malenkost za dan ali dva izgubi iz oči. Zlosten je bil iz vse duše, a ni rekel grenke besede, le z enim samim korakom je stopil domov.

Večerja je bila že pripravljena, vsa so se bili že vrnili s svojih dnevnih opravkov, Jezus, mati Marija in Jožef, a nad veliko, belo javorjevo mizo pod jaslicami, ki so še od zadnjega Božiča v kotu ostale, je v podobi goloba kakor zmerom visel izpod stropa Bog sveti Duh. Kar je bilo v družini vnanjih, hlapcev in dekel, so po navadi večerjali v veži. Ko se je dobra, topla dišča mlečna kaša v veliki latvici zadimila sredi mize, je Bog Oče prvi z roko čez čelo, čez obraz in srce napravil križ in polglasno mrmraje so vsi skupaj odmolili očenaš. Potem so tiho segli po žlicah in drug za drugim zajeli in bil je v resnici začuda lep prizor, ko je človek gledal dva tisoč let staro družino v tako neskaljeni zbranosti. O, to je pač občudovanja vredna harmonija, če pomisliš, da niti v sami božji hiši ni vse tako, kakor bi si želel pošteno strog kristjan — iz zakona

med Jožefom in Marijo namreč še vseh teh dva tisoč let do danes ni bilo nič. Lahko se reče, da je to pač edina družina, ki je v takšnih okoliščinah za tolikšen čas ohranila svoj obstanek in mir. Zlostno je samo, da je še ta družina takorekoč od onega sveta.

Kaj sem že hotel reči, se je domislil Bog, ko je žlico odložil in vdrugo napravil križ. Nocoj pa ne bom spal doma. V Trbovlje pojdem malo pogledat. Vsake vrste reči mi prihajajo na um, nič drugega ne bo iz tega.

Nič ni rekla družina na te božje besede, Bog sam pa se je okrenil k Jožefu, ki mu je bila že med večerjo stara, siva glava zakinkala v drezežu:

— Poslušaj, Jožef, v tvoji glavi so spravljene vse majhne zadeve tega in onega sveta — kdo pa je zdaj v Trbovljah za patrona?

Jožef se je zdirjal prvi hip, zakaj malokdaj je bil česa vprašan pri mizi, popraskal se je čez plešo in je dejal:

— Mislim, da bo sveti Martin.

Bog je stopil k vratom in potegnil za zvonec in prejel ko v hipu sta obadva stala pred njim, stari jezuitski general Alfonz Ligvovski, tajnik in svetovalec njegov, in prostodušni očka Martin, ki je zavoljo svoje prevelike dobrote komaj pol svojega plašča prinesel pred božji tron.

V Trbovlje odhajam po nujnih opravkih, je rekel Bog, pa bi rad imel kakšen naslov, da se vam obrniti, kam in kako. Kdo pa je zdaj za župnika tam dol?

Samo eden je Radion!

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo. Zato je Radion tako blag in izdaten ter najbolj primeren za pranje vseh vrst perila.

Samo

Schichtov **RADION**
VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

Mariborčanka pri filmu

Maribor, 11. decembra

Slovenci smo znani po svetu kot dobri pevci. Naši zbori so v tujini zbujači največje navdušenja povsod, kjer so nastopali.

Hi. Isto lahko rečemo tudi o nekaterih naših pevcih-solistih, ki so izven svoje domovine gostovali za daljšo ali krajšo dobo.

Mariborčanka Erika Druzovičeva, hčerka splošno znanega glasbenika prof. Hinka Druzoviča, ki je dozdaj delovala kot operna pevka na zagrebški operi, nam je v prijetnem spominu po svojih nad vse uspešnih gostovanjih v našem gledališču. Letošnje jesen se je podala v Berlin, da bi si v tamkajšnjih gledališčih pogledala pevsko in igralsko znanje. Zgodilo se je drugače. Že po prvem nastopu pred tako zvano paritetno komisijo so jo vzeli k operi. V sredo 25. novembra je v »Theater am Nollendorfplatz«, kjer je sprejela angažma za tri leta, pela glavno žensko vlogo Sonje v Leharjevi operi »Carevič«. Dirigiral je skladatelj sam. Erikin uspeh je bil prodoren. V berlinski listi navdušeno omenjajo njene vrline, med katere spada njen izbor solni, sveži sopran, gibek in nepriljen jugoslovanski temperament ter vitka, mladostna pojava. Občinstvo je bilo vžiheno.

Erika ostane torej v omenjenem gledališču, poleg tega pa se je zavezala za deset gostovanj v »Deutsches Opernhaus«, kjer bo pela naslovno vlogo v »Butterfly«, Suzano v »Figarovi ženitvi«, Nuri v »Nižavici« in še nekaj vlog. Najbrže bo gostovala tudi na draždanski državni operi. Pogaja se s filmskima podjetjema UFA in Tobis za sodelovanje v zvočnih filmih. Pela je in bo še prepevala za gramofonske posnetke svetovno znane tvrdke His Masters Voice, pri čemer bo zlasti k spoznanju naše vokalne glasbe lahko mnogo pripomogla.

Zanimalo bo, kako se je izvršil sprejem pri gori navedenem berlinskem gledališču. Ko je naša pevka omenila, da je prišla tja za to, da bo v raznih gledaliških izpolnila svoj študij, so ji pri pevski preizkušnji odločujoči činitelji rekli: »Le pridno obiskujte gledališče, toda samo eno, vsak večer samo Theater am Nollendorfplatz, kjer pa nikar ne ostanite med gledalci, ampak se potrudite kar na — oder.«

Tako je zanesla Erika slavo našega imena, pa tudi Maribora v tujino. Želimo ji mnogo, mnogo uspehov, ki naj bodo še vedno lepši in častnejši. Vsak njen uspeh bo obenem v čast naše zemlje.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

HRANILNICA
DRAVSKE BANOVINE
CELJE LJUBLJANA MARIBOR
OBREŠTNA MERA ZA VLOGE ZNAŠA

do 5%

ZA VLOGE IN OBREŠT JAMČI
DRAVSKA BANOVINA Z VSEM
SVOJIM PREMOŽENJEM IN VSO
SVOJO DAVČNO MOČJO.

Ludvik Mrzel

Bog v Trbovljah

Prinašamo uvodne odstavke najnovjše izmed pravljic, ki jih avtor pravljic pripravlja za izdajo v posebni knjigi pod naslovom »Bog v Trbovljah in druge pravljice z neba in zemlje«. Knjiga, ki bo okrašena z obsežnim ciklom lesovezov akad. slikarja Maksima Sedeja, izide po novem letu.

Tisti čas je vladal po teh krajih takšen glad, da je bilo rudarju težje priti do krušne drobtine, ko sedem centov težko skalo premoga zrušiti z etaže. Otrokom ni bilo več mleka, ženske niso več kuhale kave, svoje poslednje večerje, a starim možem se je v brezobnih željstih že zdavnaj izsušil poslednji čik. Beda in žalost sta zajeli Trbovlje in še sedem dolin naokrog, obup ja premagal ljudi in so dejali:

— Pojdimo v jame, da v njih počakamo konca. Rajši smo mrtvi ljudje ko živi psi.

In so v resnici šli, kar jih je v Bevkem in Globošanju doma, iz Majlanda, Glažute in Zaceste, z Njive, Terezije in Posetja pa iz Zabe, Kurje in Petelinje vasi, vrgli so sekire čez rame, pobrali kontrolne znamenke in jamšarice ob vходу in se pogreznil v jame n šahte. Tri dni in tri noči so ostali brez solnca, brez zraka, brez kruha in kaplje vode in iz podzemnega

dna jim je vsem skupaj že prijazno mežikal njihov večni tovariš in sosed, perik-mandel — smrt. Od žalosti in gladi je po kolonijah jokalo deset tisoč žena in otrok, a svet in njega gospodarji sedijo na uselih svojega srca — do nikogar ni segel vih in krija. Preslišal ga je sam stari, debel gospod baron, ki je doli v svoji graščini vse noči prepil in prekel, ko je rumene cekine štel in je videl, da kup brez dela ne rase sam.

Na enem izmed klancev, ki se vzpenjajo iz doline med Mrzlico, Kumom in Sveto Planino, sta v enem tistih večerov dva človeka sedela pred hišo, majhen, bledeč fant in pa star, nadložen, odslužen rudar. Strmel sta v zvezde, ki so migljale med Zeleno trato in Bukovo goro, strmel sta in predla vsak svojo misel. Ljudje so se bili privadili ta čas, da so v nebesnih znamenjih iskali, česar jim črka v knjigah ni mogla razodeti.

— Kako pa e, stric, s to rečjo, je vprašal fant. Ali je Bog ali ni Boga?

— Preveč me vprašuješ, je odvrnil rudar, tega pa res ne vem, ali je ali ga ni. Samo to vem — in lahko mi verjameš, zakaj v Agnezu, na Ajnzaru in Polaju sem garal malo manj ko petdeset let — v Trbovljah ga ni.

Iz Tržiča

— K'no bo predvajal danes v nedeljo vefilim »Devica Orleanska«.

Iz Ptaja

— Nezgoda. Pri telovadbi si je zlomil desnico 13-letni Prosnik Branimir. Prepeljali so ga v bolnišnico.

— Na cesti napaden. 25-letni kočarski sin Ernest Kranjc iz Krčevine se je zvečer vračal domov in so ga v Vičavi napadli neznanci. Kranjca, ki ima poškodbe na glavi in zlomljeno roko, so prepeljali v bolnišnico.

Domače vesti

* Kralj bo botroval železničarskemu sinu. Iz Litije nam poročajo: V Zasavju se ne pomnimo takega dogodka, da bi komu botroval sam vladar. Zdal bo ta sreča doletela železničarsko rodbino in litjskem srezu. Progovnemu delavcu g. Martinu Strmljanu v Jesenju pri Hotiču se je rodil deveti sin. Na pobudo prijateljev je oče Martin zaprosil kralja za kumovanje in zdaj je prejel od marsikateri dvora nedeljo, da je prošnji ugodeno. Današnja nedeljo bodo imeli na Jesenju praznični krst. Jesenje, so prijetna vasi na onem pobočju, ki se razprostira proti Vačam. Pred leti je vsa vas pogorela, rdeče prekrita strehe še spominjajo na to nesrečo. Onkraj vasi leže Kresnice s postajo. Nj. Vel. kralja Petra II. bo zastopal višji častnik od poveljstva dravske divizije, civilno oblastivo pa sreski podnačelnik Dev. ki je pravkar prevzel vodstvo sresa. G. Dev je uredil vse potrebno, da bo Strmljanova družina s kopico otrok v veselju pomenila današnja nedeljo, ko si je pridobila kralja Petra II. za botra. Mlademu Jesenčanu kakor tudi vrlina staršema veljajo naše iskrene čestitke!

* Branislav Nušić je zbolel. Sloveči pisatelj Branislav Nušić-Ben Akiba, ki je več kot pol stoletja šaljivo žigosal človeške napake in slabosti, je zdaj, pred premiero svojega najnovejšega dela »Dre v Beogradu« zbolel in leži v svoji novi vili na Dedinju. Njegova družina je močno zaskrbljena zanj. G. Nušić je pisal do preteklega četrtka, pa tudi v boleznih ne zgubi humora. Sreče mu je zelo s'arbo. Na pisalni mizi je še rokopiis komedije »Slokonik«, ki jo Nušić izdeluje že daleč časa. Kakor vedno doslej, se je tudi tokrat novica o Nušićevi oboletosti naglo raznesla po Beogradu.

SANATORIUM - EMONA

LJUBLJANA
Komenskega ul. 4
Telefon: 36-28

Dr. Franc Derganc
šef primarij
kirurg odd. v p.
Ordinara: 11-4.

* Dipl. inž. P. F. S. Otten, generalni direktor Philipsovih tvornic, je imenovan za vizetza holandskega leva. Odlikovanje mu je izročil v imenu Nj. Vel. holandske kraljice osebn minister za trgovino g. prof. Gelissen 21. XI. 1936.

* GG, zdravniki se opozarjajo na razpis mest pri ministrstvu vojske in mornarice. Tozadevni podelki so na razpolago pri Zdravniški zbornici v Ljubljani.

* Poroka. Na Brezjah se danes poročita geodetski kapetan I. stopnje g. Jože Cerne in glavn Andra Lapajnetova, hči šolskega upravitelja Josipa Lapajnetja iz Cerkelj pri Kranju. Zenin je doma s Sv. Gore pri Gorici in službuje v Beogradu. Nevesta je, kakor vsa njena rodbina, močno narodno zavedna in je bila zlasti vneta tajnica cerkljanskega Sokola. Uglednemu paru naše najiskrenejše čestitke!

Če pripravljate

slavnostno pojedino
ali vsakdanjo hrano, ne pozabi na »Jajnine-Pekateke«. To ti je prava delikatesa.

* Olajšave za zimsko potovanja v Avstrijo. Avstrijske železnice dovoljujejo tujcem, ki obiskujejo Avstrijo in ostanejo tam najmanj po sedem dni, v zimski sezoni od 1. decembra do 31. maja 60-odstotni popust na povratku. Ta olajšava velja od 1. decembra do 31. marca za potovanje tjakaj, a za povratek najdalje do 31. maja. Za čas tega minimalnega bivanja v Avstriji so dovoljeni samo enednevni izleti v tujino, da se še lahko izkoristi ta znatna olajšava na železnicah. Z večdnevnim izletom v tujino se izgubi pravica na to olajšavo, odnosno, če kdo želi, da se mu ponovi, mora ponovno prebivati sedem dni v Avstriji. Ta olajšava velja za vse razrede na vseh vlakih razen luksuznih. Informacije se dobijo v vseh uradih »Putnika« in v Avstrijskem turističnem uradu v Zagrebu, Praska ulica 9.

Pri hemoroidih, bolečinah v križu, zastojju krvotoka in jetrih in nezadostnem izločevanju iz žolča, nastale zaradi zapeke, se dosežejo za naravno »Franz-Josefov« vodo odlični uspehi. Bolniki radi uživajo preizkušeno »Franz-Josefov« grenčico, ki se tudi pri pogostejši uporabi dobro obnese.

Org. reg. S. št. 15485/35

* Dom na Polževem začasno zaprt. Zaradi izpremembe v oskrbništvu je Dom na Polževem pri Višnji gori začasno zaprt. Ponovna otvoritev bo objavljena v naših dnevnikih.

* Smučarje, ki so imeli pri meni na Kofen shranjene smuči, obveščam, da dobijo svoje smuči v Novem domu na Komni, Fani Kveder.

* Spominjajte se izmed potrebnih najpotrebnejših in položite bednini slepm na oltar trpljenja plemeniti dar. Darove hvaležno sprejema Podporno društvo slepih Ljubljana, Gradišče 7.

* Tovarisa JOS. REICH sprejema mehko in z ljubeznijo v naročju izdelavo. Letos darujemo za Božič le obrtniške izdelke

Žarnice Tungstam

DNITKA V DVOJNI VIJAČNICI

daio več svetlobe - a ne porabilo več toka

* Obilno božično darilo so dela Otona Zupaniča, ki jih je pravkar izdala Akademika založba v Ljubljani, Selenburgova 6. Trije čudovito lepi zvezki vsebujejo do enega vse dosedanje izvorne delo našega velikega pesnika in stihov. V tej izdaji je Zupaničovo življenjsko pesniško delo prvič v celoti dostopno, zato si pomembnejšega in trajnejšega božičnega darila kakor so njegova dela, ni moči misliti. Knjige se dobe v elegantni platni in polusjenci vezavi. — Prihodnji teden izidejo pri Akademski založbi »Pesmi« Pavla Goljca.

Matineja Z.K.D.

FILM TISOČERIH EPIZOD V KATERIH BO VSAK NAŠEL TUDI SVOJO:

EPIZODA Paula Wessely

Karl Ludwig Diehl

SAMO SE DANES V ELITNEM KINU MATICA OB 10.30.

z bogatim dopolnilnim programom po matinejskih cenah Din 3.50 in 5.50.

* Podobno kakor v prejšnjih letih se tudi zdaj v tem času pojavlja hripa. V nekaterih deželah zelo nevarno razsaja, kakor beremo v listih, med tem ko se pri nas na srečo ne more govoriti o nevarnem nastopanju tega nezaželenega gosta. Vendar se tudi pri nas pojavlja po večini v lažji obliki brez visoke temperature, zato pa z bolj kataralnimi simptomi: kašljem, nahodom, glavobolom in nerazpoloženjem. Toda ti lažji primeri so kot vir okuženja posebno nevarni. Osebe, ki pri sebi opažajo takšne znake infekcije s hripjo, bi v svojo lastno korist, kakor v korist svojih bližnjih storile prav, da se ogibajo predstav v gledališih in kinematografih kakor tudi prostorov, kjer se zbira dosti ljudi. Dobro zaščitno pred infekcijo skozi usta in grlo nudijo, kakor je znano, pastile Anacot.

* Tragična smrt dekleta brez doje. V Beogradu je vzbudila mnogo sočustvovanja tragedija lepočete Mije Dimitrijevičeve, hčerke šefa odseka v ministrstvu za pošto in brcjav. Mija je gojila ljubezen do mladega inženjera Svetozara Stojanovića, ki je premožnih staršev. Vila z ogromnim vinogradom na Dedinju, dva avtomobila, velika hiša v Beogradu, na drugi strani pa uradniška družina, ki hčerki ne more dati doje. To je dovelo do tragedije. Mija Dimitrijevičeva se je sredi ulice ustrelila s samokresom v srce. Mladega bogatega inženjerja pa so zaradi raznih obremenjenih okoliščin odgnali v prejšnjokalni zapor.

VSI, KI TRPITE

NA KURJIH OČESIH

trdi koži in zaraslih nohtih pridite, da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijetno razpoloženi za vsako delo. Sprejemne ure ob delavnikih od 7.30 do 18.30 ob nedeljah in praznikih od 7.30 do 12 ure. V kopalšču hotela »Stora« Franciškanska ul. 3.

* Obsodba po zakonu o zaščiti države. Pred sodnikom poedincem g. Rajkom Lederhasom v Ljubljani se je vršilo kazensko postopanje proti doslej še ne kaznovanemu 20letnemu samokremu drogeristu Antonu Grčarju iz Kranja, ki je bil obtožen prestopka po čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Obtožbo je zastopal državni tožilec g. Branko Goslar, razprava pa se je vršila v tajnosti. Grčar je bil obsojen na en mesec zapora in na 600 Din denarne kazni.

* Vprito gostov je ustrelil svojo zaročenko. V četrtjek zvečer je v Telovem kuhar Ivan Kovačević v kavarni »Beograd« vprito številnih gostov z nožem usmrtil Marjoto Roškarjevo. Bil je z njo že daleč časa zaročen, toda zadnje čase je bil zelo ljubosumen na občinskega uradnika Stojanovića. Ko je obračunal s svojo zaročenko, je tudi tega napadel in mu zadal tako hude rane, da dvomijo v bolnišnici nad okrevanjem.

* Sedem oseb zastrupljenih. V bolnišnico v Zemunu so v teku zadnjih dni pripeljali devet zastrupljenih. Zdravniki so dognali, da je zastrupljenje nastopilo zaradi zganjanja kuhaneja v zarjavelih kotlih, in zaradi hrane, ki se je kuhala v nečisti posodi.

* Radijski naročniki sporočite svoj naslov uredništvu »Naš Vale«. Ljubljana, Knafleja ul. 5, ki Vam pošlje brezplačno en izvod revije. »Naš Vale« je tedenska revija za radio, gledališče in film. Na 40 straneh prinaša vsak teden točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj, članke in slike iz radijskega, gledališkega in filmskega sveta in prilogo »Po opernem svetu«. V novi številki najdemo sledeče važnejše prispevke: Razburljiva noč, Gosti se poslavljajo, Janez Sonce pri šentjakobčanih, Harold Lloyd je odločil naočnike, nadaljevanje senzacionalnega romana »500« in razprava o »Telepatiji in jasnovidstvu«, izvirna opera »Carostrelce« in »Snežuročkas« in zabavno čtivo. »Naš Vale« je pestra tedenska revija in stane mesečno komaj 12 Din.

KINO IDEAL

DANES! Sybille Schmitz — Walter Frank
v senzacionalnem vefilimu

„Železni demoni“

Režija: HARRY PIEL.
Gigantsko delo genialnega režiserja, v katerem nam prikazuje bodočnost v carstvu tehnike.

Danes ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

* S Krvave poročajo: v dolinah megleno morje do planine, zgoraj jasno toplo sonce. Pot prehojena, nečezavna. Smuka med Krvavcem in Velikim Klekom. Jutrnja zvezza: z vlakom ob 6. do Kranja, ob 7. v Cerkle ob nedeljah avto ob 7. iz Ljubljane. Dom je oskrbljen s živili, toploto in dobro voljo.

Pri ozeblinah — »OBLAKOVO KAMILENO MAZILCO«.

* Namesto cvetja na grob svojega prijatelja Emila Adoniča, je daroval g. dr. Schwab, zdravnik v Celju zavoda za slepo deca v Kočevju 100 Din. Iskrena hvala!

* Kratke božični prizor ob drevescu (tri je palčki, svetločni mož, tri dekline in deca) je na razpolago proti odškodnini 25 Din v arhivu »Jutras«, Ljubljana, Knafleja 5.

* Ciril-Metodova družba sestavlja svojo blagovno za vsako solarno leto. Zato morajo podružnice svoje prispevke nakazati vodstvu najkasneje do 25. t. m.

* Kupujte domače blago! Družba sv. Cirila in Metoda je izdala osem vrst božičnih in novoletnih razglednic. Kos stane 1 Din. Razglednice se dobe po vseh trgovinah in trafikah.

Triumph Trajno gorča peč za drva

OKUSNA POCENI

Ogromen pribranek na kurjavi

Proizvod OSJEČKE
LJEVAONICE ŽELEZA I TVORNIC
STROJEVA D. D. OSJEK

Samoprodaja za Ljubljano: Fran Golob, za Maribor: Pinter & Lemard.

* Na svetovno razstavo v Pariz se bomo peljali z odprtim avtobusom v dveh različnih variantah. Prva varianta od 6. do 20. junija in od 1. do 18. avgusta: Ljubljana, Lienz, Innsbruck, Konstanz, Schaffhausen, Strassburg, Nancy, Paris, Saarbrücken, Stuttgart, München, Heligenblut, Ljubljana. Druga varianta: od 4. do 18. julija in od 5. do 19. septembra: Ljubljana, Beneke, Gardsko jezero, Milano, Torino, Mont Cenis, Grenoble, Lyon, Paris, Basel, Luzern, St. Moritz, Bolzano, Ljubljana. Vsako potovanje bo trajalo 15 dni. Poleg tega se bodo vršili izleti v Beneke, Monte Carlo, Nico, Rim, Grosoglioener, Salzburg, Čiško, Dolomite, Dubrovnik in Marja Zel in bo še več krajsih potovanj po tuzemstvu. Zahtevajte prospekte. Prijave in podrobne informacije v Okomovj izletni pisarni, Ljubljana, hotel Slon.

ZVONIK KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87

WERNER KRAUS
v zgodovinskem vefilimu

100 Napoleonovih dni

Predstave SAMO v nedeljo
ob 3., 5., 7. in 9. uri.

PRIDE! Benjamino Gigli:
Ne pozabi me!

* Povečana in obilno ilustrirana božična številka družinskega lista »Žilke« bo izšla te dni z naslednjo vsebino: 1. Lovrenčič: Božič; 2. Ingolič: Marta; 3. Pannat Istrati: Opat iz Baragana; 4. Daneš: Pojedina v gozdu; 5. Pierre Valmigré: Divja deklica; 6. Zalaznik: Grozote vojskovanja na španskem l. 1808—1814; 7. Še ena; 8. Pašič: 8) Marokanska pripoved; 9. Sokrat in žena; 10. Kregovari; 11) Uganke; 12) Zdravniška posvetovalnica za bolne otroke (dr. Dragaš); 13) Gospodinski kotiček. Revija »Žilke« preizema brezplačno vsak redni odjemalec žitne kave »Žilke«. V zavrtkih te kave po pol kilograma je kontrolni listek; tri take kontrolne listke pošljite kot prijavo za brezplačno prejetje revije na naslov: Prazarna žilka, Ljubljana. Če pa Vaš trgovec nima žilke, var velja predvsem za kraje izven Slovenije, naročite vrečko za 5 kg direktno iz prazarne (povzetje 65 Din) nato pa boste takoj uvrščeni med stalne, brezplačne naročnike revije »Žilke«.

* Prijetne občutke boste imeli, če že drevo uporabite pri kopanju nog peš prave so: sv. Roka. Božične jakot preneha, kurja očesa pa postanejo tako mehka da se lahko z roko odstranijo. Moč in življenjska razsvetljava polje skozi telo po kopeli nog s so: sv. Roka.

* Ukradena hranilna knjižica. Francetu Kromariu iz Dolenje vasi št. 67. je bila 11. t. m. ukradena hranilna knjižica Posojilnice v Ribnici in sicer štev. 9480 v vrednosti 15.573.90 Din. Tat bo morda knjižico skušal prodati kje v Ljubljani, zato svarimo ored nakupom.

Iz Ljubljane

u— Parastos za Nikolajem Pašićem ob 10 letnici njegove smrti bo danes ob 11. v novi pravoslavni cerkvi.

u— Koroški pevci v Ljubljani. Včeraj se je z opoldanskim gorenjem pripeljal v Ljubljano 20 pevcev iz Radis in Sel, pod vodstvom tajnika Prosvetne zveze g. Zwitterja iz Celovca. Na kolodvoru so goste sprejeli zastopniki naših pevskih organizacij in Glasbene Matice, nato pa so se odpravili najprej v radijski studio, kjer so odpeli nekaj pesmi za plošče. Ob 20. so nastopili v mali filharmonični dvorani, danes ob 16. pa ponove koncert v dvorani Prosvetnega društva v St. Vidu. Vse one ljubitelje prelepe narodne pesmi od onstran Karavank, ki so včeraj ostali brez vstopnice, vabimo, da prirede danes majhen izlet v St. Vid, kjer b. do lahko deležni neprikrajšanega užitka.

u— Jugoslovanska majka, odsek Kola jugoslovanskih sester v Ljubljani, priredi 17. t. m. ob četrta na 19. uro v mineralski dvorani univerze kralja Aleksandra spominsko proslavo v počastitev rojstnega dne blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Udeležitelja z nagovorom načelnice profesorice Marije Zeljeznove-Kokaljeve in s predavanjem vojnega dobrovoljca dr. Valentina Meršola, primarija ljubljanske bolnišnice o velikem narodnem kralju in njegovi trnjev poti z junaško vojsko čez albanske gore. Iskreno vabljeni k udeležbi vsi, ki jim je svet spomin na blagopokojnega kralja. Vstopnine ne bo.

u— Proforsko društvo v Ljubljani priredi v sredo 16. t. m. ob 20. v dvorani OUZD na Miklošičevj cesti drugo javno predavanje. Predaval bo prof. Srečko Brodar iz Celja o naši stari kameneni dobi. Predavanje bo snemljalo približno 50 skiptičnih slik, ki bodo pokazale torišče prvih ljudi na slovenski zemlji v pradžinih časih in vso primitivnost njihove kulture. Predavanje bo tembolj zanimivo, ker je predavatelj glede slovakomene dobe priznan veščak, ki je s svojimi arheološkimi izkopavanji na naših tleh vzbudil veliko zanimanje mednarodnih znanstvenikov in je s svojimi izsledki zelo obogatil dosedanje znanje o tem najstarejšem oddelku prazgodovine.

Kuhinjska posoda vseh vrst
FRANC GOLOB
LJUBLJANA WOLFOVA 8

u— Kako nastane vremenska napoved. Tako se glasi X. poljudno-znanstveno predavanje Prirodoslovskega društva. Predavatelj docent dr. Reya nas bo uvedel v poznavanje vremena in podnebja. Obrazložil bo glavne vzroke vremenskih izprememb najprej splošno, nato specialno v naših krajih. Omevil bo tehnično opazovanje vremena, sestavljanje vremenskih brzojav, pošiljanje po radiu, dešifriranje v meteoroloških centralah in končno risanje vremenskih kart. Dalje bo objasnili najvažnejše tipe vremenskih kart in sklepanje na bodoče vreme. Naposled bo pokazal tudi one znake, po katerih lahko zvezo za prihodnje vreme brez kart. Predavanje bo v torek 15. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice.

u— Koncert Ljubljanske filharmonije v petek zvečer ni pravilno toliko občinstva. Kakor bi zahteval umetniški ugled te glasbene družbe in veliki trud, ki so ga zastavili sodelujočji za izvedbo programa. Izkušnja z nameravanim dirigentom g. Ikonomovim, ki ga je v zadnjem trenutku zelo uspešno nadomestil g. dr. Švara, naj bi bila prirediteljem mementu pri bodočji izbiri tujih dirigentov. Na koncertu so izsimfonije Ikonomova izvajali samo prvi stavek. Ostale ločke spreda so se izvedle v polnem obsegu in z velikim uspehom. Sirokovno poročilo o koncertu bomo objavili prihodnje dni v kulturni rubriki.

u— Klavirski koncert prof. Antona Trosta. Kakor že ponovno javljeno, bo jutri koncertiral ob 20. uri v Mali filharmonični dvorani sloveči pianist, naš rojak prof. Anton Trost. Skoro vsako leto ga pripelje pot v domovino. V Ljubljano, da s svojo dovršeno umetniško igro polži naše koncertno življenje in ponovno navduši vse prijatelje glasbe za dela neizmerno bogate klavirske literature. V sestavi svojih sporedov je izredno srefen, da zadovolji še tako razvajene poslušalce. Zato so vsi njegovi koncerti vedno prvovrstni umetniški dogodki v našem mestu. Srečali so v prodaji v knjižarni Glasbene Matice.

u— Letošnja božičnica prometnih redarjev. Ljubljanski prometni stražniki bodo tudi letos na božični večer obkrožani od avtomobilistov in drugih uporabljencev cest. Običaj, da izkažejo avtomobilisti, pa tudi pešci in drugi, to majhno pozornost prometnikom, se je nekako udomačil po vseh večjih mestih sveta. Je znak priznanja in hvaležnosti za skrb, s katero vodi prometni stražnik vozilo in pešca. Svoj izvor pa ima običaj v velikih mestih, kjer odstopljajo solobozvezni otroci stražnikom dele svojih božičnic v zahvalo, da jih je s svojo intervencijo večkrat rešil iz smrtno nevarnega vrtineja na križiščih. Darila se izročijo na prostore, ki bodo v to svrha določeni na križiščih. Darovalci pa imajo možnost, da izroče darila v tajništvo Avtokluba, ki bo prevzelo tudi letos iz ljubiznosti nalogo, da jih porazdeli na križiščih prometnim stražnikom.

u— Darovi. Janez Stržar učenec, 1. razreda osnovne šole na Rakeku, je daroval za Bartolovo družino 20 Din. — Namesto venca na krsto ge. Kristine Hočevarjeve sta darovala France in Pepca Slamčič za slepe 200 Din. Srčna hvala!

u— Sveti dan muslimanov »Ramazan-Bajram« se bo pričel v sredo 16. t. m. in bo trajal tri dni. Prvi dan praznika bo ob 7. zjutraj jutrnja služba boža, ki jo bo služil vojaški imam Ahmejašević za vojaške islamske vere ljubljanske garnizije v kasarni Vojvode Mišića v Metelkovi ulici. Muslimani evlihi, ki žive v Ljubljani, lahko evobodno prisostvujejo tej službi božji. V času navedenih praznikov so nameščene in državni uradniki v vseh uradih službe prosti.

KINO MATICA

Triumf mlade 16-letne Ljubljankice
ZERALDINE KATT (Katnikove)

I R E N A
Lil Dagover — Sabine Peters —
Karl Schönböck

7.30 SLOGA

Mala splošno oboževana in priljubljena
SHIRLEY TEMPLE

OTROK SREČE
Popolnoma novo!

22.30 UNION

Film ljubezni, čarobne naravne lepote
in glasbe

TRJE SNUBICI UCITELJICE KRISTINE
Marija Andergast, Hans Söhnker,
Fritz Kampers

Predstave ob 15. 17. 19. in 21. uri

u— V Narodni galeriji bo danes ob 11. dopoldne vedstvo po zbirki mavnih odlitkov grške in rimske plastike. Vodil bo dr. Rajko Ložar.

u— Ustanovni občni zbor društva »Slovenska družina« bo danes ob 10. dopoldne na Grabenski šoli.

ČUVAJTE SE GRIBE

FAHOLŠO OBRAMBO ZOPET PROSOS NASTAVILJAVI BOLNIŠNI POTOM DAVILNE V VESTI IN GRITV TROVJO OKUSNE ANA-COT POSTILE DR. WANDERA. IZDAVAJO SE V VSEH LEKARNAH. CENA MALLGA ZAVITKA DIN 8. VELIKGA DIN 16.

u— JNAD Jadran. V ponedeljek 14. t. m. ob 20. se bo začel letošnji novinski tečaj. Predaval bo tov. Uršič Andrej o prvih Jadranovega programa. Udeležba letošnjih in lanskijh novincev obvezna, ostali člani vabljeni.

u— Razstavo pogrnjenih miz za božične praznike je včeraj dopoldne otvorila Zveza gospodinj, ki se je nedavno preselila iz svojih skromnih prostorov na Bregu v novo, prostornejše domovanje v hiši Munderovih dedišev na voglu Gradišča in Rimske ceste. Razstava je aranzirana s pravim estetskimi okusom in je smotrno izpolnila dvojce obseženih prostorov, tako da ima obiskovalec na razpolago vsega, česar si za božične praznike lahko zaželi meščanski dom. Razen miz, pogrnjenih za božično kosilo in večerjo, pa za Silvestrov večer, so naše gospodinjje v lepem narodnem stilu uredile tudi dvojce domačnostnih miz, ki predstavljata božični obed v kmečki hiši na Slovenskem in pa pri naših pravoslavnih bratih na jugu. Posebno pozornost vzbuja pri tem dejstvo, da sta iz poprtnjaka na slovenskem in na srbskem kmečkem domu za čudo podobna, le da imajo bratje na jugu navado, da ga v praznični skledi polagajo na žito in na troje jabolk. Prav prisrčno je prirejena tudi otroška mizica, posamezne tvrdke, ki imajo na zalogi posode, jedilni pribor in prtiče — nekaj prav čednih, v narodnem slogu ornamentiranih namiznih prtov je prispeval Osrednji zavod za žensko domačo obrt — pa prikazujejo na razstavi najboljše, kar premorejo blaga. Razstava, ki bo odprta samo danes in jutri, zasluži najboljše obiska.

Pecilni prašek mnogokrat ponarejajo!

Zunanost zavitka je mogoče, toda vsebine »Dr. Oetkerjev pecilni prašek« se do sedaj še ni posrežilo. Dobro kakovost je mogoče doseči le z dolgotrajnim izkuštvij. Gospodinjje to priznavajo in uporabljajo v sled tega le

Dr. Oetkerjev pecilni prašek

z varstveno znamko
»Svetla glava«!

Vsem, ki se zanimajo za življenje slovenskih narodov in za Slovanske zadeve ter Ciri-Metodovo idejo, priporočamo, da si naročijo za letno naročnino Din 15.—krasen ilustriran mesečnik

„Kraljestvo božje“

uprava Maribor.
Prvo številko pošiljamo brezplačno na ogled.

u— Mestne priprave ljubljanskih trgovcev za zlati nedelja so v polnem teku. Iz ložbenih aranžirj so naštete izložitve izložitve, trgovci pa so čisto pripravili tako, da bo kupci ob obisku prišlo do lepše izbire od najcenejšega do najrazkošnejšega blaga. Če kdaž je božji odprtih rok, zato ostane božja darila, kupljena v Ljubljani na zlati nedelja, v traju in lep spomin.

u— Odhod prosvetnega društva na Gradu nam je glede na nedavni dopis o proslavi udeležnja na Gradu postal daljši poenotilo, iz katerega pomembno, da se čujeta ob pla tje zveza. Posledica: Na ljubljanskem Gradu ne obhaja Prosvetna zveza, temveč Prosvetno društvo, ki je priredilo 1. decembra društveno prireditev, ugodno deklamacijo in otroškim priložnostem, pomenom za državni praznik. Kupljeni so bili vzeli iz epoveigre „Moje uniforme“ in niso mogli žaliti svetlo st. državne praznika. N. res, da se je po- navi med obiskom gledan predstavnik Prosvetne zveze s čimdom v roki in je od navzočih prejel proslavni prispelov. Pač pa sta predhodnik in blaginjak grškega Prosvetnega društva nabrala prostovolj- ne prispevke za kipe rezijskih strokov na povsem dostojen način. Za zaključek se ni predvajal odsek kakšnega starega filma, marveč je to bil novi film s spornim vse- lino. In tudi ni res, da je nato prišel na vrsto še dalši film, ki bi bil primeren za vsako drugo občinstvo, samo ne za deo. marveč je to bil film izgubljenih sinov, ki je primeren tudi za mlado. Ako je grška mladina podivjana, ne zaden Prosvetnega društva nomena krivda. Vsa prireditev je bi la dostojna in ni mogla žaliti državnega praznika, pač pa je imel plesna namena. iz polnočnega socrstva občini delovanje Prosvetnega društva na Gradu.

u— JNAD Jadran, ženska sekcija. V po nedeljek, 14. t. m. ob 18. v posvečevalni- strogo obvezen članski sestanek. Vsi in počno!

u— Večerni kuharski tečaj za gospodinj- ske pomočnice se prčne takoj po novem te- tu. Prijave se sprejemajo in informacije dobivajo v posredovalnici, Wolfova ul. 10

Predno si nabavite fotografski aparat „LEICO“ se oglasite v trgovini FOTO TOURIST — LOJZE SMUC, Alekandrova cesta 8 — ker je edini Slo- vene, kateri je napravil specijalni Leica foto- tečaj v tovarni sami v Wetzlarju (Nemčija). — Knjigo, katero sem od tej prilike izdal, „Z Leico po fotografskem avtoru Vam pa pošljemo samo proti od- skodnini poštne stroškov. — Torej po „LEICO“ k FOTO TOURISTU, kjer dobite v največji izbiri vse modele, tudi rabljene.

Vsako zamenjavo starega modela v novega Vam izvršimo najkulantneje.

u— Zoološko društvo „NOE“ v Ljub- lani daje zadevna pojasnila in sprejema nove člane v tajništvo. Gosposka ul. 15. pritišče zadnja vrsta levo, vsak dan (iz- ven nedelje) od 1/9. do 10. in pol. Prija- telji živijo vabljivi da podprejo to ideal- no društvo, ki stremi za ustanovitvijo stalnega živalskega vrta v Ljubljani. Čla- narina 24 Din letno.

u— Društvo Atena kraljeviču Andreju za god. Društvo Atena si šteje v posebo- čast, da je med člani njene mladinske knjižnice in čitalnice vpisan tudi Nj. Vis. kraljevič Andrej. Včeraj je odbor podčstil god svetega vikotega člana s tem, da je sklenil darovati 50 prostih članskih izkaz- nic za svojo knjižnico in čitalnico najbolj marljivim, srčnim in dajnikom ljublan- skih srednjih šol.

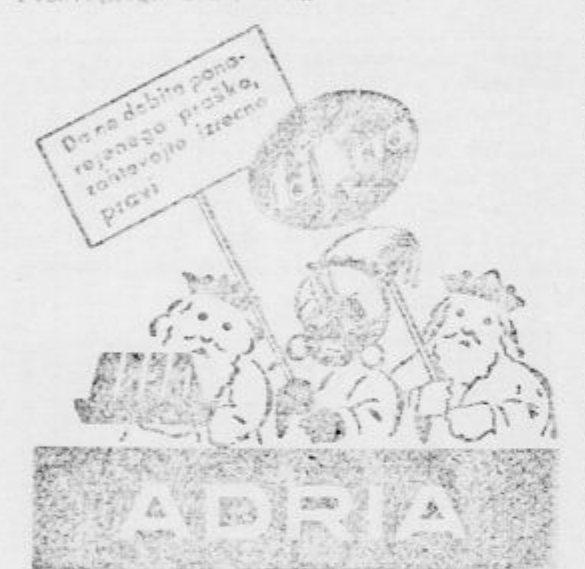
u— Poltine bo počele, ne da bi vaš o rok v šoli dosegel začetni uspeh, če se zdi, ko je skrajni čas, reno ne optime študija. Vendar se lahko zgodi, da vaš sin ali hčerka kljub vsemu naporu ne izvaja Morda ima manka podlage, morda v šoli nista prevleč poslušna ali pa takoj ne razume razlage profesorja. Zdi, ko se n prepriženo vam priskoči na pomoč Akademski urad dela, ki vam brezplačno preko inštruktorja „Ogla- sile se še danes v A.U.D. na univerzi. Za naših honorar vas naši podpre potrebni tovariši, rešijo vaših skrbi, vašim otrokom pa priskorijo počitnice.

u— Ne-reča delaven pri Jugobruni. Včeraj so pripeljali na kirurški oddelk 23-letnega delavca Miho Hvastja iz Stra- žišča, zaposlenega pri Jugobruni, ki je v tovarni čisti stroj pa mu je zgrabilo in izkvečilo roko.

u— Samozastojstvo za Jugoslavijo: M. TIGAR — Ljubljana.

u— Gospodine, ogledite si požajena bo- žična in silvestrske mize. Razstavo teh pri- redi Zveza gospodinj v nedeljo 13. in v po- nedeljek 14. t. m. od 9. do 12. in od 14. do 19. ure v Gradščini 14/1.

u— Vremenska poročila objavlja SPD dnevno po telefonskih in brozovnih poro- čilih askrinikov, in sicer v oglašni omari- ah SPD na postloju Ljubljanske kre- ditne banke na Tyrsevi cesti, v omarici pri vchodu v pasajo z Aleksandrove ceste in na stavlji glavnega kolodvora, kjer bo omarica nameščena v prihodnjih dnevih. Poleg tega pa sprejema vsakdo podrobne informacije, tudi v pisni SPD na Ale- ksandrovi cesti 4/1. telefon 29-63. Dnevnikl priinašajo vsakokrat najnovejša vremenska poročila SPD.

u— V dežju in snegu prihajajo učenci ljubljanskih osnovnih šol k pouku. Mnogi se že preoblačijo v šol v tople copatke, a veli- ko je še revnih učenec, ki ne posno te ugodnosti. Množično obnavlja se školske snu- zidavja, temveč ovira tudi nesposobno odo- vane učence pri pouku. Teodhor društva Rdečega križa v Ljubljani je zavzel copato akcio, katere namen je preskrbeti revne učence ljubljanskih osnovnih šol s copati mi. Ponovno prošimo, da pošljete odlozene copatke, copatke, klobuke, suknje krpe, osanke, volne, bombaže, vrvice in kakšnih kol usnjenih predmetov. Banovinskemu od- boru društva Rdečega križa, Gosposvska cesta 2. II. ali na obveščate z dopisnico, ali telefonično, na št. 22-18.

u— Darne poste premišljevali. Vaz obveščemo, da si lahko nabavite klobuke in čepice v različnih najmodernejših oblikah pri M. Bogataj, Ljubljana MESTNI TRG 14.

u— Lutkovni oder Sokola 1. na Taboru priredil danes ob 13.30 predmoro lutkovne igre „Hrabra družina“ v 4 dejanjih. Za uvod sorogovori Jurček nekaj poudnih besedice. Igra sama je prav mična, saj nastopi v oči kar cel trop živah, kakor: polnilček, oči- ček, medved, čelika, mucek itd. Starši, pri- vožite svoj de nedoženega razvedrila ter jo pripeljite v naše gledališče.

ČEVLJI

v PRODAJALNI ČEVLJEV, preje pri Polaku, Dunajska c. 23 — sedaj KOLODVONSKA ul. 11,

u— Seja karitativnih organizacij. Mestno poglavarstvo razglša, da bo sen zastopni- kov karitativnih in drugih organizacij zara- di dolgotrajne mražne hladnega božičnega o- darovanja stroškov v mestni seji dvorani v torek 15. t. m. ob 17. Vazo je, da se ude- ležijo te seje zastopniki vseh onih orga- nizacij, ki so sodelovale na dosednjih sestani- kih. Posledni vabil se ne bo pošiljalo.

u— Športnik uživa „ETA“ ovsene kosance, da postane krepak, odporen in vztrajen. „ETA“ ovseni kosanci krepijo mišice in jačajo telo!

u— Akademsko-starejsko društvo Jadran vab vse vae člane na redni letni obni zbor, ki bo v ponedeljek 21. t. m. v vrtni- sam restavraciji Zvezde Zarek ob 19.30. Pravni red običen po pravilih Gg. stare- šine, ki se niso članjeni, prav tako vladno vabljene.

u— Bankarjev večer kot IL delavske pro- svetne večer „Vzajemnost in Zare“ bo v sredo 16. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice z lepim in pestrim spredom. Pri- diti!

u— Pisarna bolniške blagajne mestnih nameščenec ljubljanskih bo poslovala od torika 15. t. m. dalje v prostorih personal- nega oddelka, odnosno Mestne delavske za- varovalnice, v posloju mestnega poglavar- stva na Mestnem trgu 27/I. soba 15. te- lefon 30-22. interna številka 17. Nakaznice za vse vrste zdravljenja se bodo izdajale vsak delavnik od 8. do pol 13. ure.

Ponovljen revmatizem

u— mišterju in sklepil prepričite, če se zdravite doma s Platyjansko batno kompreso „Gama“, 30-lira na uporabo. Nenavaden učinek. Pošta: Beograd, Pilsanburo, Marša Pilsudskog 22. Za greb. Platyainformator, Stro-mayerov trg br. 1/II

u— Registrirane Hagaine in pisalne stro- je popravlja strokovno in poceni Boris Si- mandl, Ljubljana, Kolodvorska 11. telefon 2437

Iz Celja

u— Overjenosti Vodnikov družbe pri upravi „Nove Dobe“ v Celju ima za 1. 1936. še nekaj izvodov knjig na razpolo- go. Zato nujno poziva vse one lanske člane, ki za 1. 1936. še niso obnovili članarine, da se čimprej prijavijo. Overjenosti ima v zalogi še nekaj prejšnjih letnikov po po- lovični ceni.

u— Ljudsko vseučilišče V risalnici me- ščanske šole bo predaval jutri ob 20. univ. prof. dr. Boris Zarnik, šef mortološkega in biološkega inštituta zagrebške univerze, o biologiji žene. Opozorjamo na to zanimivo in poučno predavanje.

u— Zlata nedelja. Zdrženje trgovcev za mesto Celje sporoča svojemu članstvu, da bodo trgovine v območju celjske mestne občine v nedeljo 20. t. m. odprte vse do- poldan od 7.30 do 12.30. O božičnih prazni- kih 25., 26. in 27. t. m. pa bodo trgovine ves dan zaprte.

u— Lutkovni oder Sokolskega društva v Celju bo uprizoril danes ob 10. in 14.30 v Sokolskem domu v Gaberju lutkovno igr- „Konjiške gore zmagaj. Starši nudite svo- jim otrokom nekaj otroškega veselja in jih privedite k igrici!

u— Otvoritev umetniške razstave. V dvorani Mestne hranilnice bo danes ob 11. otvoren razstava del akad. slikarja prof. Alberta Sirk in akad. kiparja Ivana Na- polnika. Otvoritveno besedo bo govoril prof. Stane Melihar. Razstava je zelo pe- stra, bogata in zanimiva.

u— Radijska oddaja postaja bo 19. t. m. ob 20. priredila v mestnem gledališču v Celju „Celjski večer“. Na večeru bodo so- delovali: Radijski orkester, Slovenski vo- dnik kvintet (pel bo Schwabovce pesmi), Karel Sanein (violina z Radijskim orke- strom) ga. Mija Golobčeva kot pevka so- listka in g. Tone Petrovič, kot pevec — solist z radijskim orkestrom. Celjani naj si pravočasno preskrbe vstopnice, ki bodo v predprodaji kakor običajno.

u— Sečnja in prodaja božičnih dreves. Mestno poglavarstvo opozarja prodajalce božičnih dreves na banovo naredbo glede prodaje in sekana božičnih dreves, po ka- teri se mora vsak prodajalec, ki pripelje na celjski trg božična drevesca, izkazati s predpisanim izvirnim potrdilom. Tržni or- gani bodo nadzirali dovol in prodajo bo- žičnih dreves ter brez izjeme zaplenili vsa ona božična drevesca, za katera bi se pro- dajalec ne mogel izkazati z izvirnim pot- rdilom ali pa, da obstoji o njih upravičen sum, da so sumljivega izvora.

u— Nesreča z lovsko puško. V petek se je ponesrečil 29-letni posestnik sin An- ton Brodež iz Sp. Dolici pri Vitanju, ki je uslužben kot lovski čuvaj v lovišču vele- trgovca g. Gustava Stigera iz Celja. Bro- dežu je v roki razneslo lovsko puško, pri čemer mu je naboj odrgel levi sredinec in razmesnil levi mezinček. Brodež se zdra- vi v celjski bolnišnici.

u— Kino Union. Danes ob 10. matineja. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 in jutri ob 16.30 in 20.30 opereta „Ne znaš biti zvesta“ z Luci Engleshevo in dve predigr.

u— KINO METROPOL priinaš: Danes ob 16. 13.15 in 20.30: „POD SREČNO ZVEZDO“ poje Jan Klepura. Matineja ob 10.15 in 14. BELI PEPEL. Jutri ob 18.15 in 20.30: „POD SREČNO ZVEZDO“.

Iz Maribora

u— Prva razstava mariborskega fotokluba v galerijski dvorani Narodnega doma je de- ležna stalno velikega zanimanja. Nad vse ugodni odmev, ki ga je naletela v domačem in zunanjem tisku, privablja občinstvo, ki si hoče ogledati dela mojstrov jugoslov- ske umetniške fotografije. Razstavo si je ogledalo tudi že več inostrancev, ki izra- žajo svoje presenečenje nad višino jugoslo- venske fotografije. Pravijo, da bi se težko odločili, kateremu izmed razstavljalec naj bi prisodili prvenstvo, in tega mnenja so tudi člani žirije, ki bodo danes ali jutri od- ločili glede podelitve nagrad. — Današnja nedelja je za razvoj jugoslovanske ama- terskega gibanja zgodovinske važnosti. V Maribor so prispeli delegati tren zunanjih samostojnih amaterskih klubov, da skupaj z mariborskim klubom ustanovijo delovno zajednico, ki naj bi vršila do definitivne ustanovitve zveze posle vrhovne inštan- ce organiziranega amaterskega gibanja v Ju- goslaviji. To so delegati ljubljanskega, za- grebškega in beogradskega kluba, ki sami že štejejo nekoliko sto članov. Čim pristoi- jo k zajednici se druge organizacije, bo predstavljala tudi številno vsega upošte- vanja vredno silo. Mariborski amaterji so kaj ponosni na to, da so začetke te sile združili v svojem kraju.

Praktična božična darila v veliki izbiri priporoča IVAN KRAVOS, ALEKSANDROVA C. 13.

u— Abramovo. Danes obhaja 50letnico rojstva ugledni mariborski mešan, trgo- vec in restavrat g. Albert Videl. V vzor- no marljivo in vztrajnostjo si je ustvaril lepo uspevajoče podjetje. Ob jubi- leju naše najpriskrnejše čestitke!

u— Šahovske novice. Danes ob 9. bo revanžno tekmovalje med šahisti SK Ze- leznica in Mariborskega šahovskega kluba v restavraciji „Novi svet“.

u— Eksplozija v palači OUZD. Dva ve- lika parna kotla sta eksplodirala v poslop- ju OUZD in znaša škoda 25.000 dinarjev. Vzrok eksplozije je v napadno urejenem regulatorju za dotok mrzle vode.

u— Zaradi opeke dva meseca zapora. Mali kazenski senat je včeraj obsodil 19- letnega Ivana B. na 2 meseca strogega zapora, pogojno za dobo 2 let, ker je dne 4. aprila t. l. v Spodnjem Radvanju vrgel Jožefi Berglezovi kos opeke v glavo, da je dobila hude poškodbe na glavi. Mati Ivana B. pa je bila zaradi nagovarjanja k de- janju obsodena na 3 meseca strogega zapo- ra, pogojno za dobo 2 let.

u— Hotel „Orel“ ima odlej naprej odpr- to do 2. ure jutraj. Na boljši kuhinja. Specialitete in ribe, izvršna lutomerska vi- na, zmernice cene. Ob sobotah, nedeljah in praznikih koncert. Vsa čas dobro zakurje- na dvorana igralcem na razpolo.

Iz Kranja

u— Kino Narodni dom bo prikazoval danes Marto Eggerthovo v krasni Leharjevi opereti „Šerjaneh poje, žvrghi...“ Film čarobnih popevk in glasbe!

Iz Novega mesta

u— Rekorderno število novih radijskih pri- jay je dosegla znamka PHILIPS — zasop- nik M. Vahler, Novo mesto.

Iz Kamnika

u— Velikodušen dar. Danes popoldn- bo obdarovanih 11 starih in onemoglih re- vezov, ki bodo dobili kompletno obleko, pe- rilo, klobuk in čevlje. Siromake je obdaril kamniški rojak g. A. O. in mu moramo za velikodušni dar izraziti vse priznanje!

u— Proti-tuberkulozna liga zbira pri- spevke za mlečno akcijo. Med šolskimi otroki je namreč zelo mnogo slabotnih otrok, katerim starši ne morejo kupiti vsak- dan in tem revežem ga bo liga dajala vsak- dan brezplačno. Občani so pokazali precej razumevanja za to akcijo in so jo po svo- jih močeh podprli. Tovarnar g. Tone Knaf- lič je z ta namen podaril ligi 400 Din. me- sto venca na grob pokojne Amalije Neu- mannove v Zagrebu.

u— Zvočni kino Kamnik bo predvajal danes in v ponedeljek film „Nemogoča že- nica“ z Gustavom Frühlichem in Dorotejo Wleekovo. Dodatek Foxov zvočni telnik in kulturni film.

Iz Šoštanja

u— Zborovanje obrtnikov. V nedeljo do- poldnje je bil ob lepi udeležbi članstva ob- ni zbor šoštanjskega Obrtnega društva. Bi- lo je to pomembno zborovanje, ki je v mar- sištem zahtevalo nove smernice. Predsednik g. Novak je poročal o udeleževanju dru- štva v zadnji poslovni dobi, iz katerega je razvidna živahna aktivnost. Društvo je ime- lo nad 100 članov. Priredilo je več sestan- kov in zborovanj. Nedeljski občni zbor je tudi podčrtal resnost sedanjih časov, ki zla- sti obrtništvu grozijo s obubožanjem in propadom. Davčna bremena so tako so- zborovalci ugotovili, posebno v Sateški do-olini zelo obšutna! Zastopnik Zveze obrt- nih društev g. Koren iz Celja je v res iz- črpnih izjavah poročal o stanju našega gospodarstva s posebnim ozirom na obrt- ništvo. Razvila se je živahna debata, ki je odkrila mišerno stanje obrtniškega stanu. Zborovalci so storili več sklepov, v katerih zahtevajo prisilno starostno zavarovanje, zakon proti šušmarstvu, razdolžitev obrtni- kov itd. Sprejeta je bila tudi primerna re- solucija.

u— Šahovski klub je začel s splošnim turnirjem. Igra se ob torkovih in petkovih večerih. Obeta se, da bo borba precej ostra, ker je pristopilo v klub več novih šahistov. Za izid vlada veliko zanimanje.

Iz življenja na deželi

u— SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes film „Pat in Patachon kot gangsterja“ in več dodatnih filmov.

u— RIBNICA. Sokolski zvočni kino bo pred- vjal danes ob 15. in 20. zvočni film „Poziv za valček“. Za dodatek nov Paramounov zvočni telnik in domač kulturni film.

u— JESENICE. Zvočni kino „Radio“ bo predvajal danes ob 15. in 20. uri odlični vefilim „Otroci sreče“ z Harveyevo in Frischem v glavnih vlogah. Med dodatki zvočni telnik in zvočni kulturni film „Kra- ljestvo mravelj“.

Naše gledališče

u— DRAMA. Nedelja, 13. decembra: Kadar se utrga oblak. Iven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

u— Ponedeljek, 14.: Zaprt.

u— Turek, 15.: Zaprt.

u— Sreda, 16.: Tudi Lela bo nosila klobuk. A.

u— OPERA. Nedelja 13. decembra: Ob 15. uri: Pod to goro zelenu. . . Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Aida. Gostuje tenorist Marij Šimenc. Izven.

u— Ponedeljek, 14.: Zaprt.

u— Turek, 15.: Sevilski brivci. B.

u— Sreda, 16.: La Boheme. Red. Sreda.

u— Kadar se utrga oblak. Pisce Joka Zigon je orsal v tem delu družinsko dramo mo- golega Kalana, trškega industrialca, ki si je usvaril družinsko življenje in premoženje na laži in pohlepu po blagostanju. Dejanje drame slika razkroji in propast vsega, kar je pridobil na krivih način.

u— Gostovanje Marija Šimence v partiji Ra- damedes v „Aid“, v tej partiji ima Šimen- cev junaški tenor priifko, da se razmahne v vsej svoji lepoti, s katero je osvojil vse simpatije naše publike. Aida bo pela Ojde- kopova. Amneris Kogeleva, svečenika Be- teljo, Amonasra Primožič, faraona Petrovič Dirigent dr. Svara. režiser prof. Šest.

u— MARIBORSKO GLEDALIŠČE. Nedelja, 13. ob 15. Prva legija. Globoko znižane cene. Zadržite. Ob 20. Ukročena trmoglavka. Znižane cene.

u— Ponedeljek, 14.: Zaprt.

u— Turek, 15.: Boji človek. B.

u— Sreda, 16.: Zaprt.

Želje naših akademikov

Ljubljana, 12. decembra.

Z nocošnjim brzovlakom sta se odpeljala v Beograd predsednik in podpredsednik akademske akcije za izpolnitev ljublan- ske univerze gg. cand. iur. Jože Derkač in eind. ing. Gašper Muha. V Beogradu bosta prošla za sprejem pri ministru prosvete, da mu razložita želje in potrebe vse akademske omladine na Aleksandrovi uni- verzit. Glavne zahteve so strnjene v nasled- njem:

Nujno je potrebno, da se v obliki amand- mana vnesejo v državni proračun za leto 1937/38 naslednje postavke: za zgradbo ke- mičnega inštituta 3 milijoni Din, za zgrad- bo hidroinženirnega inštituta 3 milijoni Din in za zgradbo montanističnega inštituta 1.500.000 Din. Ze v državnem proračunu za leto 1937/38 določena postavka za opre- mo anatomске predalnice v znesku 180.000 Din naj ostane. Državni biblioteki v Ljub- lani naj se v svrhu odplačila dolga naklo- ni iz državnega proračuna iz postavke pro- svetnega ministrstva dotacija v znesku 20.000 Din. Celotni zahtevki torej iznaša 7.520.000 Din. Nadalje želijo naši akademi- ki, da se reši književna ustanova in se iz- roči svojemu namenu. Solnine naj se popol- noma odpravijo. Če to ni mogoče, naj se temeljito znižajo ali vsaj reformirajo. Kon- kreten predlog ljubljanske omladine je ta, da se pobirajo solnine le pri vpisu v zim- ski semester, a pri vpisu v letni semester naj se pobiranje solnin ukine. Nadalje želijo naši akademiki ugodnost četrtinske voznine po železnicih.

Sokol

Sokolski gledališki oder na Viju nam je v tej sezoni uprizoril že drugo predstavo, to pot na praznik 8. t. m. izvršno Reimano- vo veselje „Šček v zakonski jarenc“ v režiji br. Janeza Grdine. Občinstvo je napol- njeno sokolsko dvorano in s tem najlepše iz- kazalo svoje simpatije marljivim sokolskim igralcem. Vse vloge so bile v dobrih rokah. Posebno so se izkazali S. Vugova, br. Paik in br. Pač, ki so želi za svoje nastope obilo prisrčnega smeha. Pravo dobro so se postav- li tudi br. Grdina in sestra Magdnova. Sul- cova in Domanškova. Občinstvo je bilo iz- redno zadovoljno in je v vsakem dejanju nagradilo sodelujoče. Scenarija je bila prav okusna, kakor tudi oprema na odru ter razsvetljava. Grijati moramo zamudnike, ki so s svojim vstopom v dvorano motili tako gledalce, kakor tudi igralce. Reditelji tu- priporočamo, da bolj pazj na red in naj ne pušča med izvajanjem zamudnikov v dvora- no. Zelim, da bi naši igralci in igralke to večežabavno veseljeigro v najkrajšem času ponovili.

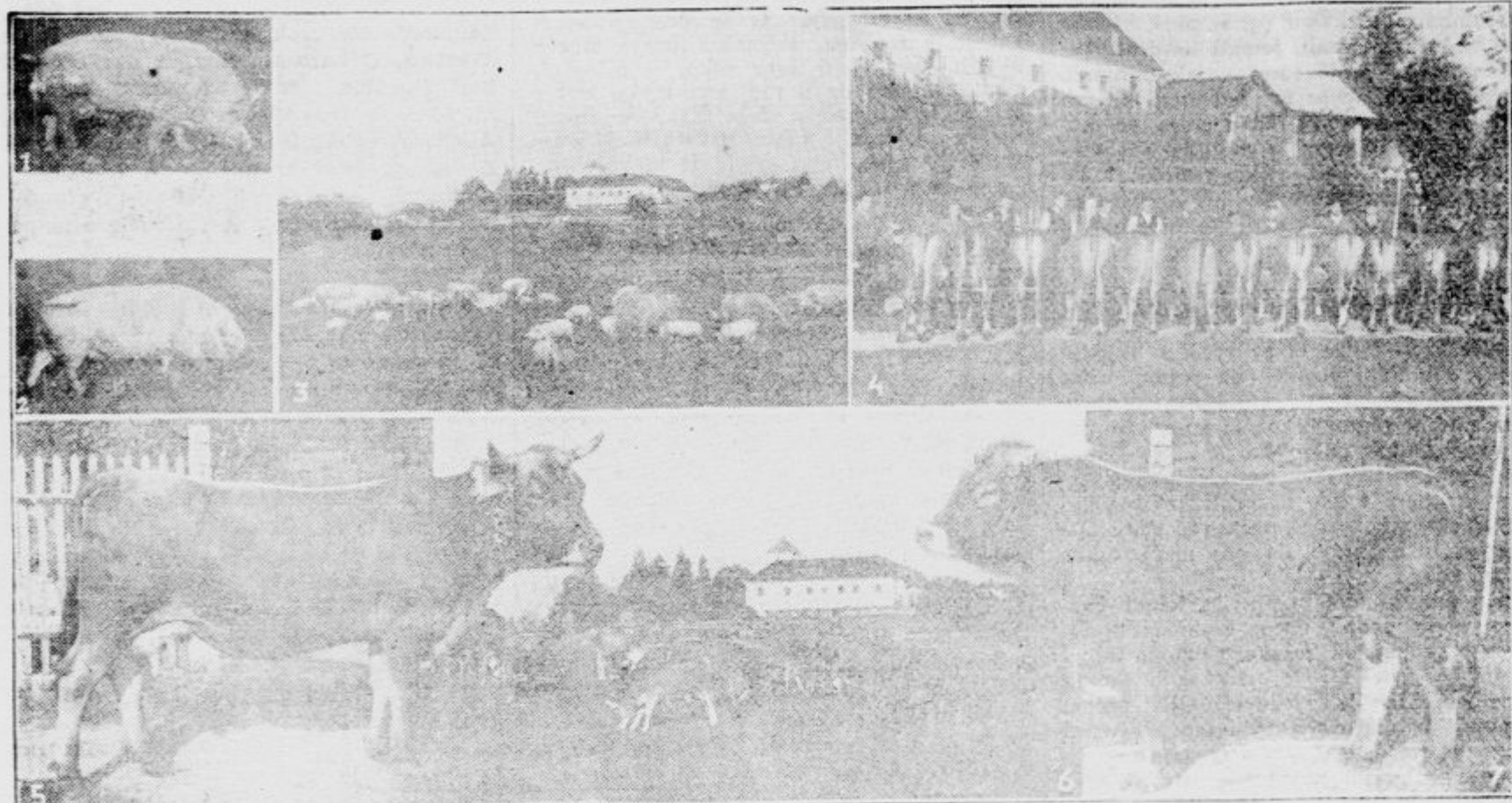
Sokolsko društvo v Št. Juriju Dol. je kljub vsem viharjem pridno na delu. V re- žiji br. Zamljena je prosvetni odsek uprizo- ril vojno dramo „Konec poti“, ki je imela 22. novembra doma in 6. decembra v Ko- stanjevičji popoln uspeh. Gledalci so bili nad igro navdušeni. 5. decembra pa smo imeli za sokolsko deco miklavževanje in je Miklavž obdaril vsi deo z zimskimi ka- pami, raznimi šolskimi potrebčinami in pecivom. Poleg tega je dobil vsak sokolski znak, kar je vzbudilo mnogo navdušenja med deo. Vse priznanje velja s načelnici za trud pri organizaciji tega lepega popol- dneva. Na praznik popoldne smo pokopali uglednega narodnjaka Alojzija Novaka. Umrl je zadet od srčne paku. Zapustil je vdovo, hčerko in štiri sinove. Bil je zvest čitatelj našega lista. Blag pokoj njegov! duši, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Dejovanje sokolskega društva v Rajhe- burgu je tiho, toda vztrajno. Brez bučne reklame je imelo to društvo letos več uspe- lih prireditiv. Preteklo nedeljo smo v So- kolskem domu slavili udeležanje. Spored je bil zelo pester. Vse tovarne ločke aka- demije so bile posrečene. res primarne za tako proslavo. Predvajali so se tovarnini se- stavji po narodnih molitvah in so na mah osvojili občinstvo. Vse priprave so bile v večjih dokah marljive načelnike. Dragice Rai- nerjeve in poštvovalnega načelnika br. Frana Agreža ml. Oba sta vse izredke skrbno nadzirala. Da je bila tožba brezhibna. Žela sta splošno priznanje. Pazlj- vo je na klavirju spremljala tovarnina točke poštvovalna Silva Proskereja. Pri članski ločki pa je iz prijaznosti sodeloval moški zbor „Videmskega zvonca“ pod vodstvom br. Aparnika. Pri vseh prireditvah pa ima de- va, da kot gospodar obilo skrbi in deja naš dobri, neumorni br. Fran Agrež st. Obisk pri proslavi je bil povojen, vendar želimo še večje udeležbe. Zastopane so bile vse kor- poracije in društva, pogrešali smo le oficiel- nega zastopnika trške občine. Starši so se lahko prepričali, kako se vzgaja njihova mladost in kaj se lahko z vztrajnim delom doseže. Tu je v dobrih rokah. Saj je glavna skrb Sokolskega. da vzgoji moralno dobro in telesno čile državljane. Pričakujemo zala- de se bodo vrste sokolske mladine le še oja- čile, da bomo v bodoče nastopali z občrne- jim sporedom pred mnogobrojnimi obim- svom. Vse to unamo doseči pod vodstvom celotne uprave S. Dragice Rainerjeve pri pravljia zdej mladinsko igr- „Kralica patkove“. Starši in mladina že željno pričakuje uprizoritev, ki jim bo nudila mnoge lepega užltka.

2. AKADEMSKI PLES — CELJE — 2. JANUAR — RONNY JAZZ

Cvetoči grm kmetijstva

Kmetijska šola na Grmu praznuje danes zlati jubilej

Iz šolske živinoreje: 1. Mrjasec velike jorkširske pasme. — 2. Petletna plemenska svinja »Malca«, nemške požlahtnane pasme. — 3. Plemenske svinje s svojim zaročnim na deteljni paši. — 4. Skupina šolskih krav. — 5. »Lucas«, tipična predstavnica rase. — 6. Na vsakodnevnih pašah. — 7. »Cava«, gospodar svoje družine.

Novo mesto, 12. decembra. Kakor nevesta na poroko, se že vse leto pripravljala Kmetijska šola na Grmu na svoj današnji zlati jubilej. Grad se je ves obnovil. Ogromna slavnost, v kateri deluje zavod že 50 let, ima pestro preteklost. Nastala je že v 16. stoletju, kjer se zdaj zbira kmetijska mladina, so se zbirali pred stoletji tlačani grajskega gospoda. Usoda vodi človeška pota...

Valvazor pravi, da je grad sezidal Krištof Mordax, smeheljski župnik. Anton Peterlin omenja leto 1586, kot dobo zidanja Grma. Mordaxi potekajo po Valvazorju

Rihard Dolenc

še iz 12. stoletja kot koroško-stajerska plemenska rodbina. Proti koncu 16. stoletja so živeči trije bratje, ki so si razdelili zemljiško posest. Starejši Jošt je imel grad Graben, drugi si je sezidal grad Zaboršt, Kristof pa Grm. Najstarejši je grajski stolp s tremi, v nadstropjih ležečimi sobami, ki so jih na zapadni strani vezale ozke stopnjice, vodeče tudi v kletne prostore. Ves grad je imel četverkotno obliko.

Ko so Mordaxi izumrli je Grm z vso ostalo rodbinsko posestjo prešel v last grofa Gallenberga. Toda že leta 1753, je Michelangelo Zois pl. Edelstein kupil vse Gallenberške domove in prepisal vso posest na svojega prvorojenca Frana Ksaverija Augustina. Ta nagli prehod grmških in z njimi združenih posestev je povzročila posledica gospodarskega razvoja v 17. in 18. stoletju. Staro fevdalno plemstvo je propadlo, do moči in ugleda pa so se povzpeli domači in tuji trgovci. Da bi pridobili svojemu bogastvu in nezahtni krvi plemstvo, so si grbe, baronske krome in drugo kupovali za drag denar, za kar jim je bila blagajna absolutistične države kar najbolj hvaležna. Znana so imela

Inž. Albert Vedernjak

na Codelliji, Schellenburgi in Zoisi, ki so bogateli v trgovanju z žitom in železom. Zoisi pa so znameniti tudi po svojih velikih kulturnih pobudah. Baron Ziga Zoisi, ki je bil polbrat grškega gospoda, je dajal smernice in navdihoval buditelje našega narodnega preporoda Vodnika, Linhart, Kopitarja

Bogastvo Zoisov

in njih propad

Bogastvo Zoisov je nazlo restlo. V drugo polovico 18. stoletja je Michelangelo Zoisi pokupil serno pri nas poleg Grma. Zaboršt, Grabna (24.000 goldinarjev), še Svibno pri Radečah in Zavrh (20.000 goldinarjev), Turen in Podpeč v Mirnski do-

lini. Na Golem ob Krki Ltd. V zvezi z nakupovanjem baronskih kron je živel tudi nagib čim bolj se požlahtniti z žetivami. Tako se je l. 1756. Fran Ksaverij Avguštin Zoisi poročil z Franciško Ksaverijo Paradiserjevo, hčerko grofa Ernesta, graščaka na Hmeljniku. Bogato obdarjen od očeta s preji omenjenimi posestmi je dobil še dva mlina ob Krki, ribolov, 22 tisoč goldinarjev v gotovini in vrednostnih papirjev (12.000 gold.) za nakup Vrhov pri Mokrem polju. Na Grmu se je rodilo Zoisu četrto otrok. Naslednik se je moral še zahvaliti za baronski naslov svojemu staremu očetu, ki je cesarici Mariji Tereziji podaril 40.000 goldinarjev za čas sedemletne vojne (1756-1763), nekar se je zaletela nad njegovim srebrnim levom s košarico diamanov še baronska krona...

Veliki gospodarski in socialni prelomi, francoska revolucija in napoleonske vojne, so vrgle na plemenitaške naslove bledoto, ki tudi grmskemu baronu ni prizanesla. Pojavili so se novi ljudje, ki so hoteli zemlje ne pa naslovov. Tako je kupil l. 1810. Grm in vsa z njim združena posestva Filip Smola. O tem novem lastniku piše dr. J. Marinko, da je bil to Čeh po rodu in Zoisov oskrbnik. Odprava podložništva in finančni polomi pa so tudi Smolove potence spravili na tla. Ko se je bilvi deželni odbor zanimal za nakup gradu in posestva Grma za kmetijsko šolo in ga pozneje tudi kupil, se je rodbina Smola preselila na grad Graben. Na Grmu pa je zavladovalo novo življenje. Kmetijska mladina je našla tu, kjer so tlačani pradedje,

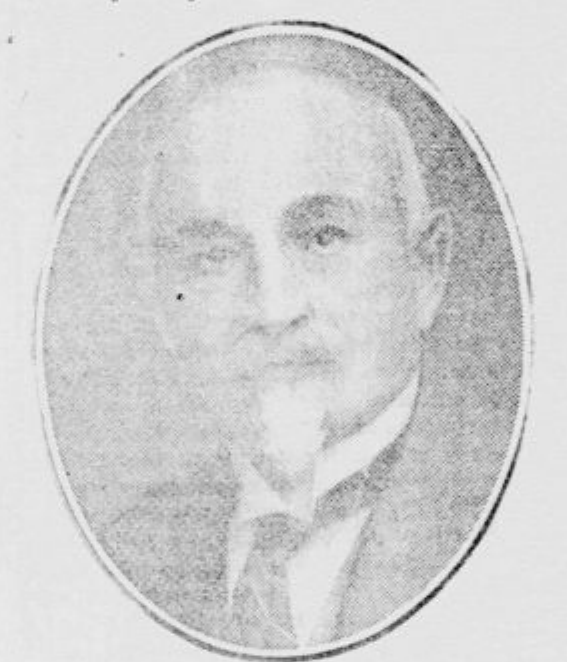
Bohuslav Skalický

pouk in vzpodbudo za uspešno obdelovanje zemlje. Toliko o zgodovini gradu po profesorju Janku Jarcu, ki je napisal o tem izčrpno študijo.

Rojstvo kmetijske šole

Kmetijska šola se je rodila v času, ko so začeli v kranjskem deželnem odboru slovenski rodoljubi dvigati glave. Deželni odbor je tedaj sklenil, da kupi graščino vipavskega graščaka Karla Friderika Lenthierja na Slapu in 18. septembra l. 1873. je sledila otvoritev prve slovenske kmetijske šole. Šola ni le opravljala nadvse koristnega dela v rednem šolskem pouku, ampak je tudi izobraževala kmetijsko mladino v številnih nedeljskih tečajih. Tečaji so se vršili tedaj tudi za ljudskošolske učitelje, da bi ti lahko širili gospodarski napredek. Ravnatelj nove šole na Slapu je bil Rihard Dolenc, ki je slovel kot odlični veliki sloves pa si je pridobil z delovanjem na šoli. Nesamo strokovnjak, temveč tudi vnet rodoljub je oral Dolenc ledine za prvo slovensko kmetijsko šolo. Toda zavod je bil preveč oddaljen od središča bivše Kranjske. Blizu je bila bližnja šola v Gorici. Prometne razmere tudi niso bile rožnate, in to je kmalu zbudilo željo po premestitvi šole. Pouk pa je bil omejen samo na sadjarstvo s kletarstvom in vinogradništvom. Zato je tereji deželni zbor dne 14. oktobra 1884 sklenil, da premesti šolo s Slapa na Dolensko. Za izvedence so bili določeni ing. Witschel, deželni odbornik Detela in Rihard Dolenc. Komisija je prešla 14. novembra, a je tri so bile sprejemljive: posestvo pod imenom »roostkome« v Kandit (zla) konvikt usmiljenih bratov) posestvo in Grm in posestvo B-siljin. 23. januarja 1886 se je deželni zbor odločil za Grm, kmalu je bila sklenjena 8. marca 1886. Lastnik Anton V. Smola je prodal graščino za 30 tisoč 442 goldinarjev in 50 krajcarjev. Rihard Dolenc je deželni zbor takoj po kupni pogodbi naročil, naj predlaga popravila in prezidavo gradu ter napravi

nov učni načrt. Tako se je po Dolencem načrtu zavod spremenil v »vinarsko-sadjarstvo in poljedeljsko šolo na Grmu pri Rudolfovcu«. Dne 18. novembra 1886 leta torej pred 50 leti je deželni odbornik dr. Fran Vošnjak po slovesni službi božji v »Grihehu odprl vrata novi kmetijski šoli na Grmu. Ta dan je bil za vso bivšo deželjo Kranjsko, zlasti pa za našo Dolensko, zgodovinskega pomena. Neobhodno potrebna kmetijska šola je bila tu. Pouk na šoli je trajal do 1909. po dve leti. Po

Viljem Rohrman

dolgoletnem, nadvse uspešnem vodstvu je leta 1907, stopil pok. Rihard Dolenc v pokoj. Neprestano delo ga je izčrpalo. Strog v službi je bil vedno doberhoten, vsem uslužbencem in gojencem je ostal v najlepšem spominu.

Rihardu Dolencu je sledil kot ravnatelj šole Viljem Rohrman, ki je skril pouk na eno leto in ga razdelil na dva oddelka. K temu koraku so ga silili razni razlogi, izmed katerih je najvažnejši pač ta, da kmot težko pogreša sina doma čeli dve leti. Zaradi različnih gospodarskih prilik na Gorenjskem, Stajerskem in Notranjskem je nastala zimska šola za učence iz nevinorodnih krajev in letna šola za one iz vinorodnih krajev. Zavod je takrat dobil naziv: Kranjska kmetijska šola na Grmu. Zaradi skrajšane pouka se je število učencev takoj dvignilo.

Napredek po vojni

Po prevratu je bilo vodstvo šole poverjeno inž. Albertu Vedernjaku, leta 1921. pa je postal ravnatelj popularni vinarski nadzornik pok. Bohuslav Skalický. Mož je prišel za kmotno v najtežjih časih. Zavod je bil takrat podrejen neposredno ministrstvu za kmetijstvo. Sredstva za vzdrževanje so bila pihla, nezadostna, večno pa so bila na vrsti tudi razna tolmačenja in prosjačenja za ohranitev šolske uredbe, ki ni ustrezala dolobom kmetijskega ministarstva. Leta 1924, je bila reducirana polovica učiteljskega zbora, a pouk se je vršil neokrnjeno dalje. Tega leta je dobila šola tudi naslov: Državna kmetijska šola na Grmu. Leta 1925, pa se je na zahtevo ministrstva moral naslov spremeniti v Specialno živinorejsko-poljedeljsko šolo na Grmu. Jasno je, da je že naslov meril na ponižanje. Spet je bilo kupe prošelj in neketih intervencij, nakar je vse ostalo pri starem. Zgradi se je nov kozelec-dvojni, število učencev je naraslo na 55. Sredi najlepše moške dobe, sredi dela, pa je krenjena vodja pokosila smrt v letu 1926. Kakor Rihard Dolenc, tudi Skalický zasluži, da se ukeže njegovo ime v marmornih ali zlatih črkami. Za njim je vodil šolo zastopnik ravnatelja inž. Ciril Jeglič, profesor-pisatelj-botanik, ki živi danes v Zagrebu. Leta 1927, pa je bil imenovan za ravnatelja inž. Anton Podgornik, ki je storil mnogo koristnega. Zgradili so velik, moderen svinjski hlev z elektriko in prhmi. Leta 1929, je bil inž. Podgornik imenovan za načelnika kmetijskega oddelka kr. banske uprave. Nato je inž. profesor Kotlovec vodil zavod do leta 1932, ko je prišel za ravnatelja na Grm inž. Ivo Zupančič, dotlej profesor na Vinarski in sadlarski šoli v Mariboru. Bil je zelo priljubljen. Leta 1935, je število učencev naraslo pri celoletnem obisku na 37. Septembra — letos po premestitvi inž. Zupančiča — pa je prevzel ravnateljska posele inž. Matija Abec iz Bele Krajine, ki je od l. 1927. do 1932. na šoli poučeval kot profesor. Izmed učiteljev so bili posebno priljubljeni: Fran Malasek, sedanjí sreški kmetijski referent, Anton Lap sedanjí ravnatelj kmetijskih naslovov v Ljubljani, Franjo Kafol pri Kmetijski družbi v Ljub-

Nova tajna lepote: PRENOVITEV POČRNELIH ZOB.

Tisoče oseb je opustilo neučinkovito metodo čiščenja in prevzelo čiščenje s KOLYNOSOM. Zadostuje majhna količina Kolynosa na suhi ščetki. Takoj izginejo madeži, mikrobi, ki povzročajo kvarjenje, so takoj uničeni, a Vaši zobje se bleste kot biseri. Negujte svoje zobe s Kolynosom, in oni zadobe nov blek in naravno belino, ki polepšuje Vaš nasmeh.

KOLYNOS PASTA ZA ZOB

Ljani in Anton Flego, banovinski kmetijski referent.

Ce smo govorili o vseh vodjih tega kulturnega zavoda, ne smemo prezreti nekaj mož, ki so kot vestni pomočniki bili to, kar so mehaniki pri stroju. Med temi je treba omeniti prvega upravnika šole Petra Vriska, čigar najmlajši sin Karel je sedaj strokovni učitelj na zavodu. Alojzij Bratina je bil velik vinski strokovnjak. France Valentinovič pa še sedaj opravlja službo vrinarja. Mnogo je bilo originalov. Znan pri vseh prebivalcih zavoda je bil slani kravar Florijan, ki je zelo rad cukal — ne cvička, marveč petrolej. Mnogokrat se je jezil hišnik, ker je iz polne posode znanjalo petroleja, pa tudi iz svetilk. Dobri Florijan pa je kmalu odšel na večne pašnike. Večkrat je prišel na rog bika, naposled tako usodno, da je siromak podlegel.

Vzorno gospodarstvo in dobra oprema

Ekonomija zavoda je po vojni na višku. Naravnost vzorna je trsnica, vinogradi na Trski gori in njihov pridelek. Grmska vinna slove in zato večina gostov najprvo vpraša, na kateri strani gradu leži grajska klet. Vsakemu sadjerecu pa se zaiske oči, ko vidi na posestvu šole na stolice krasnih mladih drevesc: jablan, sliv, hrušk, vse v krasnem redu. Na najboljšem glasu je živinoreja. Svinjereja si je izredno opomogla z novimi svinjami. Pa govedi! Te repe je treba pogledati. V celoti je grmska šola v resnici kos svoji veliki nalogi.

Poleg vzorne ekonomije, na kateri se praktično urijo učenci, ima šola številne učne pripomočke. Dve veliki šolski sobi sta obloženi z raznimi slenskimi ploščami in zbirkami, dalje premore zavod bogato knjižnico z več sto strokovnimi knjigami, brošurami in časniki, vzorno urejeno zbirko fizikalnih aparatov, modelov, semenja, umetnih gnojil in krmnih nadomestil, kemično delavnico (laboratorij) z raznimi aparati, z zbirkami kemikalij, s kmetijskim ognjiščem in t. d. Tu je delavnica, v kateri učenci opravljajo tista ročna dela, ki se na prostem, zlasti pozimi, ne dajo opravljati: sem spada požlajnevanje sadnega dreveja v rokah, čiščenje in razvrščanje bek, pletenje košev, izdelovanje prediva. Poleg je

tudi tehnična delavnica z žganjskim kotlom, s pastirizirajočim aparatom, s sadno sušilnico, z aparatom za hitro napravo kisa in s tremi filtrovelnimi aparati. Sledi kopalna klet s slakalnico, kipečnimi kadmi za napravo belega in črnega vina, z grozdnom mlinom in robljalno mrežo, vinska klet z zalogo namiznega in buteljskega vina in domačega sadnega mošta. Vsa dela v obeh kletih opravljajo učenci. Zavod ima tudi mlečno shrambo in sirarnico, velik govejski, konjski in ovčji hlev, shrambo za orodje, stroje, mlakalnice, žirno čistilnico, rezalnice za korenstvo, terlnico za lan, žago in drva. V učne svrhe služi učencem tudi žebeljak s stalnim govilom številom najboljših dzierzorovanih močnih ranjev in z vsemi drugimi, umnemu čebelarstvu potrebnimi pripravami in orodjem. V mali kolini pod šolskim posepom je obsežen park zasajen z raznimi domačimi gozdnimi drevesi in grmi, s slovenskimi, nemškimi in italijanskimi botaničnimi naslavi. Učna snov je na šoli zelo obširna in ne boš lahka, pouk pa je razdeljen na 17 teoretičnih in praktičnih predmetov.

Večne perturbacije zunaj in znotraj šole niso bile baš blagodejne za šolo. A tolažimo se, da so bili še težji časi, pa je zavod mirno plaval naprej in vendarle uspešno pripradal do zlatega jubileja, ob katerem pridružujemo čestitkam vse dravske banovine tudi našo iskreno željo, naj rodi cvetoči Grm vedno nove, zlatne sadove za slovenski rod.

K. P.

RAVNOTAKO
KAKOR ZENA
MOZA
pomiri

Bronchi
dobron kušelj

PROIZVOD: UNION, ZAGREB.

Priznanje zvestemu delu

Prisrčno počaščenje dolgoletnih sotrudnikov KID

Jesenice, 12. decembra. V četrtek zvečer je ravnateljstvo KID priredilo v Kazini častni večer onim predelavcem in delavcem, ki že nad 40 let zvesto služijo podjetju. Ta večer se je v Kazini zbralo 59 starih, v trpljenju preizkušenih borec, ki so skoraj vse svoje življenjske sile dali na razpolago podjetju, da je z njimi prečevalo in raslo in z njihovo pomočjo doseglo velik razmah. Lepo je bilo videti te preizkušene, osirole moške, ki so dolga desetletja skupaj gradili in kovali temelje enega izmed najbolj pomembnih gospodarskih enot v državi. Po dolgi letih so se enkrat vsi zbrali, da v prijetnem medsebojnem kramljanju s predstavniki podjetja vzbuja spomin na prošlost in da se z njimi poveselijo uspehov složnega skupnega dela.

Častni večer je posetil generalni ravnatelj KID g. Karel Noot v spremstvu višjih uradnikov in obratovodij. Odlične goste so zbrani delavci navdušeno pozdravljali. Večer je otvoril inspektor delovnega urada KID, g. inž. Srečko Petrovič, ki je slavljenec v uvodu pozdravil kot sodelavce in je v lepem govoru orisal postanek in razvoj kranjske železnarske industrije, ki se je pred pol stoletjem osredotočila na Jesenice in na Javerniku. Omenjal je njene dobre in slabe čase, njen dvig in rast, posebno v zadnjih 7 letih pod novimi gospodarji, ki so velepodjetju dali solidne, močne temelje. Spominjal se je onih zaslužnih delavcev, ki so preminuli. Njih spomin so navzoči počastili z vzkliki: Slava! Po govoru je g. inž. Petrovič izročil slavljenecem okusno izdelane priznane listine z imenom jubilantov in letničami službovanja, poleg tega pa še vsakemu lepo častno darilo, ki bo vsem zelo prav prišlo za božične praznike. Vsem slavljenecem je stisnil desnice in jim čestital generalni ravnatelj g. Noot, za njim pa so ostali vodilni funkcionarji, nakar so bili slavljenici dobro pogosteni.

V imenu slavljenecv se je g. Alojzij Novak v lenih besedah zahvalil upravnemu svetu in ravnateljstvu KID za čestna priznanja, lepa darila in prijetni večer, ki bo ostal vsem v najlepšem spominu. Delavce Janko Ravnik pa je omenjal, kako je bilo takrat, ko so kot mladostni delavci stonili v službo podjetja in kako so z njim rasli, se starali in doživeli vse stopnje razvoja. Z napredkom podjetja se je vedno bolj uveljavljala socialna zakonodaja, ki jo vodstvo v resnici izvajalo. Naposled je izrekel zdravico gospodarjem, vodstvu podjetja in vsem tovarišem z željo, da bi industrija v tem pravcu procvetala tudi v budnosti.

V imenu generalnega ravnatelja Noota je spregovoril generalni tajnik KID gosp. dr. Olserski nekaj lenih besed. Omenjal je, da so razdalje med lastniki vodstvom podjetja in delavstvom prav majhne, saj vsi skupaj tvorijo eno veliko družino. Ti skupno prenašajo in dobro čase. Poudaril je potrebo povezanosti vseh činiteljev, tako onih, ki delajo z rokami, in onih, ki delajo du-

ševno s tistimi, ki dajejo finančna sredstva, da se dosežejo skupni smoti. Z naporom vseh treh činiteljev, osobito pa s sredstvi gospodarjev smo prebradili največjo krizo, ki je v zadnjih letih uničila nešteto podjetij in eksistenc. Govor g. dr. Olserskega so vsi nagradili z navdušenim odobravanjem. Po oficialni proslavi so se obratovodje in uradniki pomešali med delavce in se z njimi prijateljsko menili pozno v noč. Počastitev delavcev za njihovo dolgoletno zvesto službovanje je napravilo na vse udeležence zelo lep vtis. Zdelo, da bi bili tako kakor na Jesenicah delavci druge delezni toliko pozornosti in razumevanja, pa bi odpadla marsikatera trenja, ki škodujejo splošnosti in konsolidaciji slojev v državi.

Veliko zanimanje za gluho-neme

Zadnji obisk prireditve Društva gluho-nemih v Ljubljani je dokazal resnično sočustvanje naše javnosti z to vrsto nesrečnikov. Pred popolnoma razprodano dvorano so gluho-nemi nastopili na odru — prvič na naših tleh — kot igralci in z živimi besedami vzbujali občudovanje poslušalstva, ki je imelo do danes o njih povsem drugačne pojme. Mnogim izmed njih je bilo trpko pri srcu, ko so prvič poslušajoč svoje življenjske tovariše spoznali, kolikim težkočam so izpostavljeni predno dosežejo enakovrednost in popolnost z drugimi in koliko dobre volje je v njih opozoriti javnost na tvorne sile, ki spe v njih.

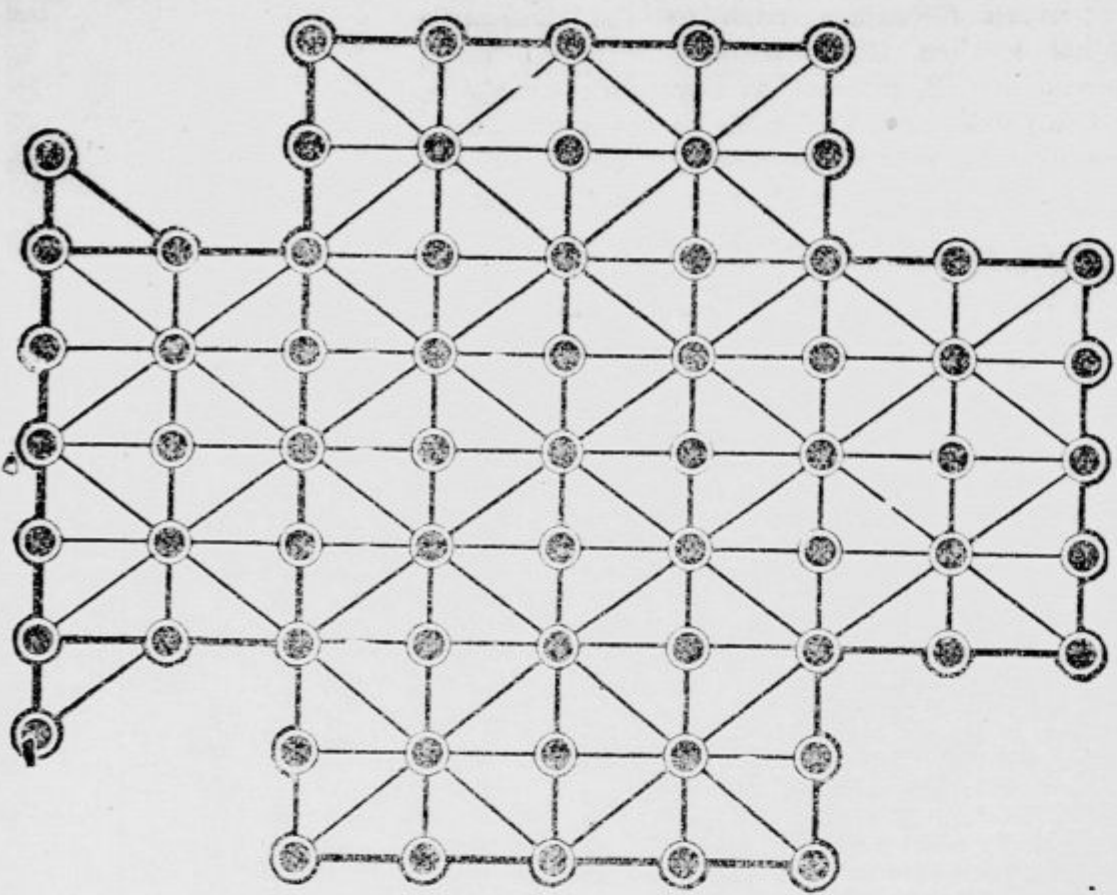
Mučna tišina je vladala v dvorani pri prvih glasovnih živiga govora — gluho-nemih, a živleti v svoje vloge so naposled le želi za svojo igro in govor mnogo odobravanja in priznanja. Odkrili so poslušalcem svoje zmožnosti za govor in delo, svojo dušo in svoje težnje po izobrazbi v svesti si, da bodo tako stopili v krog splošnega občestva, ki jih bo sedaj razumelo in brez odtrganja skrbelo za izraz njih tvornih sil. Razblinili so se tako pred sodki o nezmoglosti govora gluho-nemih in manj vrednosti njihovega dela.

Do sedaj prepriščeni samim sebi, si hočejo pomagati le s svojimi močmi na ta način, da se predstavljajo ljudem na najtežji način, to je v igri. Začetek je bil uspešen. Ker pa je moralo mnogo njihovih prijateljev oditi pri prvem nastopu, bodo v nedeljo, dne 13. decembra t. l. ponovili svojo prireditev ob 4. uri popoldne v šentjakobskem gledališču v Mestnem domu. Vabimo vse one, ki jim hočejo pomagati, da jih obiščejo in tako dokažejo stvarnost njihovih zahtev, obenem pa pripomorejo k lepši božičnici, na kateri misli Društvo gluho-nemih obdarovati svoje revne in brezposelne člane.

Prodaja vstopnic danes od pol 11. do pol 13. ure v Mestnem domu. urTgslid m f

Podiramo trdnjavo...

Nova igra za zimsko razvedrilo čitateljev „Jutra“

Da vam ne bo treba igrati zmerom istih iger, vas bomo naučili danes nečesa novega. To igra so nekoč imenovali »volkove in pse«, zdaj, ko je svet v bojevitosti razpoloženju, ji pa pravijo »trdnjava«. Igra se po načelu obleganja, ki se konča z zmago napadavalcev ali pa z zmago branilcev, — pač tistih, ki so spretni.

Igra si prav lahko narišete sami. Vzeti je treba kos lepene, dolg 35 cm in širok 25 cm. Na njem narišete mrežo kakršno vidite na sliki, tako da so posamezne stranice pravokotnika dolge po 4 stroke pa po 3 cm. Prekrožite (poševne črte) in robne črte narišete rdeče, poševne črte pa črne. Razen sedemnajstih polj v zgornjem kotu — v prvi vrsti sedem, v drugi in tretji pa po pet, — narišete vsa stoječa rdeča. Ta

zgornji del bojišča je trdnjava. S tem je igra pripravljena. Imeti je treba samo še tri črne kamne, ki predstavljajo branilce trdnjave, in 50 rumenih ali drugobarvnih kamnov, ki predstavljajo napadavalce. Kamni bodo najlepši, če jih bomo sami izdelali ali pa si jih dali napraviti v obliki šahovskih kmetov, lahko pa uporabimo za silo tudi navadne fižole.

V začetku igre se nahajajo trije branilci na poljubnem polju v trdnjavi. Sovražnik — napadalec — pa zavzema vseh 50 rdečih polj. Napadalec vleče prvi enega svojih vojakov k trdnjavi njegov cilj pa je, da zavzame vseh 17 črnih polj v trdnjavi in v tem primeru je on zmagovalec. Napadamo in branimo se vselej tako da imata napadenec in napadalec izmenoma po eno

potezo. Branilci smejo hoditi po črnih in rdečih črtah naprej in nazaj, napadalec pa samo po poševnih in robnih črtah naprej.

Obramba mora kakor pri »damis«, ki smo jo že zadnjič popisali, jemati nasprotnikove kamne. Če pride torej vojak obrambe pred napadalec, ali pa ta pred njega na tak način, da je za njim prazno polje ga mora preskočiti in vreči z bojišča. Zgodilo se bo, da bo prišel branilec v položaj, ko bo mogel vzeti več sovražnikov drugega za drugim, na levo ali na desno, naprej ali nazaj. V takem primeru je treba vselej izkoristiti najprimernejšo smer premikanja. Če kakšen branilec izpregleda sovražnikov kamen, ki bi ga bil lahko vzel, sme nasprotnik vzeti njega in ga vreči z bojišča.

Ko se obrambi posreči, da pobere velik del sovražnikov, se vrne s polja v trdnjavo, da jo iztrebi sovražnikov, ki so se že vsilili vanjo. Dobro pa je, da je vsaj en branilec vselej v trdnjavi. Branilec zmaga tedaj, ko pobere toliko nasprotnikovih kamnov, da sovražnik ne more več napolniti trdnjave, to se pravi, da ima manj kakor 17 kamnov.

Napadalec, ki nimajo pravice jemati branilcev, bodo gledali, da se bodo držali tako tesno skupaj, da branilci ne bodo mogli skakati čez nje. Druga taktika je ta, da izvajajo branilce iz trdnjave, in jim potem onemogočijo vrnitev v trdnjavo. Računati morajo na to, da pač lahko tvegajo precejšnje število svojih vojakov in da ni prav nič škoda, če jim branilec nekaj pobere. Seveda pa jih ne smejo žrtvovati preveč. Gledali bodo, da bodo branilce izvajali čim dalje iz trdnjave in da bodo potem vseh sedemnajst polj v njej zavzeli ter na ta način zmagali. Napadalec mora tudi paziti, da bodo branilci zmerom pobrali tiste kamne, ki so na razpolago v sili pa jim svoje kamne lahko kar nastavijo, da spravijo branilce iz trdnjave. Če se primeri, da noben branilec ne more nazaj v trdnjavo in to že takrat, ko napadalec še niso zasedli vseh sedemnajst polj v trdnjavi, je bitka neodločena in se začne iznova. To se bo pa dogajalo samo pri nespretni igri. Kadar boste že izkušeni vojski, bodo bitke zmerom odločene. Glejte, da bo to čimprej!

Spet kriminalna zadeva!

Presimo, uganite, kaj je stalo v raztrganem pismu!

Danes vam lahko oznanimo novo slavno dejanje, ki je pomenilo nov uspeh kluba »Metla«.

Gotovo ste že pogosto brali, kako predzmi so razbojniki v Ameriki. Ugrabljanje otrok — to je v Ameriki nekaj vsakdanjega. Nam je bilo to do nedavnega še nekaj čisto neznanega, pred kratkim pa se je primerilo tudi pri nas nekaj podobnega. Najbrž bi bilo ostalo neznano, če ne bi bil posegel vmes klub »Metla«.

Znano je, da imamo pri nas, čeprav tarnamo, da smo siromaki, tudi nekaj bogatih ljudi. In, ne vedno se je primerilo, da je eden izmed teh bogatinov izmenoma izginil. Iskali so ga in iskali in bili bi že obupali, da bi ga še kdaj videli, če ne bi bilo nekega dne prišlo na njegove sorodnike pismo v katerem sporočajo izsiljevalci, da je izginuli gospod v njihovi oblasti in da morajo njegovi sorojci plačati 200.000 dinarjev, da ga hočejo še videti živega. Zapisano je bilo tudi, kje je treba denar pustiti. Temu pismu je bilo priloženo še pismo ugrabljenega gospoda, ki se je glasilo takole:

To pismo je bilo napisano na umazanem papirju in čisto zmečkano in raztrgano. Črke, ki na prepisu manjkajo so manjkale tudi v originalnem pismu. Kakor je pismo po svoji obliki in vsebini kazalo, je bil nesrečni bogatin res v veliki nevarnosti, da se mu kaj zgodi in da ne bo nikoli več videl belega dne. Njegovi sorodniki so že zbrali denar, da bi ga odkupili, slučajno pa je zvedel za vsa zadeva tudi eden izmed članov uglednega kluba »Metla«. Dobil je v roke pismo in čeprav ni nič kazalo, da bi bilo v njem kakšno skrito namigovanje, ga je vendar prebrskal in pregledal od konca do kraja. In, — kakor je sumil že prvi trenutek, — je res odkril v njem nekaj takega, kar je pripomoglo policiji da je odkrila skrivališče, kamor so razbojniki zavlekli svojo žrtev, in dobila tolpe v roke.

Zdaj pa uganite še vi, kaj je dognal ugledni član kluba »Metla«!

Če boste uganili, bo to pomenilo, da tiči v vas kos detektiva, da imate vsaj nekaj nadarjenosti za ta težavni poklic in nekaj izgleda, da boste izžrebani za lepo knjigo.

Poslajte to ljudem zahtevano, ker bi sicer prišel v nevarnost, da semu prim, i kaj hudega. Ves denar pa rade dati tako, da ne bo su, k nič ne hu. dega. Se vrato, om bom prišel k vam, mov, če bo vse prav. To smo uničili! Po, gala mi bo samo na, čija opreznost!!

Inteligenca se je izkazala

Čeprav sta bili uganki, zastavljeni v zadnji nedeljski številki prav lahki, je bilo vendar le majhno število reševalcev, ki so obe prav rešili. Večina se je zmotila pri prvi, ki bi jo pač lahko vsakdo razrešil, če bi bil le malo pomislil.

Zahteva oporoke je bila, da preime premoženje tisti brat, katerega veljdba bo poslednji prišel v Meko, nikjer pa ni bilo zapisano, da mora biti na veljdbu tudi njegov lastnik. Če bi jedrila oba brata vsak svojega veljdba, ne bi prišla nikoli v Meko, ker noben izmed njih ne bi hotel biti prvi. Zato sta veljdba zametala in potem uprizorila pravo dirko. Zdaj je moral namreč vsak izmed njih gledati, da pride v Meko prvi, in da prižene na ta način bratovega veljdba kot prvega v Meko, med tem ko bo njegov veljdba, ki ga je jedrila brat, prišel drugi, to se pravi zadnji.

Tudi pri drugi nalogi je bilo veliko število napačnih rešitev. Precej reševalcev je napisalo, da mora žena prineseti s podstrešja vsaj sedem nogavic. Toda zadošča jih troje, ker je med njimi vsaj en par svetlih ali temnih.

Nagrade

Cisto pravilnih rešitev je bilo to pot nekaj čez 20. Med reševalci je žreb določil za nagrado naslednje:

Minka Smolinsky Ljubljana, Kosovo polje 148 dobi knjigo »Roman treh srec«.

Jože Uroš, Maribor, Smetanova 34, dobi »Luciferja«.

Leopold Berdasi, Sava pri Litiji, prejme knjigo »Srečant Diavola«.

Nata Lampretova iz Ljubljane roman »Mojca« in

Slavka Pirčeva iz Lipnice pri Podnartu »Trigrove zobe«.

V zlati knjigi

V zlato knjigo pridejo naslednji reševalci:

Josip Zagode iz Siska, Zoran Brezigar iz Ljubljane, Vinko Cihla iz Ljubljane, Vinko Stembor iz Ljubljane, Sonja Mikuletičeva iz Celja, Antica Remic iz Sibenika, Ljerk Ročeva iz Laskoga, Klub »Metla« iz Moškanjcev (konkurencija?), Marta Lipovšek iz Ljubljane, Alojz Plešec iz Moškanjcev, Tone Trdan iz Vel. doline, Marija Dirnbek iz Slav. Požege, Marko Škerl iz Maribora Vilko Kukec iz Ljubljane, Silva Pirčeva iz Zaleca in Vida Bandelli iz Trsta.

Brez krivde uredništva je zadnjič izostalo več rešitev šifriranega pisma. Da nezdgo popravimo smo določili, da bomo dali tem reševalcem eno nagrado. Žreb je izbral dijaka Dušana Savnika iz Ljubljane, Pokopališka ul. 8, ki je tudi poslal najboljšo in najtočnejšo rešitev. Dobil bo knjigo »V krempjih inkvizicije«.

Rešitve

nalog v taroku

1. naloga.

A ima, kakor rečeno taroke I-VIII in vseh osem srec. B ima sedem tarokov, recimo, od IX do XV in od ostalih barv (karo, pik in križ) po tri brez kraljev. C pa ima sedem tarokov od XVI do XXII in od vsake od ostalih treh barv po tri s kralji. V talonu leže karte: 2 dami, 2 kavalja,

1 fant in 1 škartin in sicer 2 kari, 2 pika in 2 križa. Sicer je pa razdelitev tarokov po številkah (pri B in C) poskrbena stvar, ali pri gornji razdelitvi bo dal C gotovo »kontra« na igro in na pagata.

1.) A izigra srec. škartin, na katerega morala B in C vreči po en tarok. Sedaj ima A še vedno 8 tarokov, B in C pa vsak po 6. Ako bi sedaj C tarokiral, bi mogel to samo šestkrat stoniti in ostaneta igralca A še dva taroka. Ko izigra C sedmič poljubno barvo, jo A s predzadnjim tarokom vzame, igra naprej po vrsti vseh 7 srec, katerih mu ne more nikdo več vzeti in napravi končno pagat-ultimo. Napravil je torej 9 »štihov« (ker jih je C napravil samo 7) in ima vse 4 kralje, 2 dami, 2 kavalja, 3 fante, pagata in 15 škartinov. Ako to seštejemo dobimo: vsak kralj (vsak z dvema škartinoma) po 5, da 20, ostanke 15 — 8 = 7 škartinov. 2 dami (vsaka z dvema škartinoma) po 4, da 8, ostanke 3 škartinov, 1 kaval (z dvema škartinoma) da 3, 1 kaval in 1 fant (z zadnjim škartinom) da 4 in končno pagat z dvema fantoma, da 7. 20 + 8 + 3 + 4 + 7 = 42, torej dobljeno.

2.) Ako bi pa C ne tarokiral in izigral katerikoli karto v katerikoli barvi, jo A vzame s tarokom II in izigra zonet en srec-škartin. Sedaj ima A 7 tarokov, B in C pa po 5. To se ponavlja, dokler ne izigra A kot predzadnjo karto v srecu damo, ki stane ostala igralca B in C oba zadnji tarok in A-ju ostane še 2. Ko izigra B ali C končno karo, pik ali križ (družica nimata več), vzame A »štih« s predzadnjim tarokom, izigra srec-kralja, ki je »prosa« in napravi končno »pagat-ultimo«.

V tem za A slabšem slučaju mora ta žrtvovati srec-fanta, — kavalja in damo, dobi na: vse 4 kralje, 1 damo, 1 kavalja, 2 fante, pagata in 18 škartinov. Ako se to sešteje, se dobi 36.

A torej dobi v vsakem primeru: igro, 4 kralje in pagat-ultimo.

2. naloga.

Naš igralec ima taroke XIX do XXII, srec-kralja, srec-damo, potem v ostalih treh barvah damo in kavalja in 4 škartinov. Drugi igralec ima pa ostale 3 kralje in 3 fante isih barv, srec-kavalja in fanta in 8 tarokov. Tretji igralec pa ima 2 škartinov od vsake barve in 8 tarokov. V talonu pa ležita 2 taroka in ostali 4 škartinov. Kje je pagat, je vseno, ali je v talonu ali ga ima kak soigralec.

Naš igralec dobi: Srec-kralja, srec-fanta, srec-škartin — 6. Srec-damo, srec-kavalja, srec-škartin — 6. Tarok XXII in XXI s po dva mala taroka — 10. V ostalih treh barvah pa dobi v najbolji neugodnem slučaju ako igralec s kralji na damo »ložina«, kavalja in fanta — 4 vsake teh treh barv, torej 3 x 4 = 12. Končno dobi še dva »žig« s tarokoma XX in XIX = 2, in 6 + 6 + 10 + 12 + 2 = 36. Torej je igro dobil.

3. naloga.

Ta naloga ima dve rešitvi. 1.) B ima taroke I — VIII, in najvišjih 5 srec, kralja, damo, kavalja, fanta in 1 škartin in končno ostale 3 kralje. A in C imata vsak 7 tarokov in od karo, pik in križ vsak po 3. V talonu so 3 srec-škartin, križ-dama in karo in pik kaval.

Potek igre je sledeči: A izigra križ-škartin, C doda še enega in B vzame s kraljem = 5. B izigra srec-škartin na katerega padela dva taroka. A ali C izigra zopet križ-škartin, na katerega pade še eden in B vzame s tarokom II = 1. B — srec-fanta, A in C dva taroka. A in C — križ — fant in kaval, B — tarok III = 4. B — srec-kaval, A in C 2 taroka. A in C — 2 pik-škartin, B — kralja = 5. B — srec-damo, A in C 2 taroka. A in C — 2 pik škartin, B — tarok IV = 1. B — srec-kralja, A in C 2 taroka. A in C — pik-fanta in damo, B — tarok V = 5. B — tarok VI, A in C — 2 taroka. A in C — 2 karo-škartin, B — kralja = 5. B — tarok VII, A in C — dva taroka. A in C — dva karo-škartin, B — tarok VIII = 1. Končno izigra B še pagata

»ultimo«, na katerega padela karo fant in dana = 9. Skupaj dobi B: 5 + 1 + 4 + 5 + 1 + 5 + 5 + 1 + 9 = 36 in dobi igro in pagat-ultimo.

2. B ima taroke I — IX in 7 srec brez enega škartin, A ima 7 tarokov in po 3 od barv karo, pik in križ. C pa ima 6 tarokov, 1 srec-škartin in tudi po 3 od barv karo, pik in križ. V talonu leži: karo-kaval in škartin, pik-kaval in škartin in križ-dama in škartin. A izigra križ-škartin, na katerega da C še drugega in B vzame s tarokom II, nakar izigra srec-škartin. Sedaj gre igra kakor v nalogi 1. pod 2.), samo da B tudi srec-kralja žrtvuje. V tem primeru dobi B: 3 kralje, 2 dami, 1 kavalja, 3 fante, pagata in 17 škartinov, kar da skupaj 36 in je igra dobljena in pagat-ultimo narejen.

4. naloga.

A ima taroke: XXII, XX, XVIII, XVI, XIV, XII, X, VIII, VII, VI, v in I. Od križev ima: kralja, damo, kavalja in 1 škartin. B ima taroke: XXI, XIX, XVII, XV, XIII, XI in IX, potem srec-kralja damo kavalja, fanta in 1 škartin in križ-fanta in tri škartin. C ima tarok IV in II, 2 srec-škartin, 6 karo brez fanta in 1 škartin in 6 pikov brez fanta in 1 škartin. V talonu leži: tarok III, 3 škartin-srec, karo in pik in 2 fanta-karo in pik. Potek igre je sledeči:

A izigra tarok XXII in dobi IX in II. Sedaj izigra še XX, B »štih« z XXI, C da IV = 5. B izigra srec-škartin, C da isto srec-škartin in A vzame s V. A izigra XVIII, B vzame z XIX, C da srec-škartin = 1. B izigra srec-fanta, C da karo-škartin, A vzame s VI. A izigra XVI, B

vzame s XVII, C da karo-kralja = 5. B da srec-kavalja, C da pik-škartin in A vzame s VII. A izigra XIV, B vzame s XV, C da pik-kralja = 5. B izigra srec-damo, C da karo-škartin, A vzame z VIII. A je sedaj s svojimi tremi taroki v škripcih, ker ve da mora imeti B še 2 ali 3 taroke, vsled tega poskusi v križih. A kralja, B škartin, C pik-škartin. A damo, B škartin, C pik-škartin. A da še kavalja, ker misli, da morda leži kak križ v talonu. B da škartin, C karo-škartin. A da še četrti križ škartin, B križ-fanta, C karo-damo = 5. B — srec-kralja, C — karo-kavalja, A — X, A — XII, B — XIII, C — pik-damo = 4. B — XI, C — karo-kavalja, A — I 7. Tuli = 4. Skupaj sta B in C dobla: 5 + 1 + 5 + 5 + 5 + 4 + 7 + 4 = 36, torej je A zgubil igro in pagat-ultimo.

5. naloga.

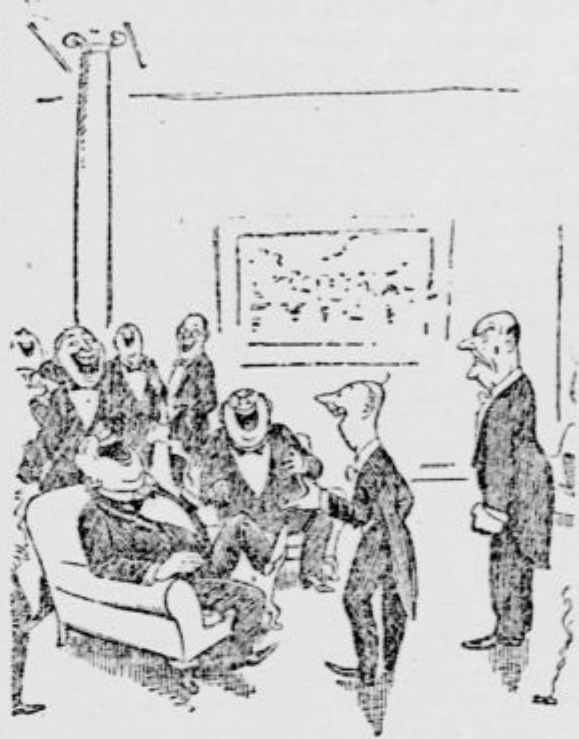
A in C imata vsak 5 malih tarokov (eden ima pagata). A ima razen tega 6 srec z damo in 5 karo, isto z damo. C pa ima ravnotako 6 pikov z damo in 5 križev z damo. V talonu so sami škartin in sicer 1 srec, 2 karo, 1 pik in 2 križa.

A izigra srec-damo, B da kralja, C pa vzame s pagatom = 12. C izigra pik-damo, A da mali tarok, B da kralja = 8. A izigra karo-damo, B da kralja, C vzame s tarokom = 8. C izigra križ-damo, A da tarok in B kralja = 8. Sedaj A in C vržeta karte proč, ker imata že dosti in sicer: 12 + 8 + 8 + 8 + 2 (talon) = 38. B je igro izgubil.

Ta igra se da seveda izvesti samo po prejšnjem sporazumu med A in C.

Josip A. Podbregar.

Vsaj pet minut smeha...

Če pride meščan na kmete

»Gospodična Urška, saj ste rekli, da bi se radi naučili, kako se na kmetih dela. Veste kaj, pomolžite namestu mene kravo.«
»Im, ne vem, ali pojde. Kar malo se bojim krave. Kaj če bi najprej poizkusila pri telčku, ki še nima rogov?«

Uspeh

»Včeraj se mi je pa vendarle posrečilo, da sem zalotila moža z našo sosedo.«
»Tako? Kaj ste pa napravili?«
»Klofuto sem dobila!«

Basen

Psiček teče po širni puščavi.
Povsod pesek, sam pesek.
Tedaj zavpil ubogi psiček:
»Če ne srečam kmalu kakšnega drevesa, se mi utegne zgoditi nesreča.«

Dober prerok

Ludvik XIV. je nekega dne poklical na dvor slavnega čudodelnika Jeannota in mu ukazal, naj mu kaj pove o bodočnosti, ki ga čaka. Čarovnik je povedal kralju morskaj, tudi to, da bo njegova ljubica umrla

najpозnejše čez tri dni. Kralj se je temu samo smejal.

Toda čez tri dni so se čarovnikove besede uresničile. Kraljeva ljubica je res nenadno umrla. Ludvik XIV. je bil zelo žalosten in v obupu je dal ukaz, naj človeka, ki je prorokoval njeno smrt, privedejo k njemu in ga obglavijo.

Vojaki so privlekli čarovnika pred kralja. Ta ga je premeril od nog do glave in mu rekel:

»Če si dober prerok, mi zdaj povej, kdaj boš ti umrl?«

Čarovnik je videl, kaj v kraljevi jezi lahko pričakuje. Zamislil se je in dejal čez nekaj časa skrivnostno:

»Sire, tri dni pred vami.«

Po teh besedah se je kralj zdrnil, pogledal preplašeno čarovnika in vzkliznil:

»Spustite ga! Naj gre domov.«

Z majhnim je zadovoljen

»Vem, da bi bil ti najsrečnejši človek, če bi bila jaz sto metrov pod zemljo.«
»Prelepa vs. S poldrugim metrom bi bil zadovoljen!«

Zaradi malenkosti

»Ali veste, zakaj se bosta Korenova ločila?«
»Zaradi malenkosti. Koren se je nekega dne vrnil pol ure prej domov kakor navadno.«

To naj ga ne skrbi

Neki bogatin je objavil v časnikih oglas, da išče poštenega človeka, ki bo varoval njegovo stanovanje od večera do jutra. Tekoj se je nekdo prijavil.

»Ali ti ne bo dolgočasno, ko boš vso noč zaprt?« ga je vprašal bogatin.

»To naj vas nič ne skrbi, gospod, je možak odvrnil. »Prevarkar sem prišel iz zapora, kjer sem moral sedeti sam tri let.«

Naročilo

Na sejnišče pride že na vse zgodaj starejši gospod in poišče čarovnikov šotor.

»Ali ni tu nekdo, ki žaga svojo ženo na dvoje?«

»Da, kaj pa želite?«

»Naročilo bi imel zanj!«

Radio

Ponedeljek 14. decembra

Ljubljana 12: Zvoki iz daljnih dežel (posreč). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:15: Koncert baladne godbe (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravna ška ura: O prehrani sploh: Zivljenje v sradanju in obilju (dr. A. Breclj). — 18:20: Veseli dnevi v Kije- v-venek ukrainskih pesmi (plošče). — 18:30: Slovenska narodna pesma (g. Franc Marolt). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac, ura: Početki narodno-političnega življenja v Podravju (prof. Franjo Baš iz Maribora). — 19:50: Zanimivosti. — 20: Prenos koncerta Ljubljanske godalne kvarteta. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Zvoki za oddih (igra Radio orkester).

Beograd 17:20: Narodne melodije. — 17:45: Orkestralni koncert. — 20: Prenos opere iz Nar, gledališča. — 22: Lahka glasba. — Zagreb 17:15: Koncert orkestra. — 20: Koncert komornega tria. — 20:20: Pesmi. — 20:50: Nadaljevanje komornega koncerta. — 21:30: Orkestralna glasba. — 22:20: Plesna muzika. — Praga 19:25: Orkester in solisti. — 20:55: Simfonični koncert. — 22:15: Volinske skladbe. — 23: Bachove orgelske skladbe. — Varšava 19:30: Pevski in klavirski koncert. — 20: Lahka glasba. — 21: Zvočna igra. — 21:30: Arie in pesmi. — 22: Koncert orkestra. — 23: Plošče. — Dunaj 11:25: Koneška glasba s plošč. — 12:20: Koncert orkestra. — 16:05: Lahka glasba. — 17:15: Pevski koncert. — 17:36: Komorna glasba. — 20: Božične pesmi. — 21: Italijanska narodna glasba. — 22:20: Skladbe za čelo. — 23:15: Plesna muzika s plošč. — Berlin 18: Ura pester glasbe. — 19:15: Regerjeva suita za violino in klavir v starem slogu. — 20: Argoni o nočno ali zgodba vojaške pesmi. — 21: Lahka in plesna muzika. — 22:30: Orkestralni koncert. — München 18: Koncert orkestra. — 19:20: Koncertna ura. — 20:10: Zabaven in glasbeni večer. — 23: Ples do polnoči. — Stuttgart 18: Zabaven program. 19: Operna glasba. — 20:10: Pevski koncert. — 20:50: Balade. — 22:30: Badenski skladatelji. — 23:15: Nočni koncert. — 24: Weberjeva romančna opera »Oberone«.

Torek 15. decembra

Ljubljana 11: Soliska ura: Božič in Norvo leto v verovanju slovenskega ljudstva (g. Vinko Möderndorfer). — 12: Iz Dvojakovih skladb (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:15: Reprodukcijski koncert na vojškinih orglah. — 14: Vreme, borza. — 18: Poudirni v daljni orient plošče. — 18:40: Zmaga popolne vdanosti AVahu (g. Franc Terzaglav). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac, ura: Gospodarski značaj Jugoslavije v raznih dobah (dr. Milan Marin-kovič — iz Beograda). — 19:50: Zabavni zvočni tednik. — 20: Koncert zboru balad- ljske »Ruslane«. — 20:50: Koncertni plesi (plošče). — 21:15: Klavirski koncert prof. Antona Trosta. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Jugoslovanska operna glasba in spevoigr (Radio orkester).

Beograd 17:20: Orkestralna glasba. — 18:15: Narodne pesmi in napevi. — 19:50: Logar- jeve skladbe. — 20:25: Jugoslovanske pesmi. — 20:55: Zvočna igra. — 21:30: Koncert orkestra. — 22:20: Nadaljevanje koncerta. — Zagreb 17:15: Lahka glasba. — 20: Prenos opere iz Nar, gledališča. — Praga 19:10: Koncert orkestra in solistov. — 20:15: Orkestralni in klavirski koncert. — 21: Zvočne slike z glasbo. — 22:15: Angleške bo- žične pesmi. — Varšava 19:20: Operna muzika. — 20:15: Koncert orkestra in solistov. — 22:45: Plesna muzika. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 15:20: Božič v pesmih. — 16:05: Odlomki iz zvočnih filmov. — 17:20: Pesmi in operni dueti. — 20:10: Koncert »dolžna« orkestra in vojaške godbe. — 22:20: Komorna glasba. — 23:05: Slavni umetniki (plošče). — Berlin 18: Koncert velikega orkestra. — 19: Pregled minulih olimpijskih iger. — 22:30: Narodna in plesna muzika. — München 18: Zvočne slike. — 19: Prenos iz Berlina. — 22:30: Orkestralni koncert. — 23: Prenos iz Berlina. — Stuttgart 18: Ura lahke glasbe. — 19: Narodne pesmi in dueti. — 19:15: Zborovska pesni. — 20:10: Zvočna igra »Pole in podplate«. — 21:30: Ura pester glasbe. — 22:40: Nada- ljevanje koncerta. — 24: Nočni koncert.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Kraljestvo mode

Smučanje in moda

Smučanje se je tolikanj zaskrlo v vseh delih, ki jih le količkaj obseja zima, da v zvezi z njim lahko govorimo o pravem ljudskem sportu, kakaj smučanje drži vse sloje in izbriše tudi razliko med starim in mladim. Vse se smuča — da, celo elegantna dama smatra skoraj za svojo dolžnost, da se v zimskem času pojavi v čudovito lepem dressu na »dilecah«, ki so podjarmile svet. Nič čudnega torej, če se je tudi moda vneto pozanimala za smučanje ali bolje rečeno, za modne perspektive, ki jih odpira smučanje. Kajti velik del smučarjev — po večini seveda ženskega spola — išče poleg sportnega užitka v smučanju tudi priliko, da se pokaže v kar najlepši luči. In zasne-

Na drsališču

Na drsališču kraljuje letos hladno krilo, ki nam bo dobro rabilo tudi pozneje — za potovanja in za izlete. To izredno praktično oblačilo si izberemo iz nevtralnobarvnega, volnenega blaga, da ga potem lahko kombiniramo v vsaki jopici. Pri sportu posebno lepo učinkuje živobarvna, kratka jopica v zvezi z mladostno čepico iz enakega tvoriva (desna skica). Za dobre drsalke je zopet moderno tako graciozno vse naokrog nagubano, kratko krilo. Nosimo ga k jopici z malim krilcem, obrobljenim s krznom. Tudi mali dečki ovrtaš in pa mala, postrani v čelo potisnjena čepica sta z enakega krzna (leva skica).

žena narava je kakor ustvarjen okvir za razno živebarvo, puloverje, drzue male čepice, originalne ovrtašne rute, zanimivo izdelane rokavice itd. itd. Modna industrija avesta si velikega kroga odjemalcev, ustvarja vedno nove smučarske kreacije. Vse pa mora biti mladostno, sveže, živahno. Tudi smučarji, ki jih bolj zanima vprašanje snega, kakor pa modne novotarije, morajo seči po teh rečeh, kadar potrebujejo nove opreme. In tako se zgodi, da moda vendarle obvlada sliko na snežnem terenu, ki zato po svoji barvni razgibanosti in živahnosti ne najde tako zlepa primere. Tu se je moda vživela v hitri tempo sporta. Ne prekosljivi blešč solca na snegu, ustvarja živahne in praktične modele, ki razveseljajo oko in tudi ustrezajo sportnim zahtevam.

Pravilna obutev in pa blače tvorijo ne-kakšno podlago za smučarsko garderobo. Kakšne blače se bodo nosile letos? Se vedno mnogo norveških blač, ki se podajo vsaki postavi. Novost so dolge, spodaj ozke blače, ki sicer niso tako zelo estetične, so pa zato bolj praktične. Vedno bolj se tudi uveljavljajo smučarske pumparice, ki dajo postavi mladeniški sporten videz in so zato seveda primerne le za mladeniško vitke postave! Tudi blačno krilo se je letos pojavilo na »dilecah«, seveda le za dobre smučarke, ki redko padajo.

Kaj pa smučarske jopice? Zelo se razlikujejo v barvi in obliki. Le pri klasičnem norveškem dressu je jopica iste barve, kakor blače, sicer priporočila moda kontrastno barvno jopico iz drugačnega tvoriva. Naj-

Praktična Božična darila

KRZNENI IZDELKI po reklamnih cenah pri

L. ROT

LIUBLJANA, MESTNI TRG 5

novije jopice imajo obliko modkega telovnika, druge zopet klasično obliko modkega jopice. Jako moderne so tudi karaste jopice ter jopice iz živobarvnega usnja. No, izbire je res več nego dovolj, za vse postavne in za vse okuse.

Sportni jumperji in druga pletena dopolnila so letos izdelani iz jako debele, grobe volne v močno izbočenem šivu in v močnih živih barvah.

Končno so velike važnosti tudi smučarske rokavice, ki jih letos priporočila moda iz krzna, iz podložnega nepremočljivega tvoriva ali iz podložne svinjske kože.

Na prvem mestu naše skice vidite dres s svetlimi in precej kratkimi pumparicami, ki jih dopolnjujejo postrani zapete, nepremočljive gamaše. Jopici ki ima obliko modkega telovnika, je iz naravnobarvnega, svinjskega usnja (1. skica).

Naš norveški dres si zamiljamo iz lepega, temno zelenega sukna. Obe vrsti gumbov na gladki jopici večeta dve prešiti propni iz blaga. Enaka prepona krasi desno stran okroglega reverja, ki prehaja v navzgor zavijani, okroglo ukrojen ovrtaš. Poselnost je ovrtašna ruta iz leopardovega krzna, ki soglaša z enako čepico in krznenimi okraji smučarskih rokavic (2. skica).

Naslednja skica učinkuje izrazito sportno. Tu so praktične pumparice iz vzorčnega volnenega blaga, topel pleten pulover in usnjen telovnik brez rokavov. (Takšen dres izpopolnimo še s kratko jopico iz nepremočljivega gabardina). Usnjeni telovnik ima namesto žepa praktično torbico, ki je postarani pritrjena na pas (3. skica).

Ze prej omenjeno, spodaj stisnjeno obliko imajo hlače našega zadnjega modela. Ta brez dvoma najbolj praktični dres je izdelan iz nepremočljivega, svetlega gabardina in ima obliko »overalls«, to se pravi, je ukrojen v enem kosu. Zapnemo ga sprejda s patentno zadrgo, tako da sneg in vlaga prav nikjer ne moreta prodreti skozenj. Živobarven pas, enaka čepica in ovrtašna ruta poživljajo nekoliko dolgočasno naravno barvo tega kostuma (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

Jesenski čas: Razvado, ki jo opazujete pri vašem otroku smatram za samoskrumbo (onanijo). Malo čudno je sicer, da je to nastopilo že v teh letih, ker nastopa običajno za časa pubertete, oziroma par let prej. Priporočam, da postopate sledeče. Otroka je treba tako duševno, kot telesno zaposliti. V postev bi prišli v tej dobi dolgi sprehodi in pa telovadba v obliki iger, teka in slično. Ravnotako bi bile na mestu hladne kopeli celega telesa. Pazite na hrano, ki ne sme vsebovati nikakega mesa niti ostrih začimb in je najbolje, da sestoji iz mlečnih in močnih jedi. Izključiti je treba poleg tega, da ne trpi otrok nad kakih črevesnih zajedalcih (glitah), odnosno da nima kakšnega spušča okoli spolov, odušno danke. V obeh slučajih nastopa seveda neznosno srbenje, katerega se skuša otrok iznebiti s praskanjem kar lahko posredno vodi do tega neljubega pojasa. Ako trpi otrok na izpuščaju, ali pa glitah, je seveda to treba najprej zdraviti. Ko pride do ozdravljenja, bo navada sama od sebe ponesla. Postopajte po nasvetu.

Materinstvo: Iz vaših podatkov sklepam, da so bili vzrok vašim prejšnjim molinjam slabo razviti jajčniki, kar se je pa v zadnjem letu popravilo, tako, da ste imeli skoro redno perilo. Z ozirom nato, se mi zdi, da z vaše strani ne more biti zapreke, da ne bi zanosila. Verjetno je tudi, da ste se nosila, kot sklepam iz podatkov, ki jih navajate. Krvava sluz, ki ste jo opazili, pa je lahko brezpomemben pojav, lahko pa je tudi znak začenja jopice se eplava. Najbolje bo, da ostanete par dni v postelji, kar je na ta način mogoče da se splav še vsilavi. Vse to pa končno ni važno v vašem slučaju. Važno je samo to, da se mi zdi, kotlikor je pač mogoče na daljšo reči, da ste sposobna, da postanete mati. Zato je vaše razburjenje popolnoma odveč, zlasti pa z ozirom na kratko dobo, ko ste poročena.

Starost: Da, Receptov, kot že večkrat na tem mestu omenjam ne morem priobčiti in se morate pač obrniti na kakšnega zdravnika.

Voh: Vzrok da izpuščaji voh je iskati v izpraznjenih sluznicah nosa. Tem spremembam so pa zopet vzrok razna vnetja kostnih votlin, ki so v zvezi z nosno votlino. Kot posledico teh vnetij opazimo, da sluznica nabrekne, ali pa se celo stvorijo izrastki na sluznici, ki lahko skoro

popolnoma zamaše nos. Mislím, da je najbolje, če o priliki vprašate kakšnega strokovnjaka za nosne bolezni za svet, po čigar navodilih se ravnamo.

V. F. Vzrok vašim napadom ponoči je najbrže naduha. Zdravil proti temu je mnogo. Je pa stvar la. Enemu nadušljivcu koristi oz. pomaga eno zdravilo, drugemu pa drugo. Zato je težko svetovati in je najbolje, da se glode tega sportazumete z zdravnikom. Kot pišete, vam je že predpisal zdravila, ki pa sedaj ne učinkujejo več tako kot prej. Treba jih bo torej premenjati. Poleg tega mi pišete tudi, da ste bolni na srcu. Tudi v tem pogledu ne morem na daljšo predpisovati zdravil. Pač pa lahko samo svetujem sledeče. Izogibati se morate vseh večjih telesnih naporov. Hrana naj bo čim manj slana in je najbolje, če enkrat tedensko ne vžijete cel dan nič drugega kot 1 liter mleka, poleg kruha, v manjših obrokih. S takim postopanjem razbremenite srce, in mu daste možnost, da se popravi. — Pred 1 mesecem ste, kol mi nadalje pišete, kašljali kri, da jo je zdravnik komaj vsavil. Na daljšo vam morem reči samo to, da pride kri v glavnem lahko iz pljuč, ali pa želodca. Eno kot drugo je sicer nevarno, se pa popravi ob primernem zdravljenju. Kaj naj svetujem? V vašem slučaju se morem čutiti samo na splošne opazke in nasvete. Točneje vas pouči lahko samo zdravnik, ki vas je že pregledal in zdravil. On bo tudi presodil, ali je za vas bolj primerno zdravljenje doma, ali v bolnici.

ŠAH

V matchu Eliskases—Spielmann na Semmeringu tik pred koncem še vedno ni jasno, kdo bo zmagovalac. Tudi tretja in četrta partija sta končali remis. V peti, ki jo spodaj prinašamo, pa je Spielmann zmagal z izvrstno igro v tipičnem svojem stilu, žrtvujoč kmeta in figuro za napad. Tudi v šesti partiji je bil Spielmann v premoči, vendar se je Eliskases rešil v remis. V sedmi pa je Eliskases izenačil stanje v matchu z zmago v divji pruski partiji.

ITALIJANSKA OTVORITEV

Beli: Spielmann Črni: Eliskases
1) e2—c4 e7—e5
2) Sg1—f3 Sb8—c6
3) Lf1—c4 Lf8—e5
4) c2—c3 Dd8—e7

Moderna obrambna varianta proti italijanski otvoritvi. V turnirski praksi jo je uvedel pred leti dr. Aljehin. Smisel poteze D7 je, da hoče črni imeti po 5) d4 točko e5 dvakrat branjeno, tako da mu potem ni treba menjati na d4 ter s tem utrditi belega središča. V 1. partiji matcha je igral Eliskases starejšo varianto: St6, 5) d4, e4, 6) e4, Lb4+ ter prišel po 7) Sc3, Sc4, 8) 0—0, Sc3: radi nepazljive Spielmannove igre kmalu v popolnoma dobljeno pozicijo. Sedaj pa se je gotovo bal kakšnega presececa in izbral drugo nadaljevanje.

5) d2—d4 Lc5—b6
6) a2—a4
Mesto tega so poskušali že tudi 6) d5, Sd8, 7) d6? Na ta način nastane za črnega kljub kmetu več težka pozicija, ker je oviran v razvoju, vendar ob pravilnem nadaljevanju najbrž lahko pride v prednost. Igrana po — pa grozi dobiti figuro. Na pr. Sf6, 7) d5, Sd8, 8) a5, Lc5, 9) b4.

6) 0—0 a7—a6
Slabše je 7) Lc3 ali 7) Lg5.
7) 0—0 d7—d6
8) h2—h3

Beli mora preprečiti Lg4, kar bi preveč oslabilo točko d4.
8) Sg8—f6
9) Tf1—c1 0—0
10) b2—b4!

Beli se ne zadovolji z razvojno potezo 10) Lg5, ker hoče s svojimi gibljivimi kmeti na damskem krilu izvajati pritisk na črno pozicijo. Črni sedaj tudi težko sprejema ponujeno žrtve kmeta: e4, 11) e4: Sb4, 12) a5, Lc7, 13) Sc3 in razvojna prednost belega več ko odtehta kmeta.

10) h7—h6?
Dosegljivo je črni enostavno in dobro branil, zadnja poteza pa je zanimiva napaka. Res pa je bilo težko videti vse namene belega. Pravilno je bilo pač Sd8! Na 11) Lg5 ima potem črni s Se6 12) Lh4, Sf4 dovolj dobro igro. Napram nadaljevanju partije pa bi imel črni tempo več za obrambo.
11) Lc1—a3!

Zelo močno in za črnega neprijetno. Grozi seveda b4—b5 ter potem d5: Spielmannova poteza pokaže čisto nove ideje italijanske partije.

11) ... 8b6—d7
Edino. Na Sb7 pride 12) b5, Sc3, 13) La2 (ne pa 13) Sc5: Df6), na Sb8 igra beli 12) b5, Sbd7, 13) Sh4! z grožnjama Sf5 in Sg6. Po 11) ... e4: 12) e4: postane belo aredišče premočno; 11) ... Sd8, 12) b5, Sd7 pa bi izpremenilo samo vrstni red potez v partiji.

12) b4—b5 Sc6—d8
13) Sb1—d2 De7—f6

Črni v svoji točki poziciji nima izbire. Ni alo ab5: 14) ab5: Ta3! 15) Ta3: d5. Na videz dobi sedaj črni figuro, toda beli igra 16) Ta8 in lovec c8 obvladi Zelo zanimiva možnost!

14) Sd8—f1 Sd8—e6
15) Sf1—e3 Sc6—g5?

Bolje je bilo pač Sf4, kar bi dalo črnemu lažjo obrambo. Skakač je bil edina lahka figura, ki bi lahko branila črno kraljevo krilo pred napadom.

16) Sf3: g5 Df6: g5
17) b5: a6 b7: a6
18) a4—a5!

Kor ima črni skoro vse figure v neugodnih pozicijah zbrane na damskem krilu, mi ali beli lahko na napad na kraljevem krilu. V to svrhu rade volje še žrtvuje kmeta, da dobi za napad nekaj tempov.

18) ... Lb6: a5

Po La7, 19) Sd5 bi stal črni še slabše.

19) La3—c1 La5—b6
Seveda ne Lc3, 20) Sd5 z izgubo figure.

20) Sc3—f5 Dg5—f6
21) Te1—e3 Sd7—b8

Žalostno, toda boljše potez ni. Tako je vsaj beli skakač napaden. Grozilo je prehod Tg3.

22) Sf5: g7!

Zelo lepa, toda ne ravno pretežka žrtve figure. Beli razbije za ceno figure rokadno pozicijo, nakar z ostalimi figurami zmagovalno izvede napad. Črnemu pač manjka obrambnih figur.

22) ... Kg8: g7

23) Dd1—h5

Z grožnjo 24) Tf3 ter nato Tg3.

23) ... Kg7—h7
24) Te3—f3 Df6—g6
25) Dh5—h4 Sb8—d7

Skakač hiti pomagat k obrambi Poteza pa je radi grožnje Tf6 itak izsiljena. Na f5 bi prišlo 26) Tg3, Df6, 27) Lg3.

26) Tf3—g3 Dg6—f6
27) Lc1—g5 Df6—g7
28) Lg5—e3 Dg7—f6
29) Lc3—g5

Beli v časovni stiski še najprej ponavlja poteze, preden izvede odločilni udar.

29) ... Df6—g7
30) Lg5—e7! Dg7—h8
31) Dh4—h5!

Z grožnjo Df5 mat ali Lf7: ter nato Dg6 mat.

31) ... Sd7—f6
32) Dh5—f3! Tf8—g8

Skakač se ni mogel umakniti. Na pr. Sg8, 33) Lf8: ali Se8, 33) Lf7: itd. ali Sd7, 33) Df5 mat.

33) Le7: f6 Tg8: g3
34) f2: g3 Dh8—g8
35) Ld4—d5

Beli je dobil ves žrtvovani material nazaj, povrhu pa ima še sijajno pozicijo ter izgleda na ponovni napad.

35) ... Ta8—b8
36) Kg1—h2 a6—a5

Črni mora prepustiti kmeta e5, kajti po e4: 37) e5! ter Le4+ bi beli napad takoj prodl.

37) d4: e5 d6: e5
38) Lf6: e5 Lc8—e6
Drugače kmeta f7 ni bilo mogoče braniti.

39) Ld5: e6 f7: e6
40) Ta1—d1

Odločilno. Proti 41) Td7+ ni obrambe. Na Td8 pride seveda 41) Td8: Dd8:, 42) Df7+ ter mat, na Dd8 pa 41) Df6. V obupu žrtvuje črni še damo za trdnjavo in lovca.

40) ... Dg8—g6
41) Td1—d7+ Kh7—g8
42) Td7—g7+ Dg: g7
43) Le5: g7 Kg8: g7
44) c3—c4 Tb8—e8

Malo bolje je bilo pač Se Ld4.

45) c4—e5 Lb6—a7

Seveda ne Lc5:, 46) Dc3+.

46) Df3—c3+ e6—e5
47) Dc3: a5 La7—b8
48) Da5—b5 La7—f7
49) g3—g4 črni se vda.

Kmetje na kraljevem krilu morajo hitro odločiti.

Vasja Pirc

Pestani in ostani član

Vodnikove družbe!

Cvetko Golar:

Plemeniti Marko

»Nič se me ne boj, Lucija, za vse na svetu ne storim tega, ali vseeno boš moja. Seveda moraš tudi ti kaj storiti.«

»Sama nič ne opraviš, in kadar bo šlo za res, bo prepozno.«

»Nikoli ne sme biti prepozno.«
Ves nemiren je Marko gledal v tla in ni vedel, kaj bi storil. Že je hotel kar leteti nad starega Jeremijo, da bi mu skočil za vrat, ako bi mu ne dal dekleta.

»Nikar ne bodi tako nepočakani! Zmeniva se in skupaj pojdeva k očetu, to bo najbolje. Povedal jim boš, kako je z nama. Tudi jaz bi rada vedela, kaj porečejo na to.«

»Saj nič ne opraviš! S samo besedo te ne dobim in vem, da moram nekaj storiti, nekaj velikega, kar bo prišlo kot blisk z neba.«

»Mogoče ni tako hudo, in se bodo oče dali pogovoriti. Veliko je že zamujeno, pa še ne vse. Mene še niso vprašali, in prodati se ne dam. Pa tudi Matiče si ne bo upal da bi me vzel brez moje volje. Naglo stopiva, zdaj na večer so oče doma.«

Veter se je trgal in se zaletaval po žitu. ki je mehko vstajalo in padalo. Sumelo in božajoče so tekale sape. zadržale ob klasje in bilke, smemale so maku rdečo krono, in jo delile ječmenu in

ovsu. In detelja je bila vsa cvetoča in je dišala po medu in čebelah. Zlivalo se je daleč nekam pod breg, kjer je vstajala že večerna meglica, kakor bi polje zaigalo kadilo pred oltarjem svete nedelje. Dolga rž se je upogibala počasi in slovesno, včasih pa je nenadno planila in zašumela, kadar je veter skočil iz zasede v njeno visoko hišo.

Marko in Lucija sta šla počasi med njivami proti vasi. Držala sta se za roke in nista nič govorila, kakor da je med njima vse jasno in dogovorjeno. Bila sta že pri potoku, ki je tekkel iz vasi, ko se je Lucija spet predramila: »Marko, glej da boš lepo govoril noč, drugače bom jokala.«

»Le tega mi ne govori, da bi jokala! Ako mi tudi oče kaj hudega pove, naj bo danes, saj mu ne ostanem ničesar dolžan. Samo tega ne vem, kako bo s teboj.«

»Zame se nič ne boj, samo glej, da bom kmalu tvoja žena.«

»Ne boj se, še letos bom tvoj mož. Dolgčas mi je samemu, in nič me prav ne veseli.«

»Marko, oh, da bi se že vzela! Ti ne veš, kako hrepenim po tem! Pusto mi je pri očetu, in sita sem že večnih nauk in molitve.«

»Presneli oče Jeremija! Tako drda

rečne vence, da se sliši po vsej vasi. Saj tudi pri nas molimo, pa ne tako.«

Njive so prišle do ceste, in na koncu je tekla mimo njih kolovozna pot in je držala na sredo vasi. Na ovinku je stala družba starih tepk, ki so se gnetle druga pri drugi in vršale s listjem, kakor bi godrnjale dobre znanke. Za njimi je stala na pol zidana, široka in nizka hiša z lesenim podstrešjem, ki je bilo vse zakajeno in strohnelo.

»Kar v hišo pojdi, da bo prej zgovorjeno«, je dejala Lucija.

Stara hrastova vrata so bila samo priprta in so široko zavreščala, ko sta jih odprla. V veži je bilo napol temno, in na mizlem ognjišču sta stala dva velika lonca, polna surovega krompirja. Marko se je skoro spodtaknil na grčevem polenu, ki je molelo iz pečnice, in je trda prijel za kljuko.

Tudi v izbi je bil mrak, vendar je Marko hitro zagledal očeta Jeremijo, ki se je naslanjal na mizo in pisal številke in krize na trd papir.

»Ali ste doma, oče, sem se bal, da vas še ni iz cerkve pa ste že pri delu. Ali imate velike račune?«

»Kdo pa si, ki bi rad vse vedel?«

Stari oče je pokrtil papir z rokavom, siva in oglata glava se mu je tresla in oči so se skrile pod kožate obrvi.

»Jaz sem, jaz, saj sva sosed, pa me niste spoznali!«

»A ti si, Marko, saj si res ti, no, kaj bi pa rad?«

»Dober večer sem vam prišel voštit,

pa vidim, da vas motim pri delu. Ali ste tisto zapisali, kar ste dali našemu Tinetu? Vse je zapisil!«

Pogledal je, kam bi sedel, a se je premislil in počakal, da mu ukaže oče. Lucija se je obrnila k peči in se z rokami prijel zelenega robu.

»Da je zapil? Bom pa tožil, če mi ne vrne do Božiča. Oh, saj sem vedel, od tebe ne pride nikoli nič dobrega.«

»Oče, zakaj ste mu pa posodili, ali sem vam jaz rekel? Gotovo vam je obljubil visoke obresti!«

»Saj pravim no, to je zavržena hiša«, je godel oče in ni maral slišati, kar ga je vprašal Marko.

»Zakaj smo zavržena hiša, ali nas je Bog zavrgel?«

»A to bi rad vedel? O, lahko bi ti povedal, pa se ne maram prerekati s teboj, ha ha.« se je veselo in s čudno rezkim glasom zasmejal oče Jeremija. Očali je imel na nosu in jih je popravljal in vlekel na čelo.

»V resnici mnogo veste oče, kdo vas je pa navdihnil? No, pa nisem prišel zato, za lepota bi se rad nekaj z vami pogovoril.«

»Ako pride Marko v vas, potem je že nekaj posebnega, ha ha. tisti Marko ki bere bukve in razume vsako pisanje. Ali bo ostalo lepo vreme? Saj veš, kosi ti bo treba.«

Marko je bil v zadregi, saj je videl da ga oče ni nič kaj vesel, kakor bi mu bilo znano, s kakšno besedo je prišel Drobne, sive oči so ruu mežikale in ne-

jevoljno se je obračal skozi okno.

»Ne vem, oče, ne vem, ali ne bi Matička vprašali? Tisti zvoni oblakom in megli pa bi vam mogoče povedal. Pšenico sem šel gledat, če je ni zima vzela. Dobra letina se obeta, ako ne bo hude ure in viharja —.«

»Da, huda ura in vihar, vse to je od Boga, mi sami nič ne znamo. Marko, ampak ti, saj veš, ne dš dosti na te stvari.«

»Zakaj, oče, pogan tudi nisem!«

Kar tesno je postajalo Marku ko je gledal očeta, ki ni zaprl usti, in je godel po malem. Obrnil se je k peči, in ko da ni več Marka v hiši, in iztegnil dolgi vrat, da so se mu napele žile in je izstopilo koščeno jabolko. Obraz mu je bil trd in mrzel. Obrnil se je k Luciji.

»Kje si bila, deklina, vse popoldne? Saj nauk mine ob treh, in ure tudi nisi molila! Nikjer te nisem videl v cerkvi.«

»Saj ste mi včeraj rekli, naj grem na njivo pogledat, ali je detelja že zrela za košnjo —.«

»A, z njim si hodila, namesto da si ostala v cerkvi!«

»Saj smo sosedje, pa sem ga vprašala, kdaj začno kositi in če bi nam lahko pomagale, je rekla Lucija.«

»Kdo nam bo pomagal, ali Marko? Saj bomo lahko brez njega!«

»Pa ste rekli oni teden!«

Hiša usode imperija

Camberland Terrace št. 16 v Londonu — Malokdo, ki je v nji stanovan, je bil deležen sreče

G. Simpsonova je zapustila svoje stanovanje v Londonu, da se preseli v Cannes. Skrivnostna hiša Camberland Terrace št. 16, na katero je gledalo v teh dneh pet celin, je zopet prazna.

Ga. Simpsonova ni prva

Ženska v senci prestola. ki je bivala v tej hiši z mirno, srednjeveško aristokratsko zunanostjo. L. 1873. je umrla med njenimi stenami celo prava kraljica: Cunda Kur, zadnja vladarica Lahura in Sikhov, indijska Judita in Mesalina v eni osebi. Svojega moža je umorila, ker je simpatiziral z Angleži,

prevzela je sama vlado

in je sanjala o tem, da bi obnovila kraljestvo mogulov. Pet let se je bojevala s spremeniljivo srečo proti četam kolonialne vlade, na zadnje so jo v odločilni bitki ujeli s sabljo v rokah ob zidu njene palače. Kraljica Viktorija jo je dala spraviti v London, odredila ji je stan v hiši Camberland Terrace št. 16 in posebno pokojnico. Cunda Kur je tu

živela še sedemnajst let, veljala je za zelo pobožno in radodarno, pa se ni pozabila niti za en dan kopati v vodovodu Tenze po indijskih obredih.

L. 1898. je bival v tej hiši sir Percival Chester, poveljnik angleške križarke. Križaril je s svojo ladjo po Sredozemskem morju, ustavil se je v Monte Carlu in je zaigral tam 6.000 funtov iz ladijske bla-

gajne. Naslednje jutro je sporočil upravi kazine, da bo pogoltnil vse

s topovskim ognjem v zrak,

če mu ne vrnejo denarja, ki ni njegova, temveč državna last. Uprava je poslala protestno brzojavko v London in je plačala. Sir Percival je nato ureal svoje zadeve in se ustrelil. Njegova afera je šla skozi ves svetovni tisk, postala je junak romanov in filma, a l. 1910. ga je posnemal nekdo drugi.

Tudi naslednjemu lastniku

ni ta hiša prinesla sreče.

Bil je bogat trgovec, ki mu je žena ušla z najboljšim prijateljem in ki je nekoliko dni pozneje umrla za preveliko dozo morfija. Po njegovi smrti je hišo kupila Mabel Chatterley, prijateljica vojvode Montrose. Umrla je zavoljo navajanja nekega indijskega rastlinskega strupa, ki so ga bili neznanci

skrili v šopek cvetlic

in ga tako poslali v njeno hišo. Nje sin, sedanji duke od Montrose, je vodja škotskega avtonomističnega gibanja.

Naslednji lastnik je začel svojo kariero kot iskalec diamantov in je umrl kot milijonar v tej hiši naravne smrti. Tudi njegove naslednik, neki inženir, je živel v na videz urejenih razmerah. Nikoli niso mogli ugotoviti, ali je bil padec skozi okno, za katerim je umrl,

o tem, da Dežela Aleksandra I. ni otok, kakor so menili doslej, temveč je po gorski verigi zvezana s Hearstovo deželo. Še bolj presenetljiva je najnovejša Rymilliova vest, da je na kraju, kjer se družita Grahamova dežela in celina, odkril preliv, ki se razteza daleč v Antarktido. Rymill je v letalu zasledoval ta preliv več nego 200 kilometrov daleč, ne da bi videl njegov konec. Potem se je moral zavoljo pomanjkanja goriva vrniti, toda upa, da bo mogoče na kakšen poznejšem poletu dohnati, ali gre tu le za fjord ali morsko cesto. Čudno je, da nobena izmed prejšnjih ekspediciij niti ne Wilkinsova, ni odkrila gorske verige in tega velikega preliva.

Potem ko je Rymill z več poleti odkril doslej popolnoma neznan, ogromno gorsko verigo, ki se razteza od Dežele Aleksandra I. do južne Grahamove dežele, je sedaj skupina s samni to novo ozemlje lahko tudi obiskala. Sedaj ni več nobenega dvoma

padec po dveh ali več stopniščih — 50 dolarjev, trčenje dveh avtomobilov — 150 do 200 dolarjev v skladu z brzino, skok s pečine v morje — 50 dolarjev, skok s padalom — 150 dolarjev, skok iz letala v drugo letalo v zraku — 200 dolarjev, skok v veliko mrežo — 75 dolarjev, skok v majhno mrežo — 150 dolarjev, padec z letalom — 500 do 1500 dolarjev.

samomor ali nesreča.

Med svetovno vojno je to hišo najela angleška vohunska in protivohunska služba. Tu je šef britske tajne službe na Holandskem John Dipp sprejemal agente, ki iz varnostnih razlogov niso smeli stopiti v oficijalne prostore Intelligence Servicea. Tu je prešla svoja navodila n. pr. lepa Irka Flora Polanska, ki je spomlad leta 1916. odpotovala kot

»odlična Holandka«

v Hamburg, postala tam prijateljica poveljnika nemške oklopne križarke »Kronprinzessin Cecilie« in temu v zaljubljeni uri neopazno izmaknila neznan oroben zvezek. Ta zvezek je angleški admiraliteti priskrbel zmago ali kakor hočete to imenovati v odločilni pomorski bitki pri Jutlandi v maju istega leta.

lepi Flori pa se posebno premija

800 funtov, čeprav je bila že itak najbolje plačana agentka angleške tajne službe. Ta zvezek je bil namreč skrivni seznam signalov nemške vrhovne mornariške uprave.

Tudi domnevna avstrijska grofica Lisa von Rollenberg, edina velika vohunka antantnih sil, katere prave istovetnosti protivohunska služba osrednjih sil ni mogla odkriti do konca svetovne vojne, se je v tej hiši seznanila s tajnostmi

angleške tajne službe.

Dolga vrsta tragedij, intrig in pustolovščin se je zgodila ali se je začela oziroma končala v tej skrivnostni hiši. A nobeden izmed teh dogodkov ni posegel tako globoko v usodo svetovnega imperija kakor ljubzenski roman Edvarda VII. in gospe Simpsonove.

Atomi pod drobnogledom

Nova fizikalna podoba sveta — Zadnji sestavni delci materije

Preveč je delcev in najboljši bi bilo, da bi izgini, je šaljivo pripomnil znani fizik dr. Snow v neki razpravi, v kateri se bavi s sedanjimi fizikalnimi nazirani o zgradbi sveta.

»Kakšnih dvajset let že vlada

ideja o planetarnem atomu

kot zadnjem sestavnem delu materije«, piše dr. Snow. »Čudno je, da so se laiki mnogo lažje sprijaznili s to nenavadno po-

dobo nego strokovnjaki, ki so slutili toliko nepojasnjenega in nepojasljivega za vso to nazornost. Rutherfordovo svetovno važno dejanje je bilo, da je to podoba ustvaril in je še danes v splošnem veljavna. Planetarni atom je postal javno terišče, vsak ga pozna,

vsak pozna krožeče elektrone, ki niso nič drugega nego najmanjši negativni električni naboji, in vsakdo je že

slušal o protonskem jedru, ki je 1846krat težje od elektronov. To bi bila oba temeljna sestavna dela snovi. Razlike med posameznimi elementi so bile samo kvantitativne. Število protonov v atomskem jedru in število krožečih elektronov okrog tega sta določali strukturo določene snovi. Tako je bila samo številna razlika, ki je ločila n. pr. neon od ogljika. Toda pripomniti je treba, da gledamo

na planetne podobni elektron

danes bistveno drugače. Po novi kvantni teoriji ga smatramo vtisih za delec, vtisih za val, in to je podoba, ki ji nečolani duh in preprosta predstava ne moreta več slediti. Drugi pa smo odkrili še dva nova delca. Tu je pred vsem nevtron, ki ga je l. 1932. odkril Chadwick v Cambridgeu. Nevtron slisi

združitvi protona in elektrona, kajti maso prvega in nobenega naboja — pozitivni in negativni naboj teh dveh delcev bi se bila torej medsebojno razveljavila. Še bolj presenetljiv pa je pozitron, ki ga je pred razmeroma kratkim časom odkril Blackett. Ni namreč nič drugega nego pozitivno nabit elektron. Vprašanje je sedaj, da-li imamo pendant k temu, namreč

negativni proton.

Doslej ga niso odkrili, toda iščejo ga računski fiziki. Prav dobro bi si lahko predstavljali svet, katerega materija bi obstajala isto tako iz negativnih in pozitivnih delcev kakor Rutherfordov svet. Toda tedaj bi nastopila

popolna premena

in obstajala bi nevarnost, da bi se oba svetovna, če bi se kdaj srečala, medsebojno — razveljavila. Razen tega domnevajo, da obstoji tudi nevtralen, nenabit delec v velikosti elektrona, ki bi ga potem, v skladu z nevtronom, imenovali lahko nevtrino. Tako se prikazuje zgradnja atomov za bistveno kompliciranejšo, nego smo mislili še pred nedavnimi.

ANEKDOTA

Basil Zaharov se je pogajal z nekim eksotičnim ministrom zavoljo dobave vojne materiala. Konkretna pa je bila hitrejša in minister je njegove ponudbe odklonil. »Ekskalenca, prepričan sem, da to ni vaša zadnja beseda«, je dejal Zaharov. »Jutri, v četrtak, pridem spet in vas povprašam.« — »To je brez pomena«, je dejal minister, »razen tega pa jutri ni četrtak, temveč torek.« — »Stavim z vam ekskalenca, za 100.000 frankov, da je jutri četrtak!« — Zaharov je izgubil stvar, to, da dobil je dobavo...

VSAK DAN ENA

»Nu, zdaj povej, koliko tehtam!«

(»Politiken«)

Živega so zazidali

Grozovite metode kitajskih razbojnikov

V evropski četli Harbina je skupina Hunguzov ugrabila veletrgovca Lonsona, ki ima svoje poslovne prostore v neposredni bližini postaje. Trgovčeva družina je zvedela za to šele iz pisma, ki so ga napisali razbojniki in v katerem zahtevajo odškodnino 6000 gobijev.

Svoje so poslali to vsoto po neki zaupni osebi. Preden bi ta izročil denar, je zahteval, naj mu banditi pokažejo kakšen listek

z Lonsonovo pisavo, da bi se prepričal o tem, ali je trgovec še živ. Banditi so to odklonili z motivacijo, da leži Lonson v celi, v kateri je živ zakopan, bolan. Živila so dejali, mu dovajajo po dolgi cevi. Ker svoji po tej odklonitvi s strani roparjev denarja seveda niso hoteli dati, so se pogajanja razbila. V Harbinu domnevajo, da so razbojniki Lonsona kmalu po ugrabitvi umorili.

Ogromen bombnik

Letalo, ki lahko naloži 3 in pol tone bomb ter se dvigne s polnim tovorom 7000 m visoko

Te dni je italijanska zračna oborožena sila prevzela na letališču Lonate Pozzuelo pri Milanu najmočnejše letalo, kar so jih zgradili doslej.

Orjak razpolaga z dvema Fiatovima motorjema po 1000 k. s., ki mu dajeta največjo brzino 440 km na uro. Naloži lahko 3 in pol tone bomb in s polno obtežbo se lahko v 21 minutah dvigne v višino 7000 m. Po potrebi pa se lahko dvigne s polno obtežbo 10.000 m visoko, brez tovora pa 12.000 m, kjer mu ne more škodovati nobeni protiletalski topovi.

V dolžino meri »BR 20«, kakor so krstili novo letalo, 15,6 m v višino 4,20 m in ima 24 m krilne razpetine. Oboroženo je s šestimi strojnimi kmeti, ki so nameščene po dve v treh stolpih. Eden teh stolpov je v notranjosti letala pod pilotovim sedežem in se da spustiti pod trup, drugi vrtilni stolp je v repu tretji pa v glavi letala nad pilotovim sedežem. Akcijski radij novega bombnika znaša 3050 m.

V obširnem članku, ki ga je napisal v glasilu italijanskega zračnega ministrstva, pravi letalski strokovnjak Umberto Mag-

gioli, da more ta novi letalec stroj doseči z lahkoto vsako evropsko prestolnico, jo bombardirati in se vrniti, ne da bi mu mogla nasprotnikova obramba do živega.

Slon požigalec

Na čuden način je postal slon neprosto-voljni požigalec neke vasi v Indiji. V tej vasi so pridelili spreved, pri katerem so sodelovali tudi sloni. Živali so nosile s svojimi rilci smolne plamenice.

Zgodilo pa se je, da je vrela smola kanila enemu izmed slonov na rlec. Rilci so baš najbolj občutljivi udje pri slonih. V svoji bolečini je žival pobesnela in stekla po vasi. Stekla je po ozkih ulicah med hiše, pokrite s slamo — v rilcu pa je še vedno držala gorečo plamenico. Ena izmed streh se je vnela, bilo je malo vetra, in ni dolgo trajalo, da je postala kmetova vasa vas žrtev ognja. Zaman so si ljudje prizadevali, da bi kaj rešili, zadovoljni so morali biti, da so odnesli vsaj zdravo kožo.

Točno plačuj »Jutru« naročnino Varui svojem zavarovalnino

Od clowna do multimilijonarja

Ob smrti kralja ameriških cirkusov Johna Ringlinga

V New Yorku je umrl po dolgotrajni bolezni v starosti 71 let multimilijonar in kralj cirkusov John T. Ringling. Z njim je umrl zadnji izmed nekoč slovitih sedmih bratov Ringlingov. L. 1932. si je zastupil kri in so mu morali odrezati obe nogi, od takrat je ležal. Vsi ljudje okrog njega in tudi zdravniki so menili, da bo kmalu umrl, toda starec je imel dovolj krepke naravo, da ga smrt ni mogla premagati skoraj še pet celih let.

Ringling se je rodil kot sin ubogih nemških kmečkih priseljencev v Jowi. Oče je imel mnogo dela, da je mogel za silo nasiti svojih sedem sinov, ki zato niso dobili prave šolske vzgoje. Sam jih je učil. V družini ni bilo prav nič krvi artistov in tudi John ter ostali njegovi bratje niso nikoli mislili na to, da bi se posvetili cirkuski karieri. Nekega dne pa se je zgodilo, da se je pripeljal po Mississippiju eden izmed plavalcev varietejev, kakršni so zabavali prebivalce ob veliki reki. Ustavil se je nedaleč od posestva očeta Ringlinga in takrat so imeli vsi bratje priliko, da so si ogledali ves čar za nekoliko centov. Predstava je napravila nanje velik vtis, vendar so menili, da bi mogli poedine umetnike napraviti isto tako sami. morda celo bolje. Še isti večer so sklenili, da bodo sami odprli cirkus. Ni dolgo trajalo, da so svojo namero tudi izvršili. Neobdelan kos zemlje poleg hiše staršev jim je rabil za vajo. Povabili so sosedo, ki so bili nad njihovim predvajanjem navdušeni. Imeli so vedno več gledalcev, nazadnje jim je sam župan tistega kraja dal na razpolago občinsko hišo za nastope. Tu se je začela prava kariera bratov Ringlingov.

Glavna osebnost med njimi je bil John, čigar clownsko in pevsko sposobnost so kmalu zaslovelo preko domačih mej. Sledila so gostovanja po manjših krajih Srednje Zapada in ni dolgo trajalo, da je podjetje Ringlingov naraslo v velik cirkus z menagerijo in vsem, kar spada zraven. V nekoliko letih je bilo treba že več posebnih vlakov, da so prepeljavali cirkusko mesto od kraja v kraj.

Kmalu je imelo to podjetje samo še enega resnega konkurenta: koncern Barnum & Bailey. Toda »kralj cirkusov« Barnum je umrl

JESENSKO IN ZIMSKO BLAGO ZA OBLEKE, POVRŠNIKE, PLAŠČE, SUKNJE itd.

V BOGATI IZBIRI NUDI

DRAGO SCHWAB
Ljubljana, Aleksandrova 7.

VELIKA ZALOGA KONFEKCIJE ZA GOSPODE IN DEČKE.

Preliv na Južnem tečaju

Dežela Aleksandra I. ni otok

Angleški polarni raziskovalec John Rymill, ki hoče od Grahamove dežele naprej raziskati eno najbolj neznanih območij ozemlja Antarktide, je dosegel povsem presenetljive uspehe. Njegova ekspedicijska je karto južne Grahamove dežele, Dežele Aleksandra I. in šele pred nekoliko leti po Wilkinsovi odkrite Hearstove dežele popolnoma spremenila.

Potem ko je Rymill z več poleti odkril doslej popolnoma neznan, ogromno gorsko verigo, ki se razteza od Dežele Aleksandra I. do južne Grahamove dežele, je sedaj skupina s samni to novo ozemlje lahko tudi obiskala. Sedaj ni več nobenega dvoma

Plače za igro s smrtjo

Ameriški »doublji« so stavkali in uspeli

Pred nekaj časa so hollywoodski »doublji«, to je artisti, ki zastopajo filmske zvezdnike v nevarnih prizorih, zagrozili s stavko, če jim plač ne zvišajo. Po daljših pogajanjih so se s filmskimi družbami sporazumeli sedaj za naslednje honorarje:

Ce maj avto povozi artista, bodo plačevali temu odslej vsakokrat po 25 dolarjev, za skok z visokega drevesa — 35 dolarjev, padec po stopnicah — 35 dolarjev,

padec po dveh ali več stopniščih — 50 dolarjev, trčenje dveh avtomobilov — 150 do 200 dolarjev v skladu z brzino, skok s pečine v morje — 50 dolarjev, skok s padalom — 150 dolarjev, skok iz letala v drugo letalo v zraku — 200 dolarjev, skok v veliko mrežo — 75 dolarjev, skok v majhno mrežo — 150 dolarjev, padec z letalom — 500 do 1500 dolarjev.

Najhitrejši vlak

z navadno lokomotivo in vagoni imajo na Angleškem

Sloves najhitrejšega vlaka na svetu je imel doslej aerodinamični vlak »Silver Jubilee« Londonsko in Severovzhodne železnice. V avgustu tega leta je dosegel med Londonom in Newcastleom s povprečno brzino 113 milj na uro, to je nekaj več nego 180 km. Ta velika brzina je sedaj videti premagana.

Te dni je namreč vlak družbe London—Midland—Scottish—Railway prevozil progo med Londonom in Glasgowom, to je 401 in pol milje, ne da bi se ustavil, v manj nego šestih urah. Njegova povprečna brzina je bila torej 68,2 milj na uro. To je videti manj, nego pri »Silver Jubileju«, vendar pa je treba gledati na stvar z drugega vidika. V nobeni drugi deželi na svetu ni mogel namreč kakšen vlak na paro premagati tako velike razdalje brez postanka

v tem času. Na povratku bo isti vlak, kakor pričakujejo, dobil tudi absolutni brzinski rekord za parne lokomotive.

Na svoji vožnji je bil vlak sestavljen povsem normalno. Vozil je z običajnimi, torej ne aerodinamičnimi vagoni in lokomotiva je bila »Princess Elizabeth« normalna angleška lokomotiva za vlake na dolgih progah. Običajni vozni čas je na omenjeni progi 7 ur 35 minut. »Princess Elizabeth« pa je rabila samo pet ur 53 minut in na nekkih delih proge je razvila celo brzino 95 milj.

Avto utonil v reki

Pri Lyonu je zavozil avto s šestimi osebami v reko Saone. Doslej niso mogli potegniti iz vode niti vozila niti trupel. Tudi ne vedo, kdo so bile žrtve.

Po svoji lepi vsebini in lični opremi so knjige založbe »HRAM« najprimernejše darilo ob vsaki priliki.

Izvirna dela Miška Kranjca, katere so bila nagradjena s Prešernovo nagrado: »Os življenja in Zalesje se prebujata, so najboljši plodovi današnjega slovenskega pripovedništva.

Vrsta izbranih prevodov nudi čitateljem pogled v svetovno književnost. V prevodu naših najboljših prevajalcev O. Zupančiča, Vl. Levstika in drugih, so izšla do sedaj dela: L. N. Tolstoj: »Vstajenje«, A. Tolstoj: »Peter Veliki«, I. in II. del, Gogolj: »Mrtve duše«, Balzac: »Teta Lizeta« in »Gde Goriot«, Flaubert: »Gospa Bovaryjeva« in druge.

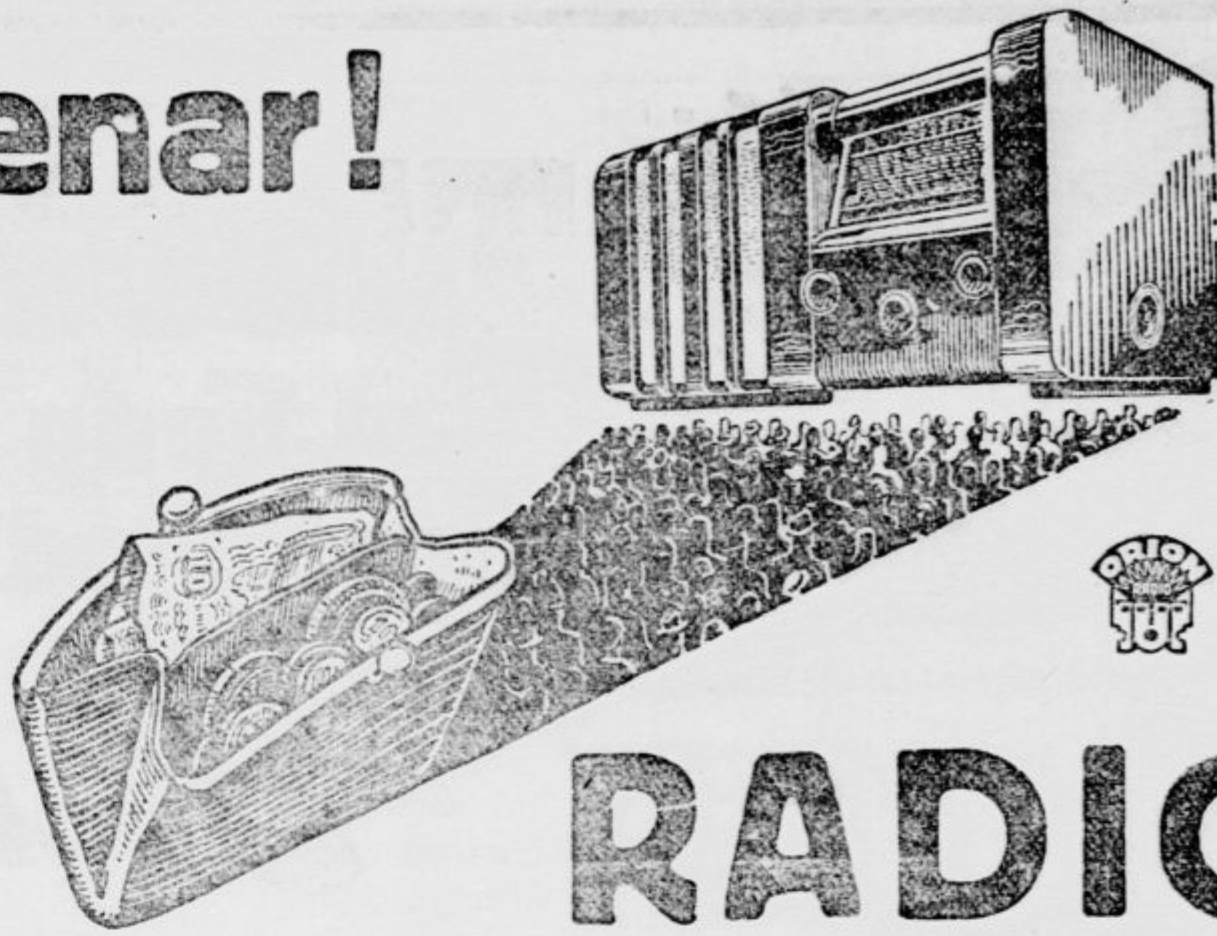
Knjige se lahko naroče tudi proti plačilu v mesečnih obrokih pri upravi založbe »HRAM«, Ljubljana, Florijanska ulica 14.

Najslajša in najboljša
krepina pijača je
BERMET - VINO,
črna iz Fruške gore,
Sremski Karlovci — Gostinčarji nudijo to specialiteto svojim gostom. V sodčkih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov, Sremski Karlovci, Fruška gora.

Za mal denar!

- ORION 33, trocevni super
- Dovršena konstrukcija z specialnim kondenzatorjem za kratke valove, popolnoma brez mikrofonije
- Z malim številom cevi — izvrstni rezultati
- Velik dinamični zvočnik z eksponencijal-membrano
- Luksuzna izdeljava, velika skala
- Nova TUNGSRAM tridna-heksoda omogoča absolutno konstantnost i dovršeno izenačenje fadanga
- Prodaja tudi na dolgoročno odplačila

ORION

RADIO

RADIO r. z. o. z., Ljubljana - RADIOVAL, Ljubljana-Celje — Josip WIPPLINGER, Maribor
M. KRAŠOVEC, Jesenice — I. GUČEK, Zidani most — J. KLENOVSEK, Trbovlje — ST. ENGELSBERGER, Tržič
J. OGRIZEK, Novo mesto. — JANEZ NEMECZ, Murska Sobota.

R. URBAN:

Vstajenje gospoda Treeja

Roman

Nadzornik je po tem spoznal, da mora biti tudi tu vse narobe, vendar ni trafil časa za vprašanje, ampak je velel poštnemu uradniku, naj ga zaveže se do hišnih vrat. Tam je detektiv stopil s sedeža in se opotekel v hišo. Veža je bila polna razburjenih ljudi. Wembleyski seržant je brez smisla tekal sem ter tja. Seržant Cock je sedel na stopniški ograji in buljil predse. V kotu so stali kuharica in služkinje in jokale. Gosposodična Adlercreuzova jim je prigovarjala in jih mirila, komisarja Maxwell in Fitzner, obdana od ostalih redarjev, sta pa klatila z rokami in skušala prepričati drug drugega. Na enem izmed stolov je z debelo obvezano glavo sedel višji nadzornik Robin in držal steklenko whiskyja med kolena. Skratka, bilo je kakor v norišnici.

»Nadzornik Barton!« je zavpil seržant Cock. Ki je bil spoznal predstojnika in se zbudi iz brežutnosti. »Bog nebeški, kdo vas je tako zdelal? Tega se nam je manjkalo!«

Vsi navzoči so se obrnili proti detektivu.

»Barton!« je vzkliknil višji komisar Maxwell.

18

»O pravem času prihajate. Rokina so pobili, orožnico zraven hiše so zažgali, telefonske in brezjavne zveze po vsej okolici so razdejali, vse obročne naših avtomobilskih razrezali, in — ta čas, ko smo gasili — kaj mislite, kaj se je še zgodilo?«

»Sluga Stona so ukradli!« je kriknil Fitzner kar vmes, ko je Barton trudno skomignil z rameni.

»Vraga, to je mnogo, ali ne vse,« je počasi rekel Barton in se z lečico trudoma naslonil na ograjo. »Vlomili so v zapечатeno hišo umorjenega zdravnika in tam so sredi mirnega Wembeya uprizorili bitko kakor na fronti. Obstrelili so me, in zdi se mi, da me moči zapušča!«

»Za Boga,« je vzkliknila gosposodična Adlercreuzova ter odločno raztrgala Bartonu telovnik in s krvjo napoleno srajco. Kaj ne vidite, da je smrtno ranjen?« Tako govoreč je pokazala strelno rano na desni strani nadzornikovi prsi.

Barton se je hotel nasmehniti, a smehljaj se mu je utnil v klavni spaki smrtnobledega obraza. Onemoglo je zastokal in omahnil svojem seržantu, ki je priskočil, v naročje.

8. poglavje

Noč groze v Wembleyu. — Nov umor v Porters Hallu? — Scotland Yard popolnoma odpovedal. — Kdaj misli minister notranjih zadev poseči vmes? — Nadzornik Barton težko ranjen, višji kriminalni nadzornik Robin poškodovan. — Pred izpremembam v vodstvu oddelka za umore? Portershallska uganka: kaj je s »cikloido?«

Takšni in podobni so bili drugi dan nadpisi vodilnih londonskih listov. V uradnem poročilu ki ga je bil izdal Scotland Yard in ki so ga prinašali vsi časniki brez razlike smeri, je stalo med drugim: »... Včeraj zvečer so imeli uradniki komisije za umore v Porters Hallu nov ogled. Nekako ob 22. uri 10 minut je šinil iz lope tik za gosposko hišo visok plamen. Ko so jeli hišni služabniki klicati na pomoč, so stekli uradniki in redarji pomagat, med tem ko je sluga Stone po telefonu obvestil wembleysko požarno brambo. Duh po petroleju ki so ga takoj začutili, in razne poznejše ugotovitve kažejo, da je bil ogenj podtaknjen. Da bi preprečil razširjenje ognja na gosposko hišo, je vodilni policijski uradnik neutegoma organiziral pomoč. Po njegovem ukazi so se redarji in uradniki neposredno udeležili gašenja, med tem ko so morali vsi drugi navzoči sestaviti dolgo verigo, po kateri so spravljali vodo od vodovoda na sprednji strani hiše okrog vogala na kraj požara. Ko so prišli gasilci, jim je ostalo le še malo dela, zakaj lopa je bila pogorela do tal.

V tem, ko so bili razen slugi vsi drugi zunaj, je šla kuharica v hišo. Ko je hotela mimo slugove sobe, je začela iz nje stokanje. Stopila je skozi odprta vrata in zagledala Stona ležečega na tleh. Videti je bilo, kakor da bi se z levo roko trudoma oprl, z desno pa nekaj slikal na tla. Preden se je kuharica zavedla kako in kaj, sta planila v sobo dva moža s krinkama na obrazih. Z namerjenim samokresom sta prisilila žensko, da se je postavila z obrazom proti zidu. Prav tako sta tudi

slugi zagrozila s smrtjo, če zine le besedico. Kuharica je slišala, kako sta moža odšla, a šele čez nekaj časa se je upala ozreti in tedaj je videla, da je bil tudi sluga izginil. Redarji, ki jih je poklicala, so ugotovili resničnost njenih navedb. Opazili so, da so bile na nepobarvanih tleh s krvjo napisane besede: Cikloida Barton L — . Zadnja beseda je ostala nedokončana, kar utegne biti posledica tega, da je Stona tisti hip zmotil prihod zakrinkanih mož. Najbrže je bil sluga obstreljen; tako sodijo po krogli, ki so jo našli tičevo v zidu. Svinčenka ima kaliber 6.35 milimetrov in je bila brčkone izstreljena iz repetirne pištole belgijskega izdelka. O storilcih ni do tega trenutka nobenega sledu...

V policijskem poročilu je bilo nadalje čitati, da so na neutegoma odrejenem pregledu parka našli višjega nadzornika Robina v nezavestnem stanju. Potem je kratko opisovalo ostale dogodke noči, tako tudi vilo in nadzornikovo prigodo. Nazadnje je Scotland Yard še sporočal, da se skriva za vsemi temi dogodki dobro premišljen zločinski načrt in da bodo, kakor je upati, krivci kmalu izsledeni.

Ko je višji nadzornik Robin to bral, se je »zamišljeno čehljal po obvezani glavi. »Vsekako sem vesel,« je rekel gospe Gamblovi, zali, postavni vdovi, ki je vodila njegovo gospodinjstvo in mu je pravkar nalivala čaj, »in še močno vesel, da imam za nekaj dni mir. Če bi kdo vprašal po meni, mu prosim recite, da umiram.«

V NEDELJO, DNE 13. DECEMBRA CELODNEVNA

BOŽIČNA RAZSTAVA

stekla in porcelana, novodospelih modernih servisov, krasnega kristalnega stekla, razne novosti iz keramike ter mnogo drugih lepih in praktičnih predmetov. — Vsakomur prost ogled v trgovskih prostorih trvdke

IVAN KOVAČIČ — MARIBOR — SLOVENSKA ul. 10.

Dna je srečna,

ker so njene noge lepše, je več ne bole in izgubila sokurja očesa!

S perlačem soli sv. Roka v topli kopelji za noge je popolnoma odpravila bodljiva kurja očesa, bolečine v nogah, ozeblino, utrujenost, izmučenost, kakor tudi bolečine v sklepih in otekline, tako da zopet občuti lagodnost v nogah. S toplo kopeljo soli sv. Roka se kurja očesa omehtajo in zrahljajo, da jih zamorete iztrgati samo s prsti ob enem z bodljivim stržnom. Na tem mestu nastane stalno normalna mehka koža. Noge postanejo vitke, močne, lepe naravno majhne in nova moč in življenjska radost polje po vsem telesu. Samo sol sv. Roka daje mnogo drobno penečega se kisika!

SAMO PRAVA KOPELJ SV. ROKA odpravi bolečine

Dobiva se po: Din 9, Din 16, in zlasti priporočilni izdatni rodbinski zavitek à Din 26.

Kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša

KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ

NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TRVDKA

F. SCHNEIDER

IZDELAVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRILEGLIN

ZAGREB, Miklovićeva ul. 10.

Violine..... od Din 71- navzgor

Kitare..... - 148- - - - -

Mandoline... - 98- - - - -

Harmonike... - 75- - - - -

HAITEVAJTE BREZPLAČNI POLIČNI CENIK

Poznani SALVAT-čaji zoper žolčne kamne in bolezn

žolčnega mehurja se dobiva pri glav-

nomu zastopniku

Iekarni pri Sv. IVANU, Zagreb, Kaptol 17.

Ogl. reg. S. br. 27970

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

SMRT PLESIVOSTI

PRED UPORABO PO UPORABO

MORANA

NAPRAVI LUDER! Prepeljite se sami da

Vam je polje TAMOZAJNE PRILEJAJ EK

CEMI LISAJ i d izpadanje las PRESTANE

TAMOKAJE zraslejo na plesastem mestu

ZAHTEVAJTE se izrešitih salonih UM-

VAME glave samo z MORANA Poslujemo

po povratju, steklenko din 40- poštnina

din 7- Dobri se vedogovajajočih trgovah

ili kod MODERNAKOZMETIKA MORANA SPLIT

AKO NE BOSTE ZAPOVOLNI VAM VMEHO DENAR

Brezplačno

zabavna igra priložena vsaki tubi peneče se paste

BOTOT

Otroški vozički najnovejši mod-iov

Dvokolesa motorji, tricikli

Štvalni stroji pogrejljivi

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Glavno skladišče za Jugo slavijo: Hinko Mayer i d rug. parf. oddelek. Zagreb

Kdor oglašuje ta napreduje!

Popolnoma BREZPLAČNO!

Damske toaletne, promenadne, potovalne torbice, kovčke, nece-sere, aktovke, denarnice, rokavice. — Popravljamo če nastane na prodanem predmetu napaka. — V novih prostorih priporočamo ogled rokavic. — Za kvalitetne, fine usnjene izdelke je najcenejša specialna trgovina

D. OSTROŽNIK, Pasaža - Nebotičnika

Kupujte usnjene predmete le v strokovni trgovini!

Oblastno dovoljena popolna

RAZPRODAJA

Japonski in češki

PORCELAN - SERVISI

STEKLO

Brušeno STEKLO in navadno

Svetiljke. KRISTAL Jedilni pribor.

IN VSE OSTALO BLAGO

Steklarna **BRAČA GROSS** Zagreb, Ilica 84.

RAZGLAS — OGLAS

Dne 21. decembra 1936. ob 9. uri dop. se vrši pri sreskemu načelstvu Logatec

dražba občinskega lova občine Lož.

Izključna cena je Din 1727.—. Ker je to že druga dražba se bode lov oddal pod izključno ceno Din 500.—.

Uprava občine Lož, srez Logatec.

Nenadoma nas je zapustila najljubša sestra in tetka, gosposodična

JAMŠEK IVA,

učiteljica v pokoju

K večnemu počitku bo položena na Igu, dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne.

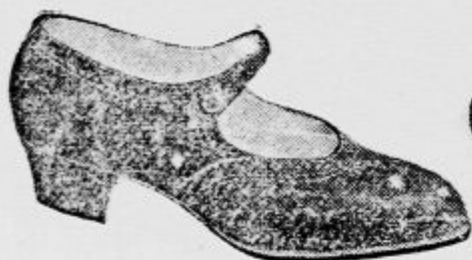
STUDENEC—IG, dne 11. decembra 1936.

Zalujoče rodbine:

JAMSEK, ZUPANČIČ, TAUZHER, KOVAČ, SCARIA.

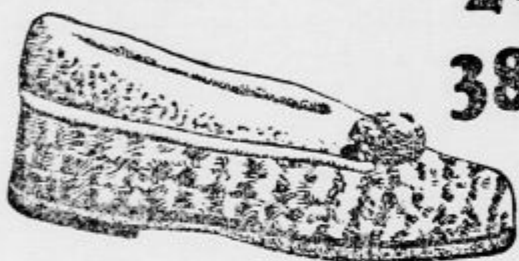
165.-

95.-

75-125.-

29.-

38.-

85.-

Tisoči onih ki si bodo za praznike kupili odlične čevlje

PRKO

bodo že zaradi te iz-
vrstne obutve deležni
posebne zadovoljnosti
ob praznikih

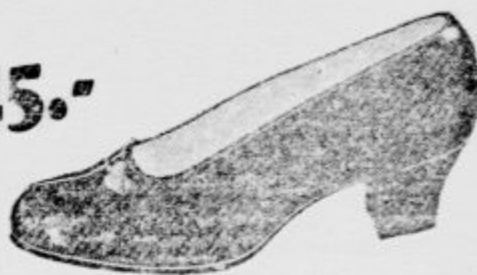
Prodajalne:

Ljubljana - Maribor - Celje
Zagreb - Novo mesto - Kranj

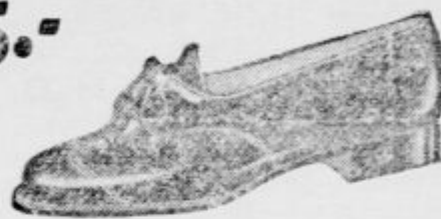
195.-

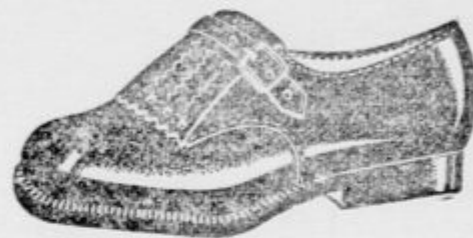
145.-

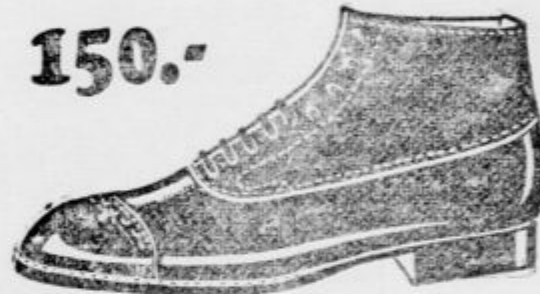
115-135.-

65-125.-

150.-

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše preljubljene soproge, mamice, sestre, gospe

EME KLEMENČIČ, roj. GRAČNER;

soproge gostilničarja

iztekamo vsem najtoplejšo zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, č. sestram za tolažbo ob smrti postelji, nadalje gospodu zdravniku dr. Volavšku za nito pomoč in prizadevanje, pevcem šentjakobskega pevskega društva za tolažilno petje, vsem stanovskim tovarišem in tovarišicam za spremstvo na njeni zadnji poti, vsem cenjenim gostom, prijateljem in znancem za podaritev krasnih vencev in svečnega cvetja, ter vsem ostalim, ki so nam osebnost ali pismeno izrazili sožalje in sočustvovanje ob bridki izgubi naše ljubljene ranjke, ter končno vsem onim, ki so našo drago mamico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti v prerani grob.

Masa zadušnica za blagopokojno se bo brala v torek, dne 15. decembra 1936. ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

LJUBLJANA, dne 12. decembra 1936.

Žalujoči soprog s hčerko ter ostalo sorodstvo.

DAMSKÉ PLAŠČE

za jesen in zimo

modne in športne, s kožuvinovino
ali brez v cenah od Din 240.—
do 580.— v veliki izbiri nudi

F. I. GORIČAR

Ljubljana,

SV. PETRA CESTA 29.

Plašče izdelujemo tudi po meri.

FASAN

Dobi se v finejših trgovinah

Vse vrste poslovne knjige: Amerikan-
ski journali, blagajniške knjige, salda-
konti, odj. knjižice, mape, bloki in drugo
dobite po najnižjih cenah pri:

A. JANEŽIČ

knjigoveznica, industrija trgovskih
knjig in šolskih zvezkov

LJUBLJANA

Florjanska ul. 14

Tel. 32-20

V delo se sprejemajo tudi vsa v knjigo-
veško stroko spadajoča dela po najnižjih
cenah.

BREZ PLAČEN POUK V IGRANJU!

IZD. ZAL. MARIBOR št. 101

Ob vsaki priliki —
se spomnite

da so "Jutrovi" "Mali oglasi" v
Sloveniji najuspešnejša, naj-
cenejša in najhitrejša posredo-
valnica za stitbe vseh vrst,
za prodajo in nakup vseh
stvari, za nepremičnine, to-
kane, podjetja, kapital, šen-
litve in za vse drugo

PHILIPS RADIO

ZA BOŽIČ

ZA MALO DENARJA
DAR ZA VSO RODBINO.

Mali prvovrstni PHILIPS RADIO za
Din 90.—, 5 elektronski SUPER, po-
slednja beseda radiofonije Din 193.—
mesečno dobite pri

A. Suttner, Ljubljana

ALEKSANDROVA CESTA 6.

PHILIPS RADIO

Ne samo čaj...

Naš čaj

je najboljša domača
želična krepljena pijača.
NAŠ ČAJ dobite v spec.
trgovinah.

**KMETJSKA DRUŽBA
V LJUBLJANI**

Razpošiljamo prima:

bosanske suhe slive . . . 10 kg Din 62.—
bosanske suhe slive . . . 50 kg Din 220.—
očiščene orehe bele . . . 5 kg Din 80.—
očiščene orehe bele . . . 20 kg Din 320.—
očiščene orehe bele . . . 30 kg Din 405.—
orehe v lupinah letošnje 50 kg Din 250.—
Vse franko dostava po povzetju bto/nto.

AGENTURA PRANJIC — TUZLA.

Vsem, ki so ga poznali in cenili sporočamo tužno
vest, da nas je naš skrbni in dragi soprog, oče, stari oče
ter tast, gospod

Zöhrer Josip

krojaški mojster

za vedno zapustil, danes ob 3/2. ponoči.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v pone-
deljek ob 15 1/2 uri (1/24.).

V BREZICAH, 12. decembra 1936.

**TEREZIJA, soproga; LUISE, hčerka; MILAN
ŽAGAR, zet; MILANCEK, vnuk.**

Umrl je naš ljubljani soprog in ata

Davorin Topolovec

inšp. drž. žel. v pokoju

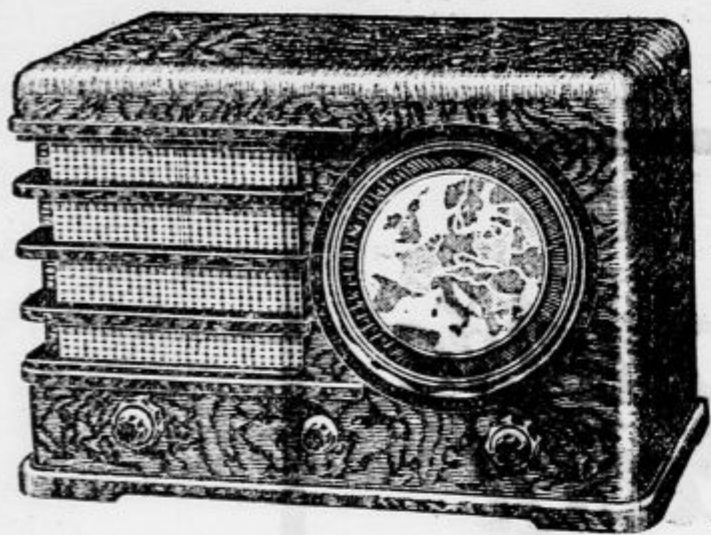
Pogreb dragega se bo vršil dne 14. t. m. ob 2. popoldne
iz hiše žalosti, Soteska 8.

V LJUBLJANI, 12. decembra 1936.

Brez posebnega obvestila.

Žalujoči rodbini TOPOLOVČEVA in BRASOVA

APARATI „INGELEN GEOGRAPHIC“

pokažejo na zemljevidovi skali ime in mesto postaje, ki jo sprejemate. Ti aparati so pravi čudež preciznosti, selektivnosti in glasbene dovršenosti. Veliki moderni zvočniki dajo poln in mehak glas.

Zahtevajte ponudbe od

„RADIO“

reg. zadr. z o. z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

S P O R T

Iz jedilnika olimpijskih zmagovalcev
Znanstvena raziskavanja na letošnji olimpijadi so prinesla presenetljive ugotovitve glede prehrane najboljših sportnikov na svetu

Vprašanje, kako naj se prehranjuje sportnik, je že dolgo na dnevnem redu, pa nihče še ni mogel zadovoljivo odgovoriti nanj. Znanstveniki in reformatorec o prehrani raznih snovi, vegetarijanci in pristavi mesne hrane, dalje trenerji in aktivni sportniki so se že ponovno zelo podrobno bavili s tem problemom, toda vsaj ta prizadevanja niso prinesla prave rešitve, temveč le še večjo zmešnjavo posameznih teorij in praktičnih pravil za prehrano. Bilo je in sedaj je še mnogo sportnikov, ki pred najtežjimi tekmovalci prisegajo na strogo vegetarijansko prehrano, toda ne mnogo manjše je število onih atletov, ki ne morejo doseči velikih uspehov, če v dnevnih pred tekmovalci ne uživajo večje količine mesa. Kdo ima torej prav?

Vsi so jedli meso

Letošnja olimpijada v Berlinu je dala znanstvenikom te vrste priložnost, da so se lahko prav posebno posvetili vprašanju prehrane, kajti v olimpijski vasi je del časa prebivalo veliko število tekmovalcev z vseh delov sveta, ki so se tam kaj prehranjevali skupno, toda vendarle, kakor je komu najbolj ugaljalo. V tej dobi je prof. Schenk (nemelito proučil prehrano 4.700 tekmovalcev iz 42 narodov ter objavil o tem v monakovski reviji »Medizinische Wochenschrift«) podrobno poročilo, pa katerem se že precej lahko odgovorilo na vprašanje, kaj jedo najboljši sportniki na svetu. Odgovor je presenetljiv, ne samo za prepričane vegetarijce, temveč tudi za najbolj objektivne znanstvenike. Pokazalo se je namreč, da med 4.700 aktivnimi sportniki razen majhne izjeme osmih Indijcev, sploh ni bilo nobenih vegetarijcev. Indijci pa so uživali svojo rastlinsko hrano zgolj iz verskih razlogov in torej pri tem raziskovanju sploh ne pridejo v poštev. Vsi sportniki pa, ki so se lahko skupno s trenerji popolnoma svobodno odločili za način prehranjevanja, so si izbrali večinoma mešanico in zelo močno mesno hrano.

Pa sočivje, sadje in sladkor

Olimpijski tekmovalci vseh narodov so se prav za prav v glavnem hranili z izdatno porcijo mesa, ki je pri večini dosegla 800 gr. dnevno, pri težkih atletih pa celo do 1 kg. Dva dni pred tekmovalci so uživali ti sportniki čim bolj redne snovi, zadnji izdatni obrok pa tri ure pred nastopom. Takrat so tekmovalci običajno pojedli več

bifstekov z jajci, dalje mnogo rumenjaka, ki je za povečanje vztrajnosti posebno ugaljal tekačem na dolge proge. Krompirja skoraj ni zahteval nihče, zato pa je igralo sočivje pred vsem na razne vrste solat (razen kumare) zelo veliko vlogo v kuhinjah vseh narodov. V veliki množici so tekmovalci zahtevali paradiznike in pa mnogo sadja, deloma surovega, deloma pa kot marmelado ali kompot. Tekmovalci iz Finske, Anglije in Holandske so užili velike množice ovenega zdroba, vsi pa so imeli radi mnogo belega peciva ter testenine in riž. Najbolj priljubljena pijača je bilo mleko, ki so ga nekateri sportniki dnevno popili do 2 litra in pol. V enem so si bili skoro vsi tekmovalci edini, kajti zahtevali so v raznih oblikah veliko množino sladkorja, ki je znesla povprečno 100 do 150 gr za osebo na dan.

Zmaga prakse nad teorijo

Ta prehrana je precej v nasprotju z vsemi do zdaj znanimi teorijami, posebno pa s fanatičnimi zagovori stroje vegetarijane prehrane. Praksa je to pot popolnoma obratnovala s teorijo, kajti če bi bili uspehi odvisni od prehrane, bi letošnji udeleženci olimpiade ne smeli doseči niti najmanjšega uspeha. Kljub tej teoretični napravi prehrani pa so pokazali prav odlično formo in dosegli kar 49 novih olimpijskih rekordov.

Telesne potrebe so torej najbolje sportniki na svetu spravili na prehrano, ki je bila po uspehih sodeč popolnoma pravilna, glede na veliko količino mesa pa zelo v nasprotju z večino teorij na tem polju. Ta ugotovitev je prišla tembolj nepričakovano, ker so prejšnji poizkusi pokazali, da se dajo tudi ob strogo vegetarijansko prehrano doseči lepi sportni uspehi. Če kljub temu med tisoči olimpijskih borcev vegetarijem ni igral nobene vloge, je to posledica enostavnega dejstva, da so zahteve velikega mednarodnega tekmovalstva za posameznega sportnika takoj velike, da jih more zmagati le tedaj, če ima telo dovolj rezervnih snovi.

Raziskovanja prof. Schenka so torej pokazala, da potrebuje sportnik pred težkimi tekmi močno mesno prehrano, ki ji je treba dodati še množino svežega sočivja, solate, masti in sladkorja. Seveda gre v tem primeru samo za prehrano med treningom in tekmovalci, ne pa za vsakdanjo hrano sportnika, kadar ne tekmuje. Takrat je seveda prepovedano vsakomur, da se hrani, kakor mu najbolj prija.

Udruženje smučarjev, izvršni odbor v Ljubljani.

V nekaj vrstah

Kakor smo poročali pred dnevi, so bili pri ministru za telesno vzgojo naroda dr. Rogiču sprejeti delegati JLAS Savo Sanič iz Ljubljane, dr. Zarko Dujmšič iz Zagreba in Djordje Vlasenko iz Beograda, pri kateri priliki so ministru obrazložili razmere v našem lahkoatletskem sportu. Minister dr. Rogič je takrat podpisal tudi odlok o izplačilu subvencije nekaterim lahkoatletskim klubom v državi v višini 40.000 Din, med katerimi so tudi celjska Jugoslavija, ljubljanski Korotan in mariborski Maraton s po 2000 Din, dalje Mura iz Murske Sobote in Rapid iz Maribora s po 1500 Din ter ljubljanski Hermes, jeseniško Bratstvo in trboveljski Amater s po 1000 Din. Z izplačilom teh podpor je dobil naš JLAS nad 130.000 Din podpore za letošnje sezono in je torej za sokolskim savezom in jugoslovenskim olimpijskim odborom udjel najboljše med vsemi ostalimi sportnimi savezi.

Zagrebske »Novosti« beležijo vest o akciji, da bi se naš plavalni savez prenesel iz Zagreba v Ljubljano. Ta predlog je po nerazumljivi poti izšel menda iz slovenskih krogov v lističu »Ilustrovane sportne novosti« in je utemeljen tako, da deloma niso na mestu nekateri sedanji funkcionarji JPS, deloma pa tako, da savez v 15 letih delovanja v Zagrebu kot sedežu JPS ni mogel ustvariti nobene možnosti za razvoj plavalnega sporta. Zagrebški list tem razlogom ne odreka utemeljenosti, meni pa, da bi Ljubljana kot sedež enega najmočnejših plavalnih klubov Ilirije ne mogla dovolj objektivno voditi dela v vrhovni plavalni organizaciji. Običajno je stvar taka, da je savez tamkaj, kjer so najmočnejši klubi in najboljši delavci, Zagreb pa pravi, da je najboljši tako, da je savez tam, kjer ni nobenega dobrega plavalnega kluba in torej savezni funkcionarji »uradujejo« kar samo za zeleho mlžo. Najbrže bo to stališče tudi prodrlo, pa čeprav na škodo razvoja našega plavalnega sporta. Sicer pa o

tej akciji v Ljubljani sami ne ve nihče ničesar!

Na teritoriju zagrebskega zimsko-sportnega podsaveza so za danes napovedane že prve smučarske tekme. V Zagrebu samem pa bo ob enem prijateljska nogometna tekma med Gradjskim in Haškom.

GZSP (službeno)

Na okrožnico JZSS št. 4, smo za treninge pod vodstvom inozemskih trenerjev, prijaviteli sledeče tekmovalce, ki nas bodo zastopali na Fis-nih in vseslovenskih tekmah in sicer:

Za alpsko kombinacijo:

Heim Hubert, Praček Ciril, Novak Jože, Klein Bruno, Urbar Slavko, vsi T. K. »Skalac«, Jesenice, Znidar Emil, Volčini Jože, Zvan Alojz, vsi ASK Gorenjec, Jesenice. Jakopič Albin SK Dovje-Mojstrana. Modere Stanko, SK Bratstvo, Jesenice.

Za tek na dolge proge:

Smolej Franc in Zemva Lovro, oba SK Bratstvo, Jesenice.

Tek na 18 km in klasična kombinacija: Smolej Viktor, ASK Bratstvo, Jesenice. Klančnik Alojz, SK Dovje-Mojstrana. Zemva Lovro, SK Bratstvo, Jesenice. Klančnik Gregor, SK Dovje-Mojstrana. Rabič Miha, SK Dovje-Mojstrana.

Za solo skoke:

Novšak Albin, S. K. Bohinj, Klančnik Gregor in Jakopič Albin, SK Dovje-Mojstrana. Dalje smo za tečaj priporočili še sledeče: Ogris Viktor, ASK Gorenjec, Bohinec Ivan, Zwischenberger Adolf, oba SK Bratstvo, Jesenice. Košir Friderik, SPD Kranjska Gora, Cerkovnik Antop, Eristavec Helidor, Markelj Ivan, vsi SK Bohinj. Na željo klubov »GZSP« smo predlagali še sledeče: treningi naj se prične takoj, isti naj se za alpske discipline vrše na Rožci ali Pustem rovtu ter po par dni na Kredarici in Kravcu. Za kl. komb. pa naj se vsrjijo treningi v Mojstrani, Kranjski Gori, Planici in Bohinju. Dalje smo zaprosili JZSS, da nam za bož. praznike odstopijo trenerje, če je to nemogoče, naj se pa treningi vsrjijo v bližini Jesenic, da jih bodo lahko opazovali tudi drugi naši tekmovalci in predvsem mladina.

Dopis SPD, Kranjska Gora, se vzame na znanje, glede poslanih verifikacijskih prijavnice, se odgovori pisмено. Potrjujemo prejem pisemenih prijav tekmovalcev sledečih klubov: TK »Skalac«, Jesenice, ASK Gorenjec, SK »Bratstvo«, Jesenice, SK Dovje-Mojstrana, SPD Kranjska Gora in SK Bohinj, Boh. Bistrica. Na dopis Zveze za tujski promet v Sloveniji, če se določi tajnik 1., da uredi na jesenski postaji vse potrebno za vremensko poročevalsko službo. Dalje se sklene, da se za denarno podporo tvrd. »Bata« in »Tivare«, pošlje pismena zahvala. Dopis Komande 4. planinskega bataljona iz Mojstrane, se vzame na znanje. Opozorjamo poslednjič vse naše klube, da uredijo verifikacijske izkaznice vseh svojih tekmovalcev. V prihodnjih službenih objavah, bomo priobčili imena vseh tekmovalcev, ki jim je verifikacijska doba že pote-

ZAVESE

Izdelava zaves in polaganje linoleja kupcem blaga za nizko odškodnino na razpolago.

linolej, tekače, posteljne odeje, perje, puh, blago za tapetiranje, žimo, volno, canelo-modroce ima v zalogi

R. Sever,
Marijin trg 2

Neprekosljava
tipežnost!

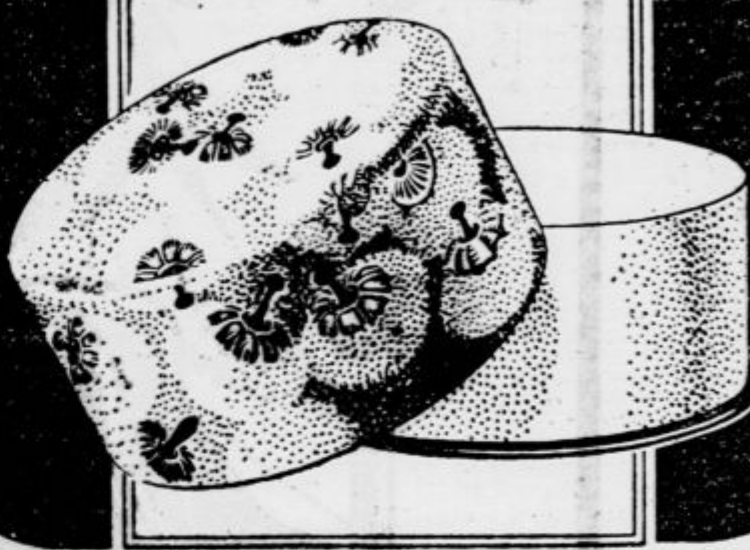
PHOENIX
HARBURG

Viktor Bohinec
Ljubljana, Tyrševa c. 12 (dvorščica)

COTY

JE KREIRAL ZA
V A S, G O S P A,

skalo finih, lahkih, nežnih,
diskretno parfimiranih pudrov,
izmed katerih gotovo obstoja
eden, ki dovršeno izpolni
Vašo-polt

kla in če se ista ne bo obnovila tekom 10 dni po tej objavi, bomo vse v poštev prihajajoče črtali iz seznama verificiranih tekmovalcev JZSS in jim zabranili vsak nastop.

Določili smo nedeljo, dne 20. t. m. za pobiranje »smučarskega dinarja« za tekmovalce GZSP, da se točno držijo predpisov za to pobiranje, ki vam jih bomo poslali te dni. Na Jesenicah bomo organizirali to pobiranje sami, pač pa bodo morali vsi Jeseniški klubi aktivno sodelovati pri v ta namen prirejenemu štafetnemu teku okoli Jesenic.

Prva seja širše uprave GZSP, se bo vršila, dne 20. t. m. ob 14.30 uri v hotelu »Triglav« na Jesenicah. Pozivamo vse klube, da se te seje gotovo udeležijo.

Naknadno se odobri medklubska smuk tekma na Pustem rovtu, dne 27. t. m. v izvedbi SK Bratstva, Jesenice.

Določita se Smolej Janko in Ravnik Stanko, da si v nedeljo, dne 13. t. m. ogledata teren, ki je prijavljen za prven. GZSP v alpski kombinaciji na Vršču ter da se s SPD Kranjska Gora, pisмено pogodita za izvedbo tega tekmovalstva, preskrbo tekmovalcev, zdravniško službo itd., o vsemu temu morata na prihodnji seji podati izčrpano pisμένο poročilo.

ZSK Hermes: Seja centralnega odbora bo 14. t. m. ob pol 20. v klubovih prostorih. Vsi in točno!

Vremensko poročilo

JZSS in Zveze za tujski promet z dne 12. decembra 1936.

Rateče-Planica po stanju danes: — 1 C, oblačno, po vrhovih megla, mirno, zahodni veter, 25 cm snega, v Tamarju 35 cm, južen sneg, smuka manj dobra, skakalnice še niso pripravljene, izgledi za nedeljo zaenkrat slabi, smuka v planinah dobra. **Kranjska gora po stanju danes:** — 2 C, barometer pada, pooblašilo se je, mirno, dežuje, 25 cm južnega snega. **Vrščica, Krnica po stanju danes:** — 60 cm snega. **Bistrica-Boh., jezero po stanju danes:** — 1 C, pooblašilo se je, 10 cm južnega snega. **Zelenica po stanju 11. t. m.:** — 2 C, oblačno, sneži, na 55 cm podlagi 22 cm novo zapadlega snega, sneg suh, smuka prav dobra, izgledi za nedeljo ugodni. **Kofce po stanju 11. t. m.:** — 1 C, mirno, na staro podlago zapadlo 23 cm novega težkega snega.

Postani in ostani član
Vodničkove družbe!

Brez posebnega obvestila.

Neizprosna usoda nam je iztrgala našega nadvse ljubljene in dobrega sina, oz. brata, nečaka in vnuka

SILVA HAASA,
cand. iur.

v 23 letu starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 13. decembra ob treh popoldne iz mrtvašnice na pokopališče na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 14. decembra ob pol 9. dopoldne v frančiškanski cerkvi.

MARIBOR, GRAZ, DUNAJ, BERLIN.

Priska Haas, vdova po odvetniku, mati; Herta Haas, cand. komerc., sestra; Baronica Milla Falke, teta; Zofija Schindler, stara mati; dr. Ing. Edvard Schindler, dipl. inž. Erich Schindler, Ervin Schindler, strici.

Kupujte
domače
blago!

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili našo svakinja in botro, gospo

APOLONIJO GAČNIK

k večnemu počitku. Posebno zahvalo Olepševalnemu društvu za prekrasen vrec in posmrtnino, godbi, gasil. društvu in vsem drugim.

Maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 18. XII. ob pol 8. uri v farni cerkvi na Viču.

ROŽNA DOLINA, 13. decembra 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Ob prebridki izgubi, ki nas je doletela ob smrti naše zlate mame, stare mame, tašče in tete, gospe

Franje Hafner, roj. Korošec

se najiskrenejše zahvaljujemo čč. duhovščini, gospodu dr. Volavšku, vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov in vsem onim, ki so nam izrekli pisмено ali ustmeno sožalje. Enako se globoko zahvaljujemo vsem tistim, ki so drago ranjko spremljali na zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo vršila v četrtek, 17. t. m. ob pol 8. uri v cerkvi Marijinega oznanjenja. Bog poplačaj in povrni!

ZALUJOČI GSTALI.

Za Božič! Najpriladnejše darilo so čevlji

39 49 39 59 39 59 89 129 149

Bata